

Kljub »koroni« matura
uspešna [str. 2](#)

Gorenje junija iz rdečih
števil [str. 5](#)

TV SPORED

75let

novi tednik

Tednik za Savinjsko regijo / št. 29 / Leto 75 / 16. julij 2020 / Cena 2,90 EUR / www.nt-rc.si/novi-tednik

Odtenki turistične slike na Celjskem

V treh termah na Celjskem, kjer imajo pretežno domače goste, beležijo podobno zasedenost kot lani, ponekod je gostov celo več kot preteklo leto. A domači turisti izven term niso zapravljivi. Glede na razmere je najbrž težko pričakovati, da bo kmalu vse spet cvetelo, tako na turističnem kot na drugih področjih. Bo pa to poletje v cvetju vsaj Laško kot majhna uteha za letos odpadlo Pivo in cvetje. [str. 12-13, 35](#)

Foto: Andraž Purg - Grupa

INTERVJU

Matjaž
Mastnak,
strokovnjak
za vrtnice

[str. 26-27](#)

KRONIKA

Tatvin koles bo vedno več

[str. 14](#)

[str. 11](#)

[str. 48](#)

Simonov zaliv

AKCIJA
ZA NOVE NAROČNIKE NOVEGA TEDNIKA!
UŽIVAJTE BREZPLAČNO NA MORJU VSE POLETNE SOBOTE!

novi tednik radio celje **ATP**

Več v notranjosti časopisa in na www.novitednik.com

ZADETKI

»Naše vladne službe žal ne ločijo jabolk od hrušk. Minister Počivalšek kot turizem očitno dojema le nastanitvene turistične zmogljivosti, ki jim država pomaga s turističnimi boni. Vendar je to le del turistične panoge.«

Mohor Hudej, turistični vodnik

»Rezane vrtnice so umazanija sodobnega kapitalizma. To je brezdušna industrija. Največ šteje tisto, kar vzgojiš na lastnem vrtu.«

Matjaž Mastnak, dendrolog in strokovnjak za vrtnice

»Vsak otrok od živali dobi tisto, kar potrebuje. Otroci, ki imajo težave pri izražanju čustev in vedenjske izzive, se na ranču Geti najdejo. Potrebne odziva ne prejmejo le od konja, ampak tudi od koze ali psa.«

Maja Jakob, specialna pedagoginja

»Dobro se je zavedati pomena svojega narečja in se ga ne sramovati, kjerkoli človek že je. Šmarsko narečje mi je kot materni jezik in zavedam se njegove vrednote in pristnosti.«

Janez Čakš, soustanovitelj FB skupine Šmarski argo

»Lan Štravs je v Mariboru odigral vrhunsko tekmo z bolečinami v kolku. Presrečen sem. Fantje so šli do svojih skrajnih meja. Imeli smo težave, iskali smo rešitve, nismo jokali.«

Dušan Kosič, trener NK Celje

Kljub epidemiji uspešni na maturi

Ocene primerljive s preteklimi leti

V ponedeljkovo jutro so se letošnji maturanti zbudili z velikim pričakovanjem. Na spletni strani Državnega izpitnega centra so namreč lahko preverili, kako so se odrezali pri letošnji maturi. Na njo so se pripravljali v drugačnih razmerah kot generacije pred njimi. Epidemija je namreč letos marsikaj postavila na glavo.

UREDNIŠTVO

Kljub temu posebnih razhajanj pri uspehu v primerjavi s preteklimi leti ni. Splošno maturo je uspešno opravilo 93,92 odstotka dijakov četrtih letnikov, ki so jo opravljali prvič, poklicno pa 92,59 odstotka tistih, ki so jo opravljali prvič. Ocene so kljub epidemiji primerljive s preteklimi leti, meje so se na primer pri matematiki spustile in pri slovenščini zvišale, je na predstavitvi rezultatov povedal direktor Državnega izpitnega centra **Darko Zupanc**.

Od 5.560 kandidatov, ki so uspešno končali četrti letnik gimnazije in splošno maturo opravljali prvič, je izpite uspešno opravilo 5.222 kandidatov oz. 93,92 odstotka, kar je nekoliko manj kot lani (95,18 odstotka). Med 79 kandidati, ki so maturo opravljali po maturitetnem tečaju, jih je bilo uspešnih 62 odstotkov, med 131, ki so jo opravljali ponovno, pa približno četrtina. Med 8.204 kandidati, ki so tokrat prvič opravljali poklicno maturo, jih je bilo uspešnih 92,59 odstotka (lani 93,08).

Letos je tudi več zlatih in diamantnih maturantov. Na splošni maturi je 280 kandidatov doseglo 30 ali več točk, med njimi jih je 11 doseglo največji možen uspeh. Lani je bilo v spomladanskem roku zlatih maturantov 236, vse možne točke jih je doseglo osem. Na poklicni maturi je

bilo letos zlatih maturantov 388 (lani 345), najvišje možno število točk je doseglo 112 kandidatov (lani 106).

Kandidati na poklicni maturi so lahko opravljali tudi izpite iz posameznega predmeta splošne mature, ki so pogoj za vpis v univerzitetne študijske programe. Med 1.657 kandidati, ki so opravljali izpite iz 25 predmetov, jih je bilo uspešnih 79 odstotkov.

Mednarodno maturo je letos opravljalo 63 dijakov iz Slovenije in 26 tujcev, med njimi je 42 zlatih maturantov, ki so dosegli vsaj 40 točk od 45 možnih.

Zupanc je še povedal, da so se meje za ocene pri nekaterih predmetih, na primer pri matematiki, malenkost spustile, pri nekaterih predmetih pa so dosežki celo boljši in so se meje za ocene nekoliko zvišale. Med temi je tudi slovenščina.

Kako so se odrezali celjski dijaki?

Kar 20 zlatih maturantov, 97-odstotni uspeh na poklicni in 96-odstotni uspeh na splošni maturi je bilanca Gimnazije Celje – Center. »S 97-odstotnim uspehom in z 20 zlatimi maturanti (od tega jih je 10 imelo vse možne točke) se lahko pohvalijo maturanti programa Predšolska vzgoja, 96-odstotni uspeh in povprečje 19,5 točke pa so dosegli dijaki splošne in umetniške

gimnazije – likovne smeri,« pravi ravnatelj Gimnazije Celje – Center **Gregor Deleja**. Zlato knjigo poklicnih maturantov so s svojimi podpisi dopolnili diamantni Martina Lenko, Eva Ocepek, Marija Rozoničnik, Aljaž Stropnik, Ana Zeme, Nives Žagar, Rebeka Govedič, Kaja Pešec, Patricija Bele in Lara Strgaršek s 23 točkami, 22 točk so dosegle Julija Atelšek, Maruša Kajzba, Nina Gračner, Tjaša Gradišnik, Jovana Miladinović, Nika Muzel, Lucija Užmah, Sara Bokal, Sara Korenjak in Tjaša Ravnikar.

Med letošnjimi zlatimi maturanti jih kar 19 prihaja s I. gimnazije v Celju: Tilen Brečko, Zala Božanič, Tea Dular, Lara Gobec, Lara Kristina Golmajer, Nika Gradišek, Luka Horjak, Matija Kocbek, Zarja Križnik, Mia Malinger, Anamarija Mežnar, Eva Nograšek, Nika Pavlin, Eva Posilovič, Sven Pungartnik Rauter, Tjaša Šuc, Janez Tomšič, Jana Ušen in Jan Žekar. Maturo je letos opravljalo 180 kandidatov in kandidatke; zlatih je 10,5 odstotka. »Dosegli smo 96,7 odstotka, le 6 jih je, ki imajo popravni izpit, padel ni nihče. Posebej se veselimo, da so odlično opravili maturo tudi dijaki, ki predstavljajo specifično našo gimnazije: klasiki so 100-odstotni, športniki 97,8-odstotni, glasbeniki 95-odstotni,« se je trenutno veljavnih rezultatov razveselil **dr. Anton Šepetavc**, ravnatelj I. gimnazije, ki se zaveda, da se rezultati še pri kom lahko zvišajo.

Letošnja generacija maturantov na **Gimnaziji Lava** je bila najmanjša v zadnjih letih. Splošno maturo je opravljalo 93 dijakov (68 splošna gimnazija, 25 dijakov tehniška gim-

nazija). Skupen uspeh je bil 98-odstoten. V splošni gimnaziji je bil uspeh 99-odstoten, v tehniški 96-odstoten. Zlati maturanti so Brina Prah, Jaka Baš in Maruša Žučko. Poleg njih je odličnih še 28 maturantov, kar pomeni, da je tretjina dijakov dosegla odličen uspeh.

V **Ekonomski šoli Celje** je poklicno maturo opravljalo 58 dijakov, jih 54 je bilo uspešnih (93 odstotkov), trije so bili zlati maturantje. Splošno maturo je opravljalo 9 dijakov, od teh so bili štirje uspešni (45 odstotkov).

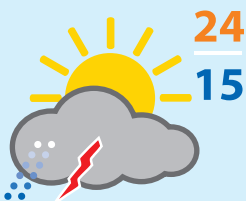
Na **Gimnaziji Velenje** je letos maturo opravljalo 74 dijakov zaključnih letnikov, opravilo jo je 93,2 % dijakov, med njimi so tudi 4 zlati maturanti: Matjaž Čelan, Lara Pustinek Miočič, Neža Vipavc in Nina Smrekar. Poleg zlatih maturantov je še 10 dijakov maturo opravilo z odličnim uspehom.

Ponovno opravljanje mature

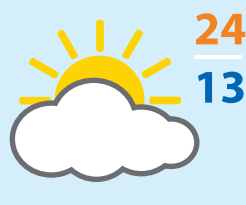
Med 338 kandidati, ki splošne mature niso opravili, jih ima približno 18 odstotkov negativno oceno pri treh ali več predmetih, kar pomeni, da bodo morali maturo ponovno opravljati v celoti. Dijaki z eno ali dvema negativnima ocenama bodo lahko v naslednjih rokih opravljali popravne izpite. Med 608 kandidati, ki so poklicno maturo opravljali prvič v celoti, a neuspešno, bodo morali maturo ponovno v celoti opravljati približno trije odstotki. Jesenski izpitni rok tako splošne kot poklicne mature se bo začel 24. avgusta. Rok za ugovor na rezultate, objavljene v ponedeljek, je danes.

Foto: Andraž Purg – GrupA

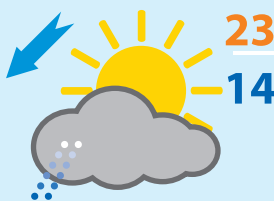
ČETRTEK

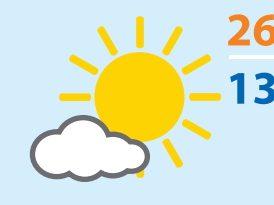
SOBOTA

PETEK

NEDELJA

Za učitelje stresno, za otroke zahtevno

Posebne razmere terjajo posebne oblike izobraževanja

Zavod RS za šolstvo je maja in junija opravil raziskavo Izobraževanje na daljavo v času epidemije covid-19 v Sloveniji. Predstavil jo je pred dnevi in v njej na osnovi odgovorov številnih sodelujočih (približno desetine učencev in dijakov, tretjine vseh učiteljev in dveh tretjin ravnateljev) zbral nekaj ugotovitev, ki naj bi bile izhodišče za načrtovanje dela v prihodnjem šolskem letu, če ne bo mogoče, da bi se otroci vrnili v šolske klopi. V zavodu pravijo, da se sicer zavedajo pomena in nujnosti pouka v živo, a posebne razmere terjajo tudi posebne oblike izobraževanja na daljavo, zato se je treba tudi na to pripraviti.

TATJANA CVIRN

Za jesen ministrstvo za izobraževanje pripravlja različne scenarije, ki bodo bolj jasni konec avgusta. Šole je pozvalo, naj preverijo, kako je z opremo za učitelje in učence.

Glede na izsledke raziskave bi bilo smiselno pregledati celotno učno vsebino in pretehtati, kaj je res ključno in

kaj ne, je ena od ugotovitev. Raziskava je sicer zajemala organizacijo pouka, uporabo tehnologije, učne cilje, vrednotenje znanja, občutke pri izobraževanju na daljavo ...

Mladi so ocenili, da je bil pouk na daljavo zahtevnejši, kot je pouk v razredu, po drugi strani se jim je zdel tudi

V raziskavi je sodelovalo več kot sedem tisoč osnovnošolskih in srednješolskih učiteljev, več kot 24 tisoč učencev in dijakov ter več kot štiristo ravnateljev. Skupno so odgovarjali na 89 vprašanj, rezultati so bili obdelani ločeno na razredni in predmetni stopnji osnovne šole ter na srednješolski stopnji. Celotna raziskava je na voljo na spletni strani Zavoda RS za šolstvo.

zanimiv in ustvarjalen. Pozitivno se jim je zdelo, da so lahko sami razporedili delo čez dan in da jim ni bilo treba nastopati pred sošolci. Med srednješolci in učenci višjih razredov osnovnih šol je bil kar velik delež takšnih, več kot 30 odstotkov, ki so oce-

nili, da se na ta način lažje učijo. Pomanjkanje socialnega stika s sošolci in z učitelji se jim je zdela negativna plat takšnega pouka. Precej jih je tudi pogrešalo razlago učitelja. Le nekateri so navedli, da ne znajo uporabljati računalnika, približno 20 odstotkov

jih je moralo računalnik deliti z družinskimi člani.

Izkušnje učiteljev

Za učitelje je bilo delo na daljavo zahtevno in stresno. Ocenili so, da so večinoma uspeli doseči zastavljene učne cilje. Več težav so imeli

tisti učitelji, ki učencev niso mogli pritegniti k sodelovanju. Največ takšnih je bilo na predmetni stopnji osnovne šole. Učitelji so bili pri samoceni kakovosti poučevanja samokritični, 60 odstotkov jih je presodilo, da je njihov pouk na daljavo nekoliko slabši, 10 odstotkov jih je menilo, da je občutno slabši od poučevanja v živo. Večinoma so pouk kombinirali z videokonferencami in usmerjali učenje s pisnimi navodili.

Iz raziskave je razvidno, da so ocenjevali predvsem ustno na videokonferencah. V osnovnih šolah so ocenjevali več praktičnih izdelkov, v srednjih šolah odgovore na zahtevnejša vprašanja oziroma raziskovalna poročila ali izpolnjene učne liste.

Največ podpore ravnateljev so učitelji potrebovali pri načinih in oblikah ocenjevanja znanja in motivaciji učencev za delo na daljavo. Ravnatelji pa so opozorili, da starejši učitelji niso bili dovolj motivirani za delo z informacijsko-komunikacijskimi tehnologijami.

Foto: Pixabay

PROJEKT

Dolgotrajna oskrba

V CELJU

Zdravstveni dom Celje

Do konca leta podaljšan projekt

Izvedba pilotnih projektov, ki bodo podpirali prehod v izvajanje sistemskega Zakona o dolgotrajni oskrbi

Zdravstveni dom Celje je vodilni partner projekta Izvedba pilotnih projektov, ki bodo podpirali prehod v izvajanje sistemskega Zakona o dolgotrajni oskrbi. Projekt vodi skupaj skupaj z Domom sv. Jožefa Celje (v okviru izvajanja storitev

na domu), Centrom za socialno delo Celje (v okviru programa nujenja pomoči družini in nujenja psihosocialne podpore uporabnikom) ter Javnim zavodom Socio (v okviru nujenja socialne pomoči uporabnikom različnih starostnih skupin).

V pilotni projekt dolgotrajne oskrbe se lahko vključijo občanke in občani občin Celje, Štore, Vojnik in Dobrna, starejši od 18 let. Projektne dejavnosti so namenjene osebam, ki zaradi zmanjšanih telesnih in kognitivnih sposobnosti v daljšem časovnem obdobju potrebujejo pomoč. Uporabnikom zagotavljajo izvajanje pomoči pri opravljanju osnovnih in podpornih dnevnih opravil, storitve za ohranjanje samostojnosti, psihosocialne podpore ter e-oskrbe.

V okviru pilotnega projekta dolgotrajne oskrbe so v Zdravstvenem domu Celje vzpostavili enotno vstopno točko, kjer lah-

ko vsi, ki jih zanima vključitev v projekt, prejmejo vse informacije. Enotna vstopna točka je v drugem nadstropju zdravstvene doma. Delovni čas je od ponedeljka do petka od 8. do 12. ure in 13. do 15. ure, v četrtek od 13. do 16. ure in 16.30 do 19. ure. Kontakti enotne vstopne točke so: telefon 03/5434-161 ali 03/5434-162 in elektronski naslov dolgotrajna.oskrba@zd-celje.si.

V enotni vstopni točki sprejemajo vloge za izvedbo ocene upravičenosti do storitev dolgotrajne oskrbe. Do storitev e-oskrbe so upravičeni samo upravičenci storitev dolgotrajne oskrbe, in sicer tisti, ki z oceno upravičenosti do storitev dolgotrajne

oskrbe dosežejo minimalni prag za vstop v projekt dolgotrajne oskrbe.

Izbran ponudnik e-oskrbe uporabniku zagotavlja stopnjo varnosti v primeru nezgod, kjer lahko slednji nemudoma vzpostavi stik s klicnim centrom (doktor 24 ur). Uporabniku so na voljo tudi druge storitve, kot so nadzor nad življenjskimi funkcijami, zaznava padca, dima, izliva vode. Vse storitve so v času trajanja projekta za uporabnike brezplačne.

V sklopu projekta bodo tudi v prihodnje izvajali strokovna izobraževanja za neformalne oskrbovalce. To so svoji in prijatelji upravičencev, ki jim pomagajo v domačem okolju.

Celjski obrtniki in njihovi zaposleni lani bolj produktivni od povprečja v državi

Podjetniki lani okrepili svojo moč

Tako kot gospodarske družbe so tudi samostojni podjetniki na Celjskem lani izboljšali svoje poslovanje. Povečali so obseg prodaje, okrepili izvoz, zmanjšali izgubo ter odprli nekaj sto novih delovnih mest. Rast nekaterih ekonomskih kazalcev je bila v primerjavi s predlani celo malo višja kot pri gospodarskih družbah. Lanskih rezultatov letos ne bodo mogli ponoviti, saj so mnogim med njimi ukrepi za zaježitev epidemije koronavirusa otežili poslovanje in marsikoga spravili na kolena. Vprašanje je tudi, kako bo prihodnje leto.

JANJA INTIHAR

Primerjava med posameznimi občinami razkriva, da so lani svoj položaj ponovno okrepili podjetniki iz šentjurske občine, ki je po številu registriranih obratovalnic na tretjem mestu v regiji. Največ samostojnih podjetnikov je še vedno v občini Celje, na drugem mestu je Zalec.

Po podatkih, ki jih je na osnovi letnih poročil zbrala celjska izpostava Ajpesa, so podjetniki v 21 občinah celjske regije lani prihodke povečali za 7 odstotkov (rast prihodkov gospodarskih družb je bila 5-odstotna), izvoz, čisti dobiček in neto dodana vrednost so bili višji

za 10 odstotkov, neto dodana vrednost na zaposlenega, ki je znašala 15.816 evrov, je bila višja za 6 odstotkov. Gospodarske družbe so lani neto dodano vrednost na zaposlenega v povprečju zvišale za 3 odstotke.

Na Celjskem je lani poslovala desetina vseh samostojnih podjetnikov v Sloveniji, ki so tudi po obsegu prihodkov, številu zaposlenih, dobičku in izgubi zasedli 10-odstotni delež. V celotnem gospodarstvu celjske regije so podjetniki ustvarili 8,1 odstotka vseh prihodkov in neto dodane vrednosti ter zaposlovali malo manj kot 10 odstotkov vseh zaposle-

nih. K čistemu dobičku so prispevali 12,1 odstotka, k čisti izgubi 9,7 odstotka.

Najmočnejša trgovina

Medtem ko so pri gospodarskih družbah najmočnejše tiste, ki sodijo v predelovalno dejavnost (sledita ji trgovina in gradbeništvo), je pri samostojnih podjetnikih najmočnejša trgovina. Na drugem mestu je gradbeništvo, na tretjem je predelovalna dejavnost.

Samostojni podjetniki so lani ustvarili 638 milijonov evrov vseh prihodkov, večino s prodajo. Usmerjeni so bili predvsem na domači trg, saj je prodaja na tujih trgih, ki je znašala 94 milijonov evrov, predstavljala le 15 odstotkov vseh prihodkov. Polovico izvoza so ustvarili podjetniki, ki se ukvarjajo s prometom, približno četrtno tisti, ki sodijo v predelovalno dejavnost, desetino trgovci. Podjetniki so večinoma izvažali na evropski trg, delež prodaje na drugih trgih je bil zanemarljiv.

Na izboljšanje poslovanja podjetniškega dela regijskega gospodarstva kaže tudi rast dobička. Čisti dobiček podjetnikov je lani znašal malo več kot 44 milijonov evrov in je bil od predlanskega višji za 10 odstotkov. Z dobičkom je poslovalo 4.759 ali 88 odstotkov vseh podjetnikov.

Bolj kot dobiček so podjetniki lani povišali izgubo. Znašala je 4,4 milijona evrov in je bila od predlanske višja za približno polovico. Z izgubo je poslovalo 661 podjetnikov. Lani se je povečal tudi obseg izgube na substanci. Znašala je malo več kot 2 milijona evrov, izkazalo jo je 489 podjetnikov.

Največ novih zaposlitev v gradbeništvu

V 21 občinah celjske regije je lani delovalo 5.431 samostojnih podjetnikov – toliko jih je vsaj oddalo Ajpesu svoja letna poročila. V primerjavi z letom 2018 se je število obratovalnic zmanjšalo za 156. Za primerjavo – število gospodarskih družb se je lani zvišalo za 194. V malem podjetništvu je bilo zaposlenih 4.887 ljudi, kar je za 9 odstotkov več kot predlani. Število novih delovnih mest se je najbolj povečalo v gradbeništvu (231) in trgovini (66). V dveh tretjinah obratovalnic poleg lastnika ni bilo zaposlenega nobenega delavca.

Povprečna mesečna bruto plača na zaposlenega je znašala 1.099 evrov in je bila od predlanske višja za 41 evrov, od slovenskega povprečja je bila nižja za 7 evrov. V povprečne plače zaposlenih niso vštete plače lastnikov in ravno to je razlog, da so za malo več kot 400 evrov

Lani so največjo rast čistega dobička, ki je bil sicer skromen, saj ni dosegel niti milijona evrov, zabeležili podjetniki v občini Kozje. Za približno petino so svoj dobiček povečali celjski podjetniki. V primerjavi z letom 2018 so izgubo najbolj poglobili podjetniki v občini Rogaška Slatina. Občutno višjo izgubo kot predlani so imeli tudi laški in vojniški obrtniki.

zaostajale za povprečnimi plačami v gospodarskih družbah.

Največji v regiji

Po obsegu ustvarjenega prihodka se je lani z 8,1 milijona evrov na prvo mesto uvrstil trgovec z lesnimi izdelki Alojz Cugmajster iz Loč. Na drugem mestu je bil prodajalec avtomobilov Janko Čepin iz Vojnika, ki je ustvaril 6,2 milijona evrov prihodkov, na tretjem je bil lastnik trgovine Akvonij Franc Zupanc iz Šentjurja, ki je imel 5,2 milijona evrov prihodka.

Med prvo deseterico je po javno objavljenih podatkih na četrtem mestu Bojan Satler iz Slovenskih Konjic, ki se ukvarja s proizvodnjo in prodajo kmetijske mehanizacije. Sledijo mu avtoprevoznik Srečko Krivec s Podplata, Miran Verdel iz Laškega, ki se ukvarja z izposojno gradbene mehani-

zacije in s prodajo kamnin, Matej Senica iz Slovenskih Konjic, ki proizvaja senčila, Jurij Drofenik iz Podčetrčka, ki izdeluje plastične izdelke za industrijo gospodinjskih aparatov, in Šentjurčan Anton Selič, ki opravlja elektroinstalacijska dela. Na desetem mestu je z malo manj kot 2,8 milijona evrov prihodka Peter Oset iz Dramelj, ki se prav tako kot največji podjetnik v regiji Anton Cugmajster ukvarja s trgovino z lesom.

Prvih deset podjetnikov je lani skupaj ustvarilo 42,6 milijona evrov prihodka, kar pomeni malo manj kot 7-odstotni delež v prihodku vseh podjetnikov v regiji. Alojz Cugmajster je bil lani prvi tudi po čistem dobičku, ustvaril ga je malo manj kot 400 tisoč evrov. Največja zaposlovalca sta bila Bojan Satler, ki je imel 35 delavcev, in Miran Verdel s 34 zaposlenimi.

Podjetniki na Celjskem so lani število zaposlenih povečali za 9 odstotkov.

V spomin

Miran Gracer (1956–2020)

Nepričakovano nas je pretresla vest, da je po kratki in hudi bolezni 2. 7. 2020 umrl naš predsednik in prijatelj gospod Miran Gracer starejši. Njegova življenjska pot je bila že od začetka, ko je postal tiskar, nato je v nadaljevanju pridobil strokovna znanja ob delu še na grafično-tehniški šoli, začrtana strmo navzgor. Obogaten z izkušnjami se je odločil preizkusiti kot podjetnik, zato je že leta 1974 začel popoldansko obrt tiskarstva, leta 1979 pa je prešel med samostojne obrtnike. Leta 1989 je ustanovil Grafiko Gracer, ki je iz skromnih začetkov zrasla v podjetje s 30 zaposlenimi. Podjetje se je leta 1996 preselilo v večje poslovne prostore, kjer deluje še vedno.

Miran Gracer je bil podjetnik, čigar pogled je bil usmerjen široko: tako si je že od nekdaj prizadeval za napredek ne samo v lastnem podjetju, ampak tudi na področju dela v Območni obrtno-podjetniški zbornici Celje, Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije, v lokalni skupnosti, na športnem področju in v raznih združenjih. Že zelo zgodaj je pokazal prizadevnost in pripadnost delu v svoji stanovski organizaciji OOO Celje, kjer je bil na začetku predsednik grafične sekcije, nato zastopnik celjskih grafikov kot podpredsednik v grafični sekciji v OZS. Od leta 1994 do 2002 je bil podpredsednik OOO Celje, od leta 2002 ji je predsedoval. Osem let je predsedoval tudi upravnemu odboru Obrtne zadruge Celeia, katere član je bil. Bil je predan tudi delu v OZS, kjer je bil od leta 2006 član upravnega odbora, od leta 2013 predsednik

delovnega predsedstva skupščine OZS ter od leta 2019 predsednik komisije za izbor obrtnika leta, podjetnika leta, najstarejšega obrtnika.

Bil je neodvisni politik, dva mandata član Mestnega sveta Mestne občine Celje. Ves čas si je prizadeval tvorno vplivati na gospodarsko politiko v mestu Celje in širše. Bil je član več nadzornih svetov, nekaj časa tudi član nadzornega odbora Mestne občine Celje ter Regionalne razvojne agencije, d. o. o., Celje. Z drugimi gospodarstveniki je bil dejaven v Klubu podjetnikov Zlatorog Celje, bil je ustanovni član obeh rotary klubov v Celju. Za delo na humanitarnem področju je leta 2009 prejel najvišje svetovno rotarijsko priznanje Paul Harris Fellow.

Ves čas je deloval na športnem področju, leta 1985 je ustanovil in predsedoval enemu prvih klubov malega nogometa v Sloveniji, MNK Grafika Gracer, bil je v vodstvu NK Publikum Celje ter Športne zveze Celje, bil je član predsedstva Kegljarskega kluba Miroteks Celje.

S svojim prizadevanjem na različnih področjih je pridobil velik ugled v ožjem in širšem krogu, kar dokazujejo številna priznanja. Je dobitnik bronaste, srebrne in zlate plakete OOO Celje za razvoj obrtništva. OZS mu je leta 2016 za predano delo na področju obrti in podjetništva podelila zlati ključ, podjetju Grafika Gracer, d. o. o., pa isto leto zlati pečat ob 40. letnici delovanja. Leta 2006 je za uspešno podjetniško pot in svoje delo na različnih področjih v lokalnem okolju od

Mestne občine Celje prejel bronasti celjski grb.

S predanim delom na področju obrti in podjetništva v lokalnem in širšem okolju je pustil neizbrisni pečat. Tudi po njegovi zaslugi je OOO Celje od MOC letos prejela bronasti celjski grb, ki ga zaradi bolezni ni mogel prevzeti. Ob številnih dejavnostih, ki so mu jih narekovale različne funkcije, je našel čas tudi za svoje konjičke. V čudovitem okolju Šmartnega v Rožni dolini je z ljubeznijo do narave skrbno negoval vinograd in sadovnjak ter si nabiral moči za nove izzive. Bil je dober mož in oče, užival je v družbi vnukov.

Miran Gracer je bil zelo dober človek, človek z veliko začetnico, z veliko karizmo, srce je imel odprto za vsakogar, bil je vedno pripravljen pomagati, dati nasvet ali si vzeti čas le za klepet. S svojim značajem, ki so ga odlikovale mirnost, poštenost, nesebičnost in spoštovanje do ljudi, je pridobil veliko prijateljev. Zaradi svoje zanesljivosti ter odnosa do dela je bil cenjen tudi v krogu svojih poslovnih partnerjev.

Dragi Miran, neizmerno smo žalostni, saj si odšel brez slovesa. Še nekaj dni pred svojim slovesom si bil poln optimizma in si nam povedal, da ti gre na bolje in da se bomo po končanem zdravljenju srečali jeseni. Kar ne moremo se sprijazniti s kruto resnico, da tvojega smeha ne bomo več slišali, da nas ne boš več pogostil s svojimi dobrotami, ki si jih sam pripravljal, da nas ne boš več nasmejal s svojimi domislicami. Hvaležni smo za dni, ki smo jih preživeli v tvoji bližini. S tvojim odhodom je nastala neskončna praznina, ki jo bomo napolnili z bogatimi spomini.

Hvaležni smo ti za tvoje predano delo, vložen trud in prispevek k razvoju obrtno-podjetniškega zborničnega sistema in širšega družbenega okolja. Zavezujejo se, da bomo tvoje delo nadaljevali po začrtanih smernicah. Zelo te bomo pogrešali, spomin nate pa bomo večno nosili v svojih srcih.

Dragi Miran, počivaj v miru.

Območna obrtno-podjetniška zbornica Celje

Gorenje je junija prvič v tem letu poslovalo pozitivno. Bodo boljši poslovni rezultati zmanjšali predvideno število presežnih delavcev?

Velenjski proizvajalec gospodinjstskih aparatov ima po dolgem času spet dobiček

Gorenje junija iz rdečih števil

Po slabih novicah o odpuščanju ter o lanski 60-milijonski izgubi in negativnem poslovnem rezultatu tudi v letošnjem prvem polletju so iz Gorenja začele prihajati tudi dobre vesti. Družba je junija prvič v tem letu poslovala pozitivno, njena lastnica, kitajska korporacija Hisense, se je odločila, da bo v Velenju središče raziskav in razvoja za kuhalne aparate in pomivalne stroje za celotno skupino.

JANJA INTIHAR

Iz Hisense Gorenje so sporočili, da se njihovo poslovanje po slabih mesecih v času pandemije izboljšuje. Junija so poslovali pozitivno. Kot so pojasnili, so v zadnjih tednih pridobili več naročil za avgust, september in oktober. »Povečana naročila so dobra novica za podjetje in njegove zaposlene in so rezultat številnih pravočasnih ukrepov, ki jih je vodstvo sprejelo za okrepitev poslovanja, za prilagajanje razmeram, ki so

posledica pandemije koronavirusa, ter za izboljšanje poslovnih rezultatov. Vsi ti ukrepi so prinesli pozitiven preobrat, saj je bil junij prvi dobičkonosni mesec v tem letu.«

Kljub izboljšanju poslovanja bo rezultat ob polletju negativen, so pojasnili v družbi, a tudi razmere na trgih ostajajo nestabilne in negotove zaradi gospodarskih posledic pandemije. »Ne podjetje in ne širše poslovno okolje doslej

še nikoli nista bila soočena s tako nepredvidljivimi in hitro spremenljivimi okoliščinami, katerih trajanja ni mogoče napovedati. Zato moramo še naprej izvajati vse ukrepe za krepitev poslovanja ter se tudi v prihodnje hitro odzivati na spremembe v poslovnem okolju,« so še povedali v Gorenju ter napovedali, da bodo zaradi spremenjenih poslovnih okoliščin za izboljšanje delovne učinkovitosti uporabili tako imenovane mehke metode. Ali to pomeni manj odpuščenih, niso pojasnili. Kot je znano, so v Gorenju napovedali 368 presežnih delavcev, večino v proizvodnji.

Vodstvo Gorenja napoveduje, da bo kljub novim okoliščinam, s katerimi se zaradi koronavirusa spopada gospodarstvo po vsem svetu, pozitiven trend iz junija poskušalo ohraniti tudi v prihodnjih me-

secih. Nadaljevalo bo dosedanje ukrepe in se osredotočilo na kupce, prave izdelke in poslovno odličnost.

V Velenju razvojno središče

Dobra novica za Gorenje je tudi odločitev kitajskega lastnika, da bo velenjska družba prevzela vlogo globalnega centra za raziskave in razvoj za kuhalne aparate in pomivalne stroje. To pomeni, da bo celoten razvoj tehnologije in aparatov zaupan domači razvojni ekipi. Prvi rezultati

takšne odločitve so že vidni. Konec junija so namreč v Velenju začeli prvo proizvodnjo pomivalnih strojev blagovne znamke Hisense za ameriški trg.

Na področju raziskav in razvoja so si v Gorenju zastavili zelo smeje načrte. Do konca leta 2020 bodo na trg poslali osem novih izdelkov, sicer pa so se osredotočili na tri velike razvojne projekte – na novo generacijo vgradnih pečic, ki bodo na trgu marca prihodnje leto, na novo generacijo pomivalnih strojev, ki jih

bodo na trg poslali konec leta 2021, ter na novo generacijo kuhalnih aparatov in pomivalnih strojev za ameriški trg.

Skupno je v Hisense Europe v vseh oddelkih za raziskave in razvoj zaposlenih 360 strokovnjakov, od tega je približno 290 razvojnikov zaposlenih v Sloveniji. Glede na trenutne projekte in ambiciozne načrte korporacije Hisense v Gorenju načrtujejo, da se bo njihova razvojna ekipa še okrepila.

Foto: arhiv NT (Andraž Purg - GrupA)

Tudi na šesti dražbi brez kupca

Počitniška hiša na grškem otoku Krk, ki jo v osebnem stečaju nekdanjega celjskega poslovnega Darka Zupanca prodaja stečajni upravitelj Gregor Bele, še vedno ni dobila novega lastnika. Tudi nedavna, že šesta dražba ni bila uspešna.

Gregor Bele pravi, da nekaj zanimanja za nakup sicer je, vendar očitno trenutni časi za to niso najbolj primerni, čeprav se je izklicna cena prepolovila. Na prvi dražbi, ki je bila oktobra 2018, je bila izklicna cena 200 tisoč evrov. Tolikšna je tudi tržna vrednost hiške, ki meri 68 kvadratnih metrov, pripada ji še 120 kvadratnih metrov zunanega zemljišča. Grška počitniška hiša je edino večje premoženje, ki se prodaja v osebnem stečaju Darka Zupanca. Imel je le še dve parkirni mesti v Portorožu, ki ju je stečajni upravitelj že prodal. Zupanc je večino svojega osebnega premoženja podaril ali prodal že več mesecev pred svojim stečajem leta 2015. Za osebni stečaj se ni odločil sam, ampak ga je zaradi dolga zahtevala Družba za upravljanje terjatev bank.

Upniki so v stečajnem postopku prijavi za malo manj kot 5,4 milijona evrov terjatev, pri čemer gre pri skoraj vseh za poroštva. Upravitelj Bele je upnikom priznal za 3,6 milijona evrov terjatev.

NEPREMIČNINSKI SKLAD
pokojsninskega in invalidskega zavarovanja

objavlja

Poziv za zbiranje zavezujočih ponudb za nakup
stanovanj/večstanovanjskih stavb in
stavnih zemljišč za gradnjo stanovanj.

Podrobnosti preverite na spletni strani: www.ns-piz.si/si/poziv.

Nepremičninski sklad PIZ, d.o.o., Mala ulica 5, 1000 Ljubljana

LAŠKO – Zahteva za upoštevanje prepovedi tranzitnega tovornega prometa

Zaradi težkih tovornjakov zavrela kri krajanom Zidanega Mosta

»Prometni zastoj, ki je nastal v začetku julija, je bil delno tudi posledica neupoštevanja prometne signalizacije in cestnoprometnih predpisov (vožnja kljub rdeči luči, neupoštevanje prepovedi tranzitnega tovornega prometa), kar je bilo ugotovljeno tudi na sestanku v prostorih Krajevne skupnosti Zidani Most, na katerem so bili prisotni župana občin Laško in Radeče s sodelavci ter predstavniki Direkcije za infrastrukturo RS (DRSI), policije in izvajalca del.«

ROBERT GORJANC

Tako so se na DRSI odzvali na naše novinarsko vprašanje in pojasnili zaplet zaradi prometnega zastoja, ki je na območju obnove ceste Zidani

Most–Radeče sodu izbil dno in izzval ogorčenje pri krajanom Zidanega Mosta. Ti se že od začetka obnove te državne ceste soočajo s kolonami

Težka tovorna vozila v Zidanem Mostu, ki vznemirjajo tamkajšnje prebivalce.

tovornih in drugih vozil ter z vsemi posledicami prometnih obremenitev. Vodstvo Krajevne skupnosti Zidani Most je zato napisalo protestno pismo ministrstvu in direkciji za infrastrukturo, županoma ter občinskima svetoma obeh občin ter v njem navedlo, da bodo krajanom zaprli cesto, če pristojni razmer ne bodo uredili. Krajanom predvsem zahtevajo upoštevanje prepovedi tranzitnega prometa za težka

tovorna vozila (težja od 7,5 tone) na tej cesti, za kar je urejena tudi prometna signalizacija. Da je ta postavljena v Celju in Drnovem in da je treba zagotoviti njeno upoštevanje, sta na omenjenem sestanku s predstavniki KS Zidani Most izpostavila oboja župana, laški Franc Zdolšek in radeški Tomaž Režun. Opozorili so še, da tranzitni tovorni promet zelo poslabšuje pretočnost vozil in prometno varnost občanov.

Na DRSI so pojasnili, da so za prvi del obnove izdali dovoljenje za delno zaporo ceste, ki je bila vzpostavljena 8. junija in bo trajala predvidoma do konca oktobra. Promet je urejen izmenično enosmerno s pomočjo semaforjev, in sicer na začetku rekonstrukcije ceste, iz smeri Zidanega Mosta v dolžini 460 metrov in na koncu predvidene obnove pri starem mostu v Radečah v dolžini 265 metrov.

»V primeru, da večje število vozil pelje pri rdeči luči, vmesni čas ne omogoča, da vozila pravočasno zapustijo območje zapore, to je preden se prižge zelena luč za vozila, ki čakajo na drugi strani zapore. Takšno ravnanje povzroči zastoje oziroma celo blokiranje prometa, kakršnim smo bili priča v začetku julija,« so še pojasnili na direkciji in dodali, da je za izvajanje nadzora nad upoštevanjem prometne signalizacije pristojna policija.

Se stanje izboljšuje?

Ne glede na trenutno zaporo je tranzit težkega tovornega prometa, razen za lokalni promet, po cesti G1-5 med avtocesto A1 in avtocesto A2 prepovedan. »Popolna pre-

poved težkega tranzitnega prometa, tudi za lokalni promet, ni možna, saj je edina alternativa obvoz mimo Ljubljane, kar pomeni bistveno daljšo pot. Poleg tega je na obvoznici Ljubljane obnova predora Golovec, kjer se že zdaj pojavljajo zastoji,« so še poudarili na DRSI, kjer so prepričani, da je zapora ceste izvedena na najboljši možen način in da je nujna za obnovo ceste, ki bo zagotavljala boljše pretočnost in prometno varnost.

Sicer pa so v odgovoru na naše vprašanje na DRSI še navedli, da po podatkih koncesionarja, ki vzdržuje zaporo in opravlja redne preglede, trenutno ne prihaja do večjih zastojev.

Sklepi nedavnega sestanka v Zidanem Mostu so bili še, da je treba zagotoviti, da se bodo tranzitna tovorna vozila posluževala obvoza mimo Planine pri Sevnici, Trebnjega in drugih alternativnih povezav, da policija izvaja poostren nadzor prometa in da bodo še v tem mesecu na DRSI pripravili nov skupni sestanek vseh udeležencev v zvezi s to problematiko.

Foto: KS Zidani Most

Prometna signalizacija v Celju za zaporo tranzitnega tovornega prometa

Vlada si je premislila

Mobilna aplikacija bo vendarle prostovoljna

Država si je pri uporabi mobilne aplikacije o stikih z okuženimi premislila. Namreč, ta bo – ko bo aplikacija pripravljena – prostovoljna za vse. Tudi za tiste s potrjeno okužbo in z odrejeno karanteno, je v ponedeljek sporočil minister za javno upravo Boštjan Koritnik. Ministrstvo za javno upravo je namreč zadolženo za ureditev te aplikacije. Zakaj sprememba? Ker želijo spodbuditi državljane, da bodo aplikacijo uporabljali v čim večji meri, poudarja minister. Kdaj naj bi bila na voljo? 1. avgusta.

SIMONA ŠOLINIČ

Res je tudi, da je v Sloveniji že ob omembi aplikacije završalo, saj so mnogi v njej videli nadzor nad ljudmi. Toda kljub spremembi na ministrstvu pravijo, da je edini namen aplikacije državljanom omogočiti, da izvedo, ali so bili v stiku s kom, ki je okužen, in da ne gre za sledenje. Kot smo že pretekli teden poročali, bo aplikacija temeljila na bluetooth tehnologiji in ne na tehnologiji GPS in ne bo omogočala shranjevanja geolokacijskih podatkov. Tudi informacijska pooblaščenka Mojca Prelesnik je opozorila, da mora biti jasno razvidno, kdo so upravljavci podatkov, katere

podatke bodo obdelovali, za kakšen namen, kakšni so roki hrambe, kdo ima lahko do njih dostop in predvsem, da podatkov izven namena preprečevanja širjenja covida-19 ne smejo obdelovati.

Kot je zaenkrat znano, bo aplikacija temeljila na tako imenovani odprtokodni nemški rešitvi, ki jo bo treba prilagoditi slovenskim standardom varovanja osebnih podatkov. S temi specifikacijami bo ministrstvo seznanilo tudi informacijsko pooblaščenko in jo prosilo za mnenje ter morebitne dopolnitve. Sloveniji naj bi za prilagoditev aplikacije našim razmeram namenila 40 tisoč

evrov. »Glede na to, komu vse zaupamo osebne podatke in za kakšne namene uporabljamo tehnologijo, res ne vidim smisla, da je ne bi uporabljali tudi za boj proti novemu koronavirusu,« je dejal minister Koritnik. V Evropi naj bi takšno aplikacijo uporabljalo deset držav, pripravljali naj bi jo tudi na Hrvaškem.

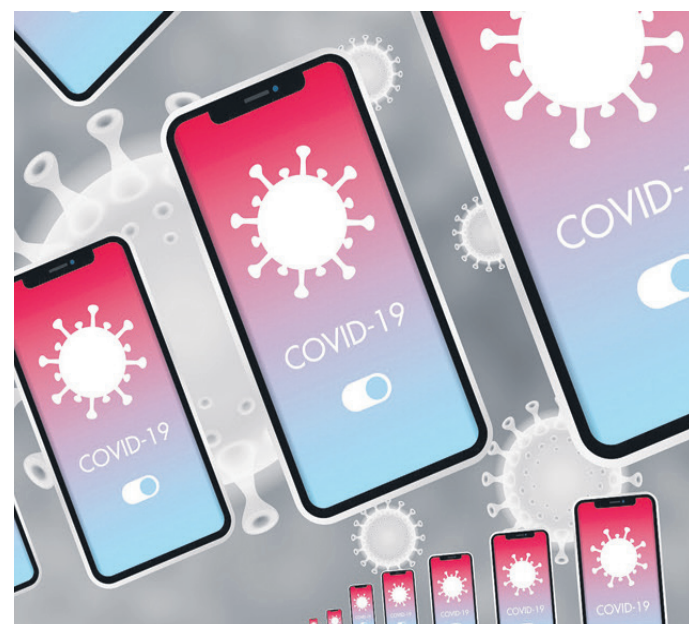
Pogodba z izvajalcem že ta teden?

Preteklo nedeljo je ministrstvo objavilo tudi poziv za oddajo ponudbe po evi-

denčnem postopku javnega naročanja za prilagoditev mobilne aplikacije za obveščanje o stikih z okuženimi s covidom-19 za operacijska sistema iOS in Android.

Ministrstvo je glede na ocenjeno vrednost naročila, ki je manjše kot 40 tisoč evrov, izvedlo evidenčno naročilo. V takšnem naročilu naročnik povabi potencialne ponudnike k oddaji ponudb. Kljub temu da zakon tega ne predvideva, se je ministrstvo odločilo za izvedbo postopka in naročilo objavilo na spletni strani, rok za ponudbe se je

Tudi v tem tednu se število okužb z novim koronavirusom povečuje. Hkrati tudi število okuženih na našem območju. V zadnjih 14 dneh je bilo na Celjskem odkritih 19 okužb (podatki, znani do zaključka redakcije). Od teh je 8 v Velenju, štiri v Šentjurju, tri v Celju, v Laškem dve in v Zrečah ter Zalcu po ena okužba. Ponekod zdravstvene ustanove ponovno uvajajo strožje ukrepe. Iz Velenja so tako že sporočili, da je od tega tedna vstop v tamkajšnji zdravstveni dom možen le skozi vhod iz garažne hiše in to le po predhodnem dogovoru z in z natančnimi usmeritvami zdravnika oziroma zdravstvenega osebja. Tudi v Domu za varstvo odraslih Velenje so se na spremenjeno epidemiološko sliko odzvali in takoj odpovedali vse dogovorjene obiske. Obisk varovancev je mogoč samo ob soglasju domačega zdravnika in samo za osebe v paliativni oskrbi.

iztekel v sredo. Z najugodnejšim ponudnikom za izvedbo bo ministrstvo še v tem tednu sklenilo pogodbo.

Ali bi lahko glede na zakonodajo in višino vrednosti ponudnika izbrali neposredno, brez evidenčnega naročila? Evidenčno naročilo je vsako naročilo do višine 40 tisoč evrov za storitve, zakon pa pri teh naročilih ne določa posebnih zahtev. Zakaj je bil tako kratek rok oddaje in zakaj ne obstaja možnost revizije? »Zakonodaja o javnem naročanju v skladu z

načelom sorazmernosti za evidenčna naročila ne predvideva najkrajšega roka za oddajo ponudbe. Naročnik lahko rok določi predvsem glede na predmet naročila in čas. Zakon o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja določa, da za evidenčna naročila, pravno varstvo oziroma pritožba po tem zakonu ni zagotovljena. Ne obstaja pravna podlaga, da bi o revizijskem zahtevku ponudnika odločala državna revizijska komisija,« poudarjajo na ministrstvu.

CELJE – V Simbiu so na teren poslali komunalnega nadzornika

Ogorčenje zaradi nesnage ob zabojnikih Pod gabri

Podobe nemarno odloženih odpadkov poleg zabojnikov, ki sploh niso bili polni, v celjski stanovanjski soseski Pod gabri so v javnosti dvignile veliko prahu in povzročile jezo med občani. Ogorčenje in razočaranje zaradi takšnega odnosa nekaterih stanovalcev, izražena s številnimi odzivi in komentarji, so zabeležili tudi na občinski Facebook strani Celje – knežje mesto.

ROBERT GORJANC

Potem ko so v podjetju Simbio pred dnevi v stanovanjski soseski Pod gabri namestili nove nadzemne zabojnike z večjimi odprtinami in prostornino, je zgolj v dveh dneh tam nastalo pravo smetišče. »Zelo žalostno je, da imajo nekateri posamezniki tako malomaren odnos do svoje okolice, sosedov ter navsezadnje do vseh občanov. Da odpadke, ki so jih sami ustvarili, mečejo po tleh. Menimo, da je napočil čas, da svoj del odgovornosti do ravnanja z odpadki sprejmejo tudi ti uporabniki, še posebej pri večstanovanjskih stavbah, kjer je odgovornost kolektivna. Večina jih ravna po pravilih, odpadke ločuje in odlaga, kot je prav, škodo pa povzroča manjšina nemarnežev, ki nimajo nikakršnega odnosa do okolja in skupnega dobrega,« so se na nespodobne okoljske scene v celjski soseski odzvali v podjetju Simbio.

V družbi so povedali, da do takšnih neljubih scen prihaja, ker posamezen uporabnik odpadke odloži poleg zabojnikov, kljub temu da še niso napolnjeni, ali ob njih odloži kosovne in druge odpadke. Očitno zgledi vlečejo. Ko se začnejo odpadki kopičiti poleg zabojnikov, vsak naslednji, ki jih prinese, misli, da so posode polne, zato jih odloži kar zraven zabojnikov. Tako se odpadki nenadzorovano kopičijo in niti niso ločeni po posameznih frakcijah ter povzročajo zelo velike dodatne stroške čiščenja in odvoza.

Kot so še navedli v Simbiu, je minuli konec tedna iz soseske Pod gabri prišla še ena slaba novica: nekdo je v zabojnik za mešane odpadke odložil kosovni odpad (konkretno veliko sliko), ki je zagozdil vratca na zabojniku, zaradi česar vanj ni bilo možno več odlagati odpadkov.

Če osveščanje ne bo zaleгло, udarec po žepu

»Zaradi te manjšine nemarnežev oziroma packov je v tem tednu Pod gabri stanje spremljal naš komunalni nadzornik in svetoval. Razložil jim je, kaj vse sodi v zabojnike na odjemnem mestu in za katere odpadke lahko naročijo brezplačen odvoz ali jih sami pripeljejo v zbirni center.«

V Simbiu so povedali, da so stanovalcem Pod gabri še en-

krat poslali dopise z navodili za ravnanje z odpadki, kar pomeni, da so jih dobili že drugič oziroma tretjič v približno mesecu (prvič so k junijskim položnicam vsem uporabnikom poslali navodila za ločevanje odpadkov, drugič so stanovalci prejeli obvestila o novih zabojnikih in za katere odpadke so namenjeni). Pozvali so tudi upravnike, naj organizirajo izobraževanje o ravnanju z odpadki.

»Če se po vseh teh ukrepih stanje ne bo izboljšalo, bodo

naši uslužbenci pred vsakim odvozom in čiščenjem neustrezno stanje dokumentirali ter ga posredovali upravnikom in pristojnim inšpekcijskim organom. Storitve dodatnega čiščenja in odvoza odpadkov bomo skladno s sistemom obračuna tudi zaračunali upravnikom stavb,« so napovedali v Simbiu.

Novi zbiralniki na štirih mestih

V celjski družbi za ravnanje z odpadki so na štirih obmo-

čjih, Pod gabri, Ob železnici, v Ulici V. prekomorske brigade in v Plavi laguni, kjer so kot končna rešitev predvidene podzemne oz. polpodzemne zbiralnice, začasno namestili nadzemne zbiralnice, ki so bolj prilagodljive in enostavno prenosljive. »Projekt je zasnovan kot hitra rešitev problema velikega števila zabojnikov na skupnih odjemnih mestih in posledično zasedanja parkirnih mest. S sodobnimi oblikami ter materiali in z večjim volumnom posod zagotavljamo pogoje za učinkovito ločeno zbiranje odpadkov na izvoru. V prihodnje bo možno sistem nadgraditi z nadzorom dostopa oz. uporabe teh zabojnikov in z merjenjem količin odloženih odpadkov. Odprtine na posodah so dovolj velike, da se za posamezne frakcije odpadkov (ki so označene) zagotavlja normalna uporaba,« so še pojasnili v Simbiu in dodali, da na drugih omenjenih mestih podobnih težav ni bilo.

Vandalizem nad pelargonijami

Pred časom je prišlo do vandalizma pri nadvozu na Mariborski cesti, kjer je bilo uničenih pet cvetličnih korit. Na podlagi terenskega ogleda so v Simbio Vrtnarstvu ugotovili, da je nekdo iz korit namerno izpulil viseče pelargonije. Uničenih je bilo 20 pelargonij, ki so z zemljo ležale ob cestišču. V Simbiu so pri rednem vzdrževanju opazili podoben primer vandalizma tudi pri podvozu pri pošti, kjer je bilo uničenih 12 visečih pelargonij.

Foto: Celje – knežje mesto

Po kolesarskem doživetju prelepe Slovenije spet doma

Rekreativni kolesar Silvo Jakopec, član Kolesarskega kluba Laško, se je minuli ponedeljek zvečer po več kot tisoč prevoženih kilometrih po nekdanji slovenski kolesarski transverzali vrnil v domače Laško. S turo, ki jo je tam 6. julija tudi začel, je obeležil 25-letni jubilej od takrat, ko je prvič uspešno prevozil pot po Sloveniji, ki si jo je zamislil legendarni Tone Fornezzi – Tof, prav tako navdušen rekreativni kolesar.

Jubilejno turo je prekolesaril v sedmih etapah, števec na njegovem kolesu pa je na kon-

cu pokazal 1.077 kilometrov. Prvi dan je končal v Benediktu v Prekmurju, sledila je najdalj-

ša, več kot 207 kilometrov dolga etapa, ki ga je mimo Celja, Velenja in Dravograda vodila do Kamnika. Tretji dan je kolesaril mimo Bleda in Jesenic do Kranjske Gore, četrti dan po vzponu na Vršič, do kampa Vili v vasi Volarje med Tolminom in Kobaridom. Peto etapo je po vožnji na Krasu

in krajšem obvozu v Italijo, da si je nekoliko skrajšal pot, končal v Kopru, kjer je sledil načrtovani dan počitka. Predzadnja etapa z Obale do Kočevja, ki ga je vodila čez Črni Kal, mimo Nanosa in Cerknice ter čez Bloško planoto, je bila zelo naporna tudi zaradi vremenskih pogojev.

»Veliko je bilo klancev, pojavil se je tudi neverjetno močan veter, ki me je spremljal vseh 140 kilometrov vožnje. To je bila zagotovo najtežja etapa na poti,« je povedal **Silvo Jakopec**, ki smo ga v reportaži podrobneje predstavili v prejšnji številki. Veter je bil precej moteč tudi v zadnjem delu poti, mimo Novega mesta, Kostanjevice na Krki, Krškega, Bistrice ob Sotli, Rogaške Slatine in Celja, vendar precej manj kot prejšnji dan, sklepna sedma etapa je bila dolga 193 kilometrov.

Silvo Jakopec večjih tehničnih težav s kolesom na poti ni imel, razen v bližini Lipice, ko mu je počila napera na kolesu. Težavo je odpravil v Kopru na dan počitka. Zadnji dan je moral pri Žuženbergu zamenjati

tudi zračnico, a takšna rutinska neveščnost je na tako dolgo poti skoraj neizbežna.

Njegov modro-beli lepoteč, »ciklokros«, ki ga je sam sestavil, enak kot si je tudi druga svoja kolesa, je torej zdržal vse napore. Kot je še zadovoljno povedal Silvo, je bil zaradi svojega kolesa deležen tudi kar nekaj občudovanja med domačimi in tujimi kolesarskimi navdušenci, ki jih je srečal na poti.

Na jubilejni kolesarski transverzali je obujal spomine, srečal ljudi, ki se ga izpred četrto stoletja še spominjajo, krepil prijateljske vezi, občudoval čudovito slovensko pokrajino ter na najboljši način promoviral kolesarjenje kot odlično rekreacijo in kot vedno bolj priljubljeno obliko turizma, ki je še zlasti primerna v teh koronačasih.

RG
Foto: lastni arhiv SJ

Silvo Jakopec je po četrto stoletja spet prevozil več kot tisoč kilometrov dolgo slovensko kolesarsko transverzalo.

Poletje s kraljičinim jogurtom

Trinajsta mlečna kraljica Teja Žogan, ki so jo aprila za ambasadorko svojih izdelkov izbrali v Mlekarni Celeia, ima letos tudi svoj jogurt. Odločila se je za okus hruške viljamovke.

Kraljičin jogurt je narejen iz najboljšega mleka, ki ga mlekarna odkupuje na več kot 900 kmetijah v savinjski, šaleški, koroški in celjski regiji ter na Kozjanskem. Tako kot vsi izdelki Mlekarnice Celeia ima oznako »Brez GSO – pridelano in proizvedeno brez gensko spremenjenih organizmov«, a nosi tudi pomembno sporočilo o podpori domačemu kmetijstvu in živilski industriji.

NT

VITANJE – Vitanjčani so počastili svojega pesnika

Štimulaka ne bodo pozabili

Zreče imajo ljudskega pesnika Jurija Vodovnika, Vitanje ima nekoliko manj znanega Matijo Štimulaka ... Vitanjčani so pred kratkim postavili svojemu pesniku spomenik, ki stoji Na gmajni, v središču trga. Kip je delo kiparja Francija Černelča iz Bistrice ob Sotli.

BRANE JERANKO

Nekdanja novinarka Novega tednika Milena Brečko Poklič, ki vedno rada poje, je povedala, da je morala biti na svoji poroki v Vitanju kar tiho. Pesmi, ki so jih tam prepevali, ni še nikoli slišala, zaradi narečja jih niti ni

povsem razumela. »Pa še eno Vodovnikovo dajmo in tisto Štimulakovo ...« so predlagali na slavlju. Nobeden od priimkov ji takrat ni veliko povedal ... Danes sta med ljudstvom spet zelo znana. Leta 2009 je v Celju izšla

obsežna zbirka Štimulakovih pesmi, ki ima naslov Jaz sem Matija Štimulak. Knjiga ima zgovoren podnaslov: Zbirka pesmi vitanjskega kmetiča, tesarja in pevca, po domače Černjaka (1840–1914).

Za to, da so bile Štimulakove pesmi končno objavljene, imata največje zasluge vitanjski župan Slavko Vetrih – ki je prav tako pesnik – ter pisec Anton Gričnik. Vetrih je zbiratelj gradiva o Štimulaku, Gričnik je med drugim raziskal

Štimulakovo življenje. O sebi je marsikaj povedal že pesnik, ki so mu v Vitanju postavili spomenik. »Branja ino pisanja / sem navadil se doma ...« je zapisal med drugim. Štimulak je med drugim avtor vitanjske himne: »Slovenska Vitana leži / na južni strani pohorski, / slovensko tu se govori, / po celi naši Vitani.« Poudarjanje slovenstva v Vitanju seveda v tistem času ni bilo kar tako, saj so v trgu veliko govorili nemško. Podobno kot števil-

ni drugi pesniki je imel tudi Matija Štimulak svojo muzo, Pokličevo Nežiko, organistovo hčer. Ljubezen je seveda silno čustvo in tako ima ena od pesmi o Nežiki nič manj kot 30 kitic, spet druga 23 ... Na opevano Pokličevo Nežiko še danes spominjata njena fotografija z možem in vnuki ter njen grob na pokopališču v Novi Cerkvi pri Vojniku.

Pesmi vitanjskega pesnika so ohranjene predvsem po zaslugi njihovih zapisoval-

Pobudnik postavitve spomenika pesniku Matiji Štimulaku je vitanjski župan in pesnik Slavko Vetrih. Na odprtju se je zbralo zelo veliko ljudi. Med kulturnim programom so zapeli skupina Holcarji vitanjskemu pesniku posvečeno Gričnikovo pesem ter vsi zbrani domačo himno Slovenska Vitana leži. Ta je Štimulakovo delo.

Štimulaku med drugim pripisujejo ponarodelo pesem Moj očka so djali, oženim naj se in pesem Dekle na vrtu zelenem stoji.

Med postavljanjem spomenika pesniku Matiji Štimulaku v središču vitanjskega trga

Kip, ki je posvečen Matiji Štimulaku, je delo Francija Černelča iz Bistrice ob Sotli.

cev. »Štimulakove pesmi so dovršene po ritmiki in rimah. Tudi vsebinsko so tako tekoče, da človek dobi vtis, kot da je njihov avtor lažje govoril v rimah kot v prozi ali vsaj enako lahko,« pravi o teh pesmih Gričnik. In nič čudnega, če naša nekdanja novinarka – ki izvira iz okolice Rimskih Toplic – med poročnim slavljem vitanjskih narečnih besed še ni prav dobro razumela ... Ali veste, kaj na primer pomeni »geriht« (sodišče), »brumen« (pobožen), »en birič bo iz tega« (nič dobre), »košovec« (smrečica), »lerfant« (vajenec), »maslc« (vrček), »mirodvor« (pokopališče), »pregmaj« (preveč preprost)?

Vzajemno spoznavanje sosednjih mest

CELJE, LAŠKO – Turistični društvi Laško in Celje sta vzpostavili zanimivo sodelovanje, saj sta v minulih dneh izmenjali obiska. Člani laškega turističnega društva so spoznavali Celje, člani celjskega pa pivovarsko mesto.

ROBERT GORJANC

»Idejo je razvil izkušen turistični vodnik Rok Videc iz turistične agencije Komptur, ki je članom TD Laško predlagal obisk Celja. V našem društvu smo to idejo še dopolnili in povabili člane TD Celje na ogled Laškega ter na spoznavanje zgodb našega mesta. Namen tega sodelovanja je, da spoznamo bližnjo okolico v času, ki ni najbolj

naklonjen daljšim potovanjem. Predvsem tudi zaradi tega, ker nas je večina v obeh mestih, ki smo si jih ogledali, že velikokrat bila, ne pozna pa zgodbe, zgodovine, zanimivosti, ki jih posamezno mesto ponuja obiskovalcem skozi oči turističnega vodnika,« je povedal **Boštjan Vrščaj**, predsednik Turističnega društva Laško.

V Celju je bil snovalec sodelovanja vodnik Rok Videc, v Laškem pa je vodenje izvedel Tomaž Majcen, sicer strokovni sodelavec v Muzeju Laško. Pri obeh vodnikih ni treba posebej poudarjati, da sta oba izvrstna poznavalca svojih mest in da oba znata zgodbe tudi odlično posredovati.

Ob snovanju ture zanimivih vsebin v obeh mestih seveda ni bilo težko najti. »Vsako mesto ponuja svoje zgodbe, tako Celje kot Laško sta mesti z bogato zgodovino in ogromno zgodbami. V Celju je večino obiskovalcev presenetila zgodba Sofije Hess, ki nam

jo je Turistično društvo Celje predstavilo v Kvartirni hiši. V Laškem je bilo najbolj mikavno to, da je tam prišlo do prvega prevoda Sheakspearovega Hamleta, kar je zanimalo, ki jo pozna le malokdo.«

Ogleda Celja se je udeležilo približno 20 članov TD Laško, večinoma tisti, ki so bili v tem mestu že nešteto-krat, ampak zelo redko na kakšnem turističnem vodenju. V približno enakem številu so v Laško prišli tudi člani celjskega turističnega društva. »Mislim, da so bili vsi zadovoljni in navdušeni nad turističnim vodenjem in tudi

nad idejo, ki jo bomo poskušali še nadgraditi.«

S tem vzajemnim obiskom obeh društev ni šlo le za enkratno sodelovanje, ampak se bo to še krepilo. »S predsednikom TD Celje Matijem Golnarjem sva se že dogovorila, da bova začela snovati skupne projekte, mogoče najprej kot kakšen skupen izlet članov obeh turističnih društev. Vsekakor bomo v obeh društvih povabili v Celje in v Laško člane drugih turističnih društev iz okoliških občin in to poletje vzpostavili sodelovanje na ravni manjše regije, kot je včasih že bilo.

Ideja je tudi, da projekt predstavimo TZS in na območju celotne Slovenije spodbudimo turistična društva za obiske sosednjih krajev,« je še dejal Boštjan Vrščaj.

Sodelovanje obeh turističnih društev je imelo tudi trajnostno mobilno noto, saj so se obiskovalci tako v Celje kot Laško pripeljali z vlakom. Ob tem, da je med obema mestoma že v večjem delu vzpostavljena kolesarska povezava in da v obeh deluje sistem za javno izposojanje koles Kolesce, je to še dodatna priložnost za snovanje zanimivih turističnih tur.

Člani TD Laško v Celju ...

... člani TD Celje pa v Laškem

Prvi koraki k e-krožnemu gospodarstvu

V Rceru elektronski aparati živijo dlje

CELJE – V regijskem centru za ravnanje z odpadki – Rcero Celje v Bukovžlaku je nedavno zaživel kotiček za oddajo še delujočih elektronskih aparatov. Gre za skupni projekt družbe Zeos, Zbornice komunalnih gospodarstev, podjetja TSD ter družbe za ravnanje z odpadki Simbio. Partnerji v projektu Life - Spodbujamo e-krožno s tem začeni svojo pot na področju krožne elektronike, h kateri pozivajo tudi evropski zakonski predpisi.

ROBERT GORJANC

Družba Zeos, ki v imenu proizvajalcev kot največja slovenska shema uresničuje zbiranje e-odpadkov, baterij in nagrobnih sveč ter jih predaja v postopek nadaljnje obdelave, je v trinajstih letih zbrala skoraj 90 tisoč ton e-odpadkov. V družbi ocenjujejo, da je med njimi do dva odstotka delujočih naprav, ki po nepotrebnem končajo v predelavi materiala.

Omenjeni projekt, ki ima slogan *Še sem uporaben*, je že tretji zaporedni projekt družbe Zeos, sofinanciran iz programa Evropske komisije za projekte s področja okoljske problematike Life.

»Projekt je nadgradnja prejšnjih dveh, ki sta imela poudarek na recikliranju e-odpadkov v okviru ozaveščenja in postavljene mreže zbiranja e-odpadkov. Vključuje in promovira popravila, ponovno uporabo, souporabo ter nove poslovne modele za podaljševanje življenjske dobe aparatov. Rcero Celje smo izbrali zaradi dobrega sodelovanja v preteklosti ter izkušenj, ki jih ima ta center pri zapiranju krogotoka ma-

terialov, kar je osnovna ideja krožnega gospodarstva,« je povedal mag. **Emil Šehić**, direktor družbe Zeos.

Do pet ton še uporabnih aparatov

Kotiček za oddajo še delujočih aparatov v Rcero Celje predstavlja obnovljen star zabojnik, ki je živo rumene barve in tako nezgrešljiv. Nahaja se v delu zbirnega centra poleg prostora za odlaganje že odsluženih aparatov. Vanj je mogoče oddati še delujoče pralne stroje, hladilnike, zamrzovalnike, namizne in prenosne računalnike, zabavno elektroniko, male gospodinjske aparate, igrače, mobilne telefone, zvočnike, televizorje z ravnim zaslonom in z daljincem, LCD-monitorje, krožne žage, vrtnalnice, glasbene stolpe, sesalnike in ostale primerne aparate na elektriko ali baterije.

»Glede na to, da na leto v centru zberemo približno 500 ton odpadne električne in elektronske opreme, pričakujemo, da bomo v novem rumenem zabojniku zbrali približno pet ton še uporab-

Marko Zidanšek, direktor podjetja Simbio, in Emil Šehić, direktor družbe Zeos, v kotičku za ponovno uporabo v Bukovžlaku

nih aparatov. V Celju tako ponovno dokazujemo, da delujemo v smeri uresničevanja evropske direktive, ki pravi, da odpadki niso nekaj, kar je treba čim enostavneje in ceneje odstraniti, temveč je vir surovin. Hkrati tudi ure-

sničujemo zelo aktualen kon-

cept krožnega gospodarstva, saj odpadke spreminjamo v snovni vir ter zmanjšujemo

količine odloženih ali sežganih odpadkov,« je povedal mag. **Marko Zidanšek**,

direktor družbe Simbio, ki upravlja Rcero Celje.

Foto: Zeos

PREJELI SMO

Ponavljjanje vzorca

»Umetnost življenja je, da vzorci ponavljanja – delovanja niso nezavedni, temveč z njimi upravljamo sami in jih uporabljamo, ko so potrebni.« (dr. Neja Zupan)

V Civilni iniciativi za razvoj Rimskih Toplic se odzivamo na članek o zdravstveni postaji Rimske Toplice, objavljen 9. julija 2020 v Novem tedniku.

Civilna iniciativa za razvoj Rimskih Toplic (CI RT) mag. Janji Knapič sporoča, da se vzorec delovanja teh predstavnikov ponavlja zaradi neodzivnosti vodstva JZ Zdravstvenega doma Laško. Tudi pri vodstvu JZ Zdravstveni dom Laško se ponavlja vzorec delovanja, ki ne vodi k rešitvi problema v OE Splošna medicina Rimske Toplice z ambulantno v Jurkloštru. Določene občane zelo žalosti, da so direktorica JZ Zdravstvenega doma Laško, mag. Janja Knapič in njeno vodstvo, pozabili na obljube in niso izpolnili javnega zagotovila, ki je bilo podano na zboru krajanov 18. 1. 2018, da bodo s 1. 2. 2018 zdravstvene storitve v ZP Rimske Toplice in v ambulanti Jurklošter ohranili v enakem obsegu in kakovosti, kot so bile do takrat. Povedala je tudi, da

bi bil potreben pediater vsaj štiri ure. Zelo nas žalosti, da je vse to pozabila. Pozabila je tudi, da je bilo v OE Splošna medicina Rimske Toplice z ambulantno v Jurkloštru poskrbljeno za kakovostno zdravstveno oskrbo (delovale so dve ambulanti v RT in ob petkih ambulanta v Jurkloštru), opredeljeni bolniki so bili iz KS Rimske Toplice, Jurklošter, Sedraž, Zidani Most. In vsi smo bili zadovoljni. Pozabila je na 1.115 bolnikov, ki so ostali brez izbranega zdravnika, ki so bili pripravljeni »potrpeti« in počakati na novega zdravnika. A čakali so zaman. Postali so del sistemske igre prenosa bolnikov iz ambulate v Rimskih Toplicah v ambulante v Laškem. Pozabila je tudi, da je na občinski seji 8. 12. 2019 predstavila »strategijo« kupčkanja bolnikov. ZD Laško je javni zavod in odločitve naj bi bile usmerjene v korist bolnikov, ki naj bi bili na prvem mestu. Bolniki so zavarovanci, ki imajo pravice in se vsi ne bodo strinjali z njenimi odločitvami. Morda je čas, da v tej novi etapi odgovori na vprašanja: kdaj bo izpolnila dano obljubo, kdaj se bo sestala s CI za razvoj Rimskih Toplic ali bo pisala

pisma? Ob vsem tem z žalostjo ugotavljamo, da se vzorci sprenevedanja ponavljajo na škodo vseh udeležencev v procesu kakovostnega zdravstva v občini Laško. Prav je, da ustanovitelja in javnost zanimajo pisanja določenih občanov, ki zastopajo interese sokrajanov. Prav je, da se posluša tudi mnenje zdravnikov in zobozdravnikov ter ostalih zaposlenih v JZ Zdravstvenem domu Laško. Vse to je tudi priložnost, da začnemo postavljati nove vzorce v komunikaciji.

Žalosti nas, da v OE Splošna medicina Rimske Toplice z ambulantno v Jurkloštru sameva opremljena ambulanta v Rimskih Toplicah, ki čaka na zdravnika. Z velikim veseljem bomo izbrali zdravnika, ki bo pripravljen delati v ambulanti 2 v Rimskih Toplicah in Jurkloštru enkrat tedensko štiri ure, saj se zavedamo, da je družinska medicina temelj za stabilno zdravstveno varstvo. Treba je pogledati celovito sliko in rešiti nastalo problematiko. Zato zapiranje ambulant splošne medicine ni sprejemljivo.

Paleta ponavljanja vzorcev je zelo velika, a prepoznati je treba vzorce, ki nas pripeljejo do pozitivnih rezultatov.

Jelka Kapun, Civilna iniciativa za Razvoj Rimskih Toplic

Kmalu deset novih najemnih stanovanj

ROGAŠKA SLATINA – Občina bo s stanovanjskim skladom sofinancirala gradnjo večstanovanjske stavbe v Spodnji Kostivnici. Vsa stanovanja, ki jih bo predvidoma do sredine prihodnjega leta zgradilo podjetje Ges, bodo namenjena oddaji v neprofitni najem. Temeljni kamen za naložbo, vredno 830 tisoč evrov, so položili minuli ponedeljek.

Gre že za četrti projekt, kjer sta se povezala slatinska občina in stanovanjski sklad. Osrednji del stavbe bodo predstavljali skupne komunikacijske površine in tehnični prostori, severno in južno bodo umeščene stanovanjske enote, shrambe in kolesarnica. Stavba bo imela simetrično dvokapno streho,

ki bo v osrednjem delu prekinjena z ravno streho, je ob položitvi temeljnega kamna povedal direktor stanovanjskega sklada mag. **Črtomir Remec**. Ta ustanova bo prispevala približno polovico vrednosti naložbe in postala lastnica petih javnih stanovanj, z vsemi bo upravljala slatinska občina, je

dodal tamkajšnji župan mag. **Branko Kidrič**. Po njegovih besedah naj bi bila stavba zgrajena do sredine prihodnjega leta.

Občina Rogaška Slatina je letos pripravila nov razpis za dodelitev neprofitnih stanovanj v najem. »Podatki kažejo, da je po zadnjem razpisu ostalo le še pet prosilcev, medtem ko smo 20 prošenj že rešili. Na nov razpis se je prijavilo 22 zainteresiranih, občina bo zagotovila 18 novih stanovanj. V že zgrajenih stavbah bomo obnovili osem stanovanj, deset jih bo prihodnje leto na voljo v Kostivnici. Zato ocenjujem, da občina dobro rešuje stanovanjsko problematiko.«

TS

Nova knjiga: Municipium Claudium Celeia

Vodnik po arheoloških znamenitostih mesta

V okviru serije Celeia Antiqua je Pokrajinski muzej Celje nedavno izdal novo knjigo z naslovom **Municipium Claudium Celeia**, ki sta jo napisala dr. Maja Bausovac in dr. Jure Krajšek, arheologa v tem muzeju.

ROBERT GORJANC

»V zadnjih 15 letih v Celju izvajamo intenzivne arheološke raziskave. V tem času smo odkrili veliko novih ostankov in se naučili veliko novih stvari o Celei ter uspeli intepretirati odkritja pred stoletjem ali več. Zato je bil čas, da sva napisala novo knjigo, ki je zajela vsa ta nova odkritja,« je povedal dr. Jure Krajšek, soavtor knjige. Pred tem je o rimski Celei izšlo že kar nekaj knjig, zadnja leta 2001.

»Knjiga je zastavljena kronološko in razlaga, zakaj je na tem prostoru sploh prišlo do nastanka rimskega mesta, kakšna je bila poselitev pred tem, v prazgodovini, in kako

se je rimska Celeia razvijala vse do zatona v pozni antiki. Veliko prostora je v knjigi namenjenega obravnavi zgodovine raziskav rimske Celeie ter arheološkim najdbam v zadnjem obdobju, in sicer ob večjih gradbenih posegih, do katerih je prišlo v mestu,« je strnjeno vsebino knjige predstavila soavtorica dr. Maja Bausovac.

V poglavju Predrimska poselitev več izvemo o naselbini, ki je bila v času starejše železne dobe na vrhu Miklavškega hriba. Kasneje, v mlajši železni dobi, ko so na to območje prišli keltski Tavriski, so poselili izpostavljeno

severno teraso Miklavškega hriba in naselbino poimenovali Kelea. O njenem velikem pomenu govori tudi to, da so v tem času kovali celo lasten denar.

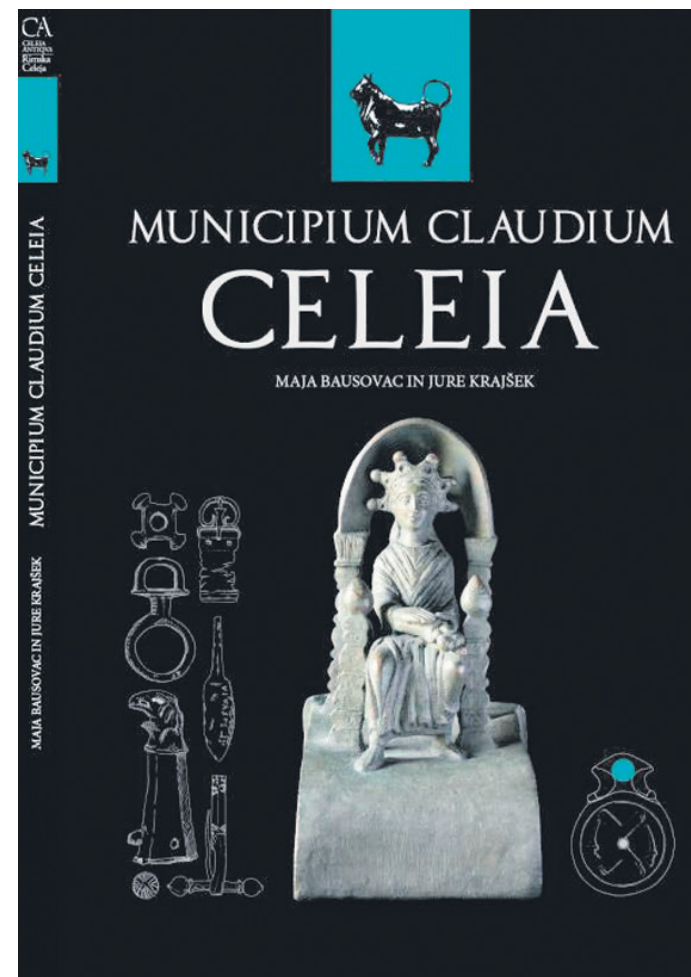
Rimljani so nekdanjemu keltskemu Oppidumu podelili status municipija in ga poimenovali Municipium Claudium Celeia. Že ime pove, da se je to zgodilo v času cesarja Klavdija.

»Celeia je bila zgrajena podobno kot ostala rimska mesta v imperiju, s pravokotno sekajočimi se ulicami. Med njimi so bile pravokotne gradbene parcele, na katerih so pozidali mestne vile. Gre večinoma za precej velike mozaiki in s freskami bogato opremljene stavbe, značilne za provincialna mesta. Pod cestami so bili speljani odtočni kanali, t. i. kloake. Vedno več odkritij kaže, da so v Celei imeli tudi vodovod,« je po-

dobno rimske Celeie osvetlila Maja Bausovac.

V središču mesta je stal velik osrednji trg forum z velikim svetiščem na zahodnem in baziliko na vzhodnem delu, na daljših stranicah je bil obdan s kolonadami oziroma dvonadstropnimi stebrišči. O tem govori poglavje Življenje v mestu, razlaga pa je podprta z rekonstrukcijami glavne ulice, javnih term, latrine, slednje so bile odkrite ob arheoloških raziskavah na Muzejskem trgu. Na obrobju mesta so bile številne obrtne delavnice, ki jih knjiga obravnava v poglavju Obrti v mestu. V poglavju Grobišča Celeie so opisane nekropole, ki so bile ob vseh glavnih vpadnicah.

V knjigi lahko beremo tudi o pestrem religioznem življenju, kjer so se najprej številna rimska božanstva mešala z avtohtonimi, in sicer vse do prevlade krščanstva v 4. sto-

letju. Poglavje vzpon in zatona mesta v poznorimskem času govori o obdobju, ko je bila rimska država v vedno večji krizi. Mesto obdano z monumentalnim obzidjem je takrat doživelo svoj zadnji razcvet.

»Gre za poljudno monografijo, a verjamem, da bo v pomoč tudi stroki, sicer pa je zamišljena kot vodnik po arheoloških znamenitostih mesta,« je knjigi na pot še povedal Jure Krajšek.

Razstava o mojstrih piva

V Muzeju Laško je od minulega četrtna na ogled razstava **Mojstri piva**, ki je sicer stalni projekt v času festivala Pivo in cvetje. Ker je letos prireditev zaradi koronavirusa odpadla, je tradicionalna raz-

stava na temo piva v Muzeju Laško eden osrednjih dogodkov julijskega dogajanja pod nazivom Laško in cvetje. Ta vsaj na simboličen način tudi letos ohranja duh festivala Pivo in cvetje.

»V Muzeju Laško imamo za Pivo in cvetje narejen načrt za nekaj let. Letošnja situacija je posebna zaradi te koronahisterije, vendar smo se v Muzeju Laško odločili, da bomo kljub temu v času, ko naj bi bilo Pivo

Tomaž Majcen, avtor razstave Mojstri piva v Muzeju Laško

in cvetje, pripravili razstavo, povezano s pivovarno oziroma festivalom. Letos se je pojavila čudovita priložnost, kajti Društvo pivovarjev in sladarjev Pivovarne Laško je decembra praznovalo svojo 30-letnico in tako je prišlo do zamisli, da bi njihovo delo predstavili na tokratni razstavi,« je povedal

Tomaž Majcen, kustos razstave in strokovni sodelavec v Muzeju Laško.

Razstava je zasnovana tako, da najprej prikazuje delo pivovarjev, kako so ga opravljali v preteklosti, kakšen status in položaj so imeli pivovarji v določenih zgodovinskih obdobjih. V

drugem delu razstave je tako kot vsa leta na kratko predstavljena zgodovina Pivovarne Laško, v tretjem delovanje Društva pivovarjev in sladarjev Pivovarne Laško. Razstava bo na ogled predvidoma do konca septembra.

RG
Foto: Andraž Purg - GrupA

Šmarje pri Jelšah DAN V MUZEJU

**ROTOVŽ
LEMBERG**

PET.-NED. in PRAZNIKI:
9.00–12.00
in 15.00–18.00.

+386(0)31 348 042 | info@tsm-smarje.si

**MUZEJ
BAROKA**

TOR.-PET.: 9.00–16.00,
SOB. in PRAZNIKI: 9.00–12.00
in 15.00–18.00,
NEDELJA: 15.00–18.00.

+386(0)3 818 56 17 | +386 (0)31 575 056 | info@muzejbaroka.si

Zbornik o ustvarjalcih, ki delajo s steklom

Odsevi v steklu

Da bi pripravila zbornik o ustvarjalcih, ki avtorsko delajo s steklom, je bila dolgoletna želja Erne Ferjanič, znane kulturne ustvarjalke in organizatorke kulturnih dogodkov iz Rogaške Slatine. Lani je njena ideja dobila krila. V društvu steklarjev, ki obeležuje 15 let delovanja, so namreč zagotovili denar za izdajo in natis knjige. Slednjo je avtorica konec junija predstavila na gradu Podsreda.

TINA STRMČNIK

Erna Ferjanič je obiskala ustvarjalce in oblikovalce, ki izdelujejo tako uporabne kot dekorativne izdelke. Med drugim je predstavila mnoge člane Društva steklarjev Slovenije. Omenjeno društvo ne združuje le ustvarjalcev, ampak tudi zbiralce, raziskovalce zgodovinskega stekla in občudovalce tovrstnih izdelkov, je povedala. Na podlagi pogovorov, ki jih je opravila s sogovorniki, je pripravila intervjuje na nekoliko bolj literaren način. V svojem delu je želela predstaviti njihovo ustvarjanje, njihovo osebnost, prostor je namenila tudi njihovim izdelkom. »Zanimalo me je, kakšno tehniko uporabljajo pri svojem delu in na kakšen način obdelujejo steklo. Nekateri za to uporabljajo hladne, drugi vroče postopke. Nekateri pi-

hajo steklo, drugi oblikujejo vročo maso. Eni na steklo gravirajo, drugi nanj slikajo. S predstavitvijo vsakega novega posameznika knjiga odstira različne pristope,« pravi Erna Ferjanič. Raznolika je tudi množica končnih produktov – od umetniških izdelkov, skulptur, arhitekturnega stekla do večjih steklenih postavitev.

Imenitni in raznoliki oblikovalci

V Sloveniji imamo zelo veliko različnih, a zelo dobrih ustvarjalcev s steklom, ocenjuje avtorica knjige. Že samo v steklarni v Rogaški Slatini je veliko imenitnih oblikovalcev, ki so prav tako predstavljeni v knjigi. Dejala je, da tovrstni oblikovalci iščejo priložnosti za boljše življenje

in nekateri po letih službovanja v tem kraju odidejo drugam. K menjavi delovnega mesta jih včasih spodbudi tudi raziskovanje novega pristopa pri ustvarjanju steklenih predmetov. Kako ti ljudje živijo, je močno odvisno od tega, koliko znanja imajo in kakšne izdelke ustvarjajo. Pomemben dejavnik je še, od kod prihajajo – ali so doma v večjih mestih ali na podeželju. Ferjaničeva v svoje delo tokrat ni zajela velikih industrijskih proizvajalcev stekla ter podjetij, ki zasteklujejo stavbe. Morda bo kdaj raziskala tudi ta vidik ustvarjanja.

Kako je sama povezana s steklom? Dejala je, da ji je ta prosojen material zelo pri srcu. Če je izdelek lepo oblikovan, če ima zanimive barvo ali obliko, jo to zelo pritegne. Kot likovna ustvarjalka pri svojih skulpturah pogosto uporablja odpadno steklo, ki mu dodaja kamen, les in druge materiale. Ob podpori Steklarne Rogaška je pred časom tri leta zapored organizirala steklarske delavnice, kjer so kiparji in steklarji sodelovali s steklarskimi mojstri. Poudarila je, da so nastali zanimivi izdelki, ki so bili razstavljeni v različnih slovenskih občinah.

Erna Ferjanič na predstavitvi knjige z naslovom *Odsevi v steklu* na gradu Podsreda. (Foto: Silvo Zalar)

Kulturna društva želijo nov zagon

7. julija je minilo 85 let od velikega vseslovenskega zleta Svobod v mestu. To je bil shod nekdanjih delavsko-kulturnih društev, na katerem se je zbralo več kot deset tisoč ljudi iz Slovenije. Celje je bilo za srečanje izbrano kot eno od takrat najpomembnejših središč ljubiteljskega kulturnega ustvarjanja. Za takšnega velja danes, ko številne ustvarjalce povezuje Zveza kulturnih društev Celje. Zato so se v zvezi odločili, da bodo letos obeležili ta jubilej ter s tem opozorili na razvejane korenine svojega delovanja in tudi na težave, ki danes pestijo društva.

Osrednja prireditev bo 26. septembra, ko naj bi z jagodnim izborom nastopajočih predstavili delovanje ljubiteljskih kulturnih društev, od godb, zborov, folkloristov, plesnih in gledaliških skupin iz Celja in širšega območja. Predsednik ZKD Celje **Živko Beškovnik** je poudaril, da želijo na ta način spodbuditi nov zagon kulturne ustvarjalnosti v mestu. Zveza povezuje več kot 40 društev, v katerih ustvarja več kot 2.100 članov.

»Ko smo snovali obeležitev jubileja, nas je vodilo nekaj ciljev, ki jih želimo s tem postaviti. Ljubiteljska kultura zadnja leta izgublja svoj pomen, čeprav je to delovanje pomembno za vsakega

Zlet Svobod pred 85 leti v Celju. Nekaj dni po shodu je takratna oblast razpustila kulturna društva, saj naj bi bil shod preveč protidržavno in komunistično obarvan. (Foto: spletni portal Kamra)

Novinarska konferenca, na kateri so člani UO ZKD Celje (z leve: Milan Brecl, Marijana Kolenko, Živko Beškovnik in Ivan Janez Domitrovič) predstavili pomen 85-letnice zleta Svobod in načrte za njeno obeležitev, je bila simbolno v Parku svobode in blizu nekdanjega štadiona Glazija, kjer se je takrat zbralo deset tisoč ljudi iz vse Slovenije.

posameznika,« je dejala. »Ni zanemarljivo, da so pri nas iz ljubiteljskih društev izšle vse profesionalne ustanove. Zato želimo poudariti pomen delovanja teh društev in razvoja ljubiteljske kulture kot osnove delovanja vsake družbe,« je povzela članica upravnega odbora celjske zveze in podpredsednica ZKD Slovenije **Marijana Kolenko**. Ob tem je opozorila, da imajo društva danes kar nekaj težav. »Ljubiteljska kultura mora biti še vedno stvar ljubezni in ne toliko denarja. Škoda je, da imajo mladi drugačne želje in odhajajo iz svojih okolij, zato so društva v teh letih ostarela. Zavedati se je treba, da človek brez kakršnekoli kulturne ustvarjalnosti postaja

nekulturn človek v širšem pomenu,« je opozorila.

Jesenska prireditev in predstavitev delovanja kulturnih društev naj bi tako pomenila promocijo tovrstnega ustvarjanja, ki daje mestu pomemben pečat in delež v kulturni ponudbi. Poleg osrednje prireditve, ki bo v kulturni utrip zajela celotno mesto in pritegnila tudi skupine iz širše regije, načrtujejo v ZKO Celje v soorganizaciji s celjsko območno izpostavo JSKD še vrsto spremljevalnih dogodkov, ki se bodo zvrstili do konca leta. Tako naj bi z gledališko predstavo novoimenovalno Ljubiteljsko gledališče Petra Simonitija obudilo spomin na Almo M. Karlin, njej bi posvetili tudi oktobrsko likovno-literarno delavnico, v okvir

jubileja bodo sodili letošnja Novačanova gledališka srečanja, likovna kolonija, celjski festival kratkega neodvisnega filma ter decembrski nastopi pevskih zborov. V jesensko-zimskem času naj bi pripravili tudi problemsko konferenco o ljubiteljski kulturi.

TC

Milan Brecl, ki je povzel dogodke pred 85 leti, ki so postavili temelje današnjemu delovanju kulturnih društev, je dejal: »Obeležitev spomina na zlet Svobod je dokaz, da Celje ostaja med vodilnimi kulturnimi občinami v Sloveniji in da se ljubiteljski ustvarjalci zavedamo svojih korenin.«

Različni odtenki turistične slike na Celjskem

Bo turistična bera napol polna ali napol prazna?

Ko gre turizmu dobro, to pozitivno vpliva na številne dejavnosti. Kaj se dogaja zdaj, ko se je turizem znašel v negotovih časih? Med najbolj opaznimi načini državne pomoči so turistični boni. Po podatkih Finančne uprave RS smo jih Slovenci doslej unovčili sto tisoč, kar v skupni vrednosti znaša 13,5 milijona evrov, medtem ko je celoten ukrep vreden 345 milijonov evrov. A mnogi opozarjajo, da turizem niso le nastanitve in da domači gostje ne bodo rešili letošnje sezone.

TINA STRMČNIK

Foto: Andraž Purg – GrupA

Počitnicam se marsikdo ne želi odreči

Ali je strah pred karanteno, okužbami, morebitnimi zapletmi močno vplival na odločitve, da bi ljudje to poletje kam odpotovali, smo vprašali Leni Petek Rovšnik, komercialno direktorico Turistične agencije Palma, ki letos obeležuje 30 let poslovanja. Po prvih tednih negotovosti se je marsikdo odločil, da se počitnicam in potovanjem ne bo odrekel, je pojasnila. »Ljudje imajo določene pomisleke predvsem takrat, ko si sledijo nasprotujoče informacije ali netočni podatki. Vendar je želja po menjavi okolja še vedno najmočnejša.« Dodala je, da so počitnice ob morju, v gorah, ob jezerih ali kje drugje v naravi ob upoštevanju varnostnih protokolov manj tvegane, kot če se ljudje zadržujejo v množično obiskanih in zaprtih prostorih.

V Turistični agenciji Palma niso pričakovali, da bo njihova okrogla obletnica poslovanja polna izzivov. A Leni Petek Rovšnik pravi, da so v turizmu vajeni različnih dogodkov, ki posredno ali neposredno vplivajo na njihovo delo. »Še vedno smo se znali pobrati, izbrskati in ponuditi kupcem tisto, kar jih zadovolji, in predvsem vzbuditi pozitivne občutke, ki jih vsi skupaj še kako potrebujemo.«

Ko je bilo njenim sodelavcem zaradi nekaterih ukrepov onemogočeno neposredno delo s strankami, so vsak zase, a vendarle povezani, ustvarjali, se izražali in iskali optimalne rešitve, da so zdaj pripravljeni na nove izzive. »Po odprtju poslovalnic, ki jih imamo po vsej Sloveniji, od tega kar dve v Celju, se gostje vračajo. Popolnoma drugače je, če se lahko z našimi sodelavci osebno pogovorijo, jim zaupajo svoje želje ali pomisleke.«

Pojasnila je, da je uvedba bonov, ki jih v Palmi podpirajo, najprej ustvarila navdušenje in nepopisno željo po počitnikovanju v Sloveniji. Ljudje so se želeli odpraviti na Obalo, ki je kmalu pokala po šivih. »Veliko gostom smo svetovali bolj odmaknjene kotečke, kmečke turizme, odkrivanje posameznih mest. Veseli smo, da katerega gosta iz drugega konca Slovenije privabimo v Celje, mesto, ki ima res veliko znamenitosti in zanimivosti.«

Po njenih besedah je precej zanimanja tudi za počitnice na Hrvaškem, ki je med Slovenci že leta priljubljena počitniška destinacija. Pojasnila je, da se je med Slovenci povpraševanje po letovanju pri naših južnih sosedih v prvem obdobju povečalo in celo preseglo lanskotno zanimanje. »Nenazadnje je bila prav Hrvaška država, s katero smo obojestransko najprej odprli meje. Po naši oceni že dolgo nismo bili tako veseli

»Ob vsakem sprehodu skozi Celje me je ustavilo ničkoliko ljudi, na ključnih znanec in prijatelj. Vsi so imeli spodbudne besede, da se potovanjem in počitnicam ne bodo odrekli,« je izpostavila Leni Petek Rovšnik. (Foto: Mankica Kranjec)

drug drugega. Naslednji argument je zagotovo bližina, saj smo sosedje, kratek skok in že smo v Istri, tudi Dalmacija in otoki so blizu.«

Dodala je, da zvezda letošnjih počitnic ostaja Grčija, ki je imela v svetovnem merilu eno najboljših epidemioloških slik, zato je zelo varna in tokrat izjemno dobro organizirana. »Prisvojili smo si slogan: Če kdaj, Grčija zdaj. Slogan velja zaradi odlične ponudbe, akcijskih cen in nenazadnje zaradi neskončnih plaž ter veliko prostora. Nikjer ni gneče, vsak lahko najde svoj koteček, svojo obilno po grško obloženo polno mizo in seveda prijaznost Grkov na vsakem koraku.«

Letalo med varnejšimi prevozi

Ko ljudje razmišljajo, kam v tujino bi se podali, naj spremljajo ocene epidemiološkega stanja, ki so označene z barvami semaforja. Vse države, ki so znotraj Evropske unije, šengenskega prostora ali po svetu obarvane zeleno, so varne države, kamor lahko Slovenci potujemo brez omejitev. Rumena barva turistom svetuje, naj bodo previdni, predvsem določene omejitve prinaša, če država na seznamu ni ena od držav unije ali šengenskega prostora. Rdečo barvo imajo države, kamor potovanja zaradi slabše zdravstvene situacije odsvetujejo, tudi v turističnih agencijah. V naši bližini je trenutno odsvetovano potovanje v Bosno in Hercegovino, Srbijo, Severno Makedonijo in Albanijo.

Palma je z namenom zagotovitve letalskih prevozov že lani podpisala dolgoročno pogodbo o sodelovanju z letalsko čartersko družbo Trade air. Ta je februarja za svoje stalno letališče za eno od svojih letal izbrala Slovenijo. »To nam omogoča povezanost in optimalno prilagodljivost letenja na varne destinacije, kar je prav v teh časih izjemnega pomena. Še dodaten plus je, da je letalo namenjeno izključno čarterskim prevozom. Leti neposredno do izbranega cilja.«

Leni Petek Rovšnik: »V Sloveniji je veliko zmogljivosti že razprodanih. Če se peljemo nekaj kilometrov čez mejo ali se odločimo za približno urico leta, lahko najdemo še precej odličnih in cenovno ugodnih aranžmajev.«

Kako prevoz z letalom, kjer je na majhni površini lahko precejšnje število oseb, vpliva na tveganje prenosa virusa? Letalo je po vseh statistikah najbolj varno prevozno sredstvo, je pojasnila sogovornica. Dodala je, da so na letalih tako močni filtri in čistilci zraka kot na primer v operacijski dvorani. »Zrak se nenehno čisti, okužbe na letalu so skorajda nemogoče. Leti so kratki, saj trajajo od minimalno 45 minut do največ dveh ur in pol. Na letu je dodatno poskrbljeno za razkuževanje, čiščenje, obvezna je nošnja mask.«

Ob vstopu v nekatere tuje države so obvezna testiranja, ponekod so ta naključna. Večinoma testiranja za Slovence ni. »Vse je odvisno od epidemioloških razmer pri nas, torej od tega, na kateri listi smo Slovenci. Želimo si, da bi še dolgo ostali na zelenem semaforju.«

In kaj, če zbolimo?

V primeru, da slovenski turisti zbolijo in imajo potrebo okužbo, jih na Hrvaškem usmerijo v ustrezno zdravstveno ustanovo. V Grčiji imajo prav tako pripravljene protokole, kjer obolelim omogočajo bivanje v posebnih, za takšne primere prilagojenih hotelih.

Vse stroške zdravljenja krije Grčija. Turistična agencija poskrbi za vrnitev potnika, ko se njegova zdravstvena slika izboljša in lahko turist spet potuje.

Če je poletje čas za počitnice, v Palmi pričakujejo potovalno obarvano jesen. Doslej so sicer izvedli nekaj krajših potovanj, predvsem za zaključene skupine. Izvedli so tudi nekaj asistenc za individualna potovanja. Na več izvedb računajo konec avgusta, v septembru in tudi oktobru.

Vsem tistim, ki se odpravljajo v tujino, v smislu odgovornega vedenja na Palmi svetujejo ustrezno higieno, varno razdaljo, izogibanje množicam oziroma uporabo mask, kjer to ni možno. Po prepričanju Leni Petek Rovšnik lahko zase in za svoje zdravje ter dobro počutje največ napravi vsak sam.

Kako sogovornica vidi povpraševanja za prihodnje mesece v primerjavi s preteklim obdobjem lani? Turizem se po njenih besedah počasi, a vztrajno postavlja na noge. »Rezervacij je še vedno manj, a vendar ne stojimo na istem mestu. Prihajajo nova povpraševanja, čutiti je mogoče veliko željo tako pri gostih kot tudi pri nas.«

Turistični vodniki na robu izumrtja

Da je koronavirus turistične vodnike potisnil v izumrtje, pravi Celjan Mohor Hudej, ki popotnike po vsem svetu vodi že 23 let. Kot opaža, so se mnogi njegovi kolegi, ki se preživljajo izključno s to dejavnostjo, že odločili, da bodo zaprli svoja podjetja. Kritičen je, da je vlada na to vejo turizma povsem pozabila, čeprav imajo vodniki pri svojem delu trenutno povsem zvezane roke.

V ta posel sta ga pripeljali prirojena radovednost in osebnostna potreba po odkrivanju tujih držav. Ker ni imel denarja, da bi se sam odpravil na potovanja, je s pomočjo vodenja združil prijeto s koristnim. Vodenju je doslej posvetil od 90 do 100 dni na leto, to je počel ob redni službi, saj je zaposlen kot bibliotekar v Osrednji knjižnici Celje. Doslej je vodil po vseh civilizacijah, od egipčanske, starogrške, indijske. Ljudi je popeljal po azijskem prostoru, Polineziji, Ameriki. »Po Kitajski sem vodil med letoma 1998 do 2005. Preden sem

Mohor Hudej: »Človek, ki se preživlja z vodenjem, zaradi omejitvenih ukrepov ne more več poskrbeti za lastno preživetje. Gre za eksistenčialni problem. Šele nato so davčne obveznosti, ki seveda najbolj zanimajo državo.« (Foto: osebni arhiv)

se tja podal prvič, sem bil dva meseca vsak dan osem ur za knjigami. Na poti sem se iz ure v uro in iz dneva v dan dodatno pripravljaj, da sem osvojil potrebno znanje. Tega je treba obnavljati iz leta v leto. Po določenem času je tega obnavljanja sicer manj, saj z izkušnjami rasteš.«

Tudi zaradi vzpostavljanja nekaterih letalskih povezav

in trenutne boljše epidemiološke slike v določenih tujih državah, kamor gostje ponovno odhajajo na počitnice, ni nič bolj optimističen. Turiste namreč na izbranih destinacijah sprejmejo turistični predstavniki, ki goste nameščajo v hotele, in ne turistični vodniki. »Naše vladne službe žal ne ločijo jabolk od hrušk. Minister za gospodarski razvoj in tehnologijo Zdravko Počivalšek kot turizem očitno dojema le nastanitvene turistične zmogljivosti, ki jim država pomaga s turističnimi boni. Vendar je to le del turistične panoge, ki je mnogo bolj široka. Minister pomaga le drobci, kjer je deloval v preteklosti, le drobci, kjer ima sam svoja zanimanja, nikakor pa ne celoti.«

Hudej opozarja, da so turizem prevozi, kulturne ustanove, naravne znamenitosti, kulinarika, turistični vodniki ter takšne in drugačne namestitve. Ukrepi se mu zato zdijo slab odgovor na krizo, vidi jih kot laž. »Po ponovnem zagonu gospodarstva bodo

prevozniki morda še preživeli, vendar med lokalnimi podjetji, ki turiste vozijo na izlete po tujini, večina voznega parka stoji na parkiriščih. Turizem je namreč vezan posel, od katerega živijo nešteti ljudje.«

Sogovornik je lani na potovanjih spremljal Američane, Filipince, Indijce, Malezijce in turiste iz drugih delov sveta. Vodil jih je po vsej Evropi. »Lani sem povpraševanja zavračal, saj sem bil že zaseden. Danes je povsem drugače. Na srečo imam redno delo,« je dejal. Dodal je, da je turističnim vodnikom trda predla tudi že kdaj prej, vendar pretekla »turbulentna« obdobja nikoli niso bila tako drastična, kot so zaradi koronavirusa danes. V obdobju gospodarske krize, ki se je začela leta 2008, se je povpraševanje po vodenjih zmanjšalo, a ni povsem usahnilo. Z nekoliko boljšo promocijo se je v tem poslu dalo preživeti. Tokrat svoji dejavnosti turističnega vodnika ne more pomagati na noben način, tudi če bi si še tako želel. Ker je njegovo delo onemogočeno, je v zadnjem času pripravil dve brezplačni vodenji po Celju, saj ima to v krvi in to rad počne. »Vodenja mi manjkajo, kot učiteljem manjkajo učenci,« je pojasnil.

OB ROBU

Vprašanj več kot odgovorov

Kdor je tik pred zdajci pri nas iskal namestitev za zadnji junijski konec tedna, se je moral pošteno potruditi. Da so vse nastanitve polne, je bilo mogoče slišati iz različnih koncev države. Na prvi pogled bi človek rekel, da se našemu turizmu ne piše slabo. Kako so obljude kotički varni v primeru virusa, kjer je najpomembnejše ohranjanje socialno razdaljo, je druga zgodba. Tudi v termah s Celjskega nad zasedenostjo ta hip in obeti za prihodnje mesece ne tarnajo, ponekod beležijo celo boljše zasedenost kot lani. Zdravilišča, ki so pretekla leta vsaj del promocije osredotočala na domači trg, so se s pomočjo turističnih bonov vsaj začasno rešila črnega scenarija. V turističnih agencijah po prvih tednih negotovosti upanje vlivajo nove rezervacije.

Kot je opozoril eden od sogovornikov v tokratni temi, smo Slovenci res zasedli dobršen del zmogljivosti, a domači gostje izven hotelov potrošimo mnogo manj kot tujci. To se bo poznalo gostincem, prevoznikom, trgovcem, lokalnim obrtnikom in še marsikomu. Zaprtje meja in druge omejitve pred skoraj nepremagljive ovire postavljajo turistične vodnike. Precejšen izpad prihodkov najbrž občutijo številni ponudniki butičnih doživetij, ki sicer ciljajo predvsem na tiste, ki imajo globlje žepe in prihajajo od drugod. Marsikje poudarjajo, da jih slovenski gostje ne bodo rešili.

Z manjšim zanimanjem se verjetno soočajo tudi tisti, ki tržijo naše največje naravne znamenitosti. Postojnsko jamo letno obišče precej tujcev. Cene so tam že prilagodili. A po hitrem izračunu bo družina z dvema šoloobveznima otrokoma za obisk odštela 90 evrov. Do tja se je treba še pripeljati in vmes morda še kaj pojesti, kar čez prst skupaj zneso toliko, kot celotna družina porabi za dva dni bivanja neke v tujini. Gre za vprašanje, koliko odkrivanja države si sploh lahko privošči povprečen Slovenec, ali za vprašanje osebnih izbir?

Del turistične panoge so še organizatorji festivalov in kulturnih prireditev, ki se iz dneva v dan soočajo z novimi pravili, ki veljajo pri snovanju dogodkov. Po koncu poletja bo njihov izkupiček najbrž bolj uboren. Kaj bo v širši turistični panogi, ko se bo čez nekaj mesecev iztekla možnost čakanja na delo in skrajšanega delovnega časa, danes najbrž ne ve nihče. Zdi se, da je vprašanj veliko več kot odgovorov.

TINA STRMČNIK

Terme zasedene nad pričakovanji

Podobna zasedenost kot lani, ponekod beležijo tudi več gostov kot preteklo leto. Takšne so razmere v treh termah na Celjskem, kjer gostijo pretežno domače goste. »Ko je gospodarstvo zastalo, smo pričakovali, da bo precej slabše. Meje so bile zaprte, tujci niso rezervirali nočitev. Turistični boni so razmere obrnili v naš prid. Zdaj je celo bolje kot pretekla leta. Pri tem se je struktura gostov precej spremenila. Zdaj z vavčerji počitnikujejo tisti, ki prej niso. To se pozna pri potrošnji izven hotelov, ki je je precej manj,« ocenjuje prokurist Term Olimia Vasja Čretnik.

V Termah Olimia je julijska zasedenost celo za 20 odstotkov boljša kot preteklo leto, napovedi za avgust in september kažejo, da bo v primerjavi s preteklim letom boljša za deset odstotkov. Čretnik meni, da so spodbudne številke pokazatelj,

Cene morda celo višje kot lani

V Termah Olimia so maja izvedli promocijsko akcijo, s katero so takoj po odprtju v začetku junija na račun precej znižanih cen uspeli zapolniti nočitvene zmogljivosti. Tem

»Zaradi preventivnih ukrepov pri nujenju penzijske prehrane trenutno potrebujemo še več osebja kot pred krizo. Zato smo nekaj ljudi dodatno zaposlili.«

Manj kongresov in športnega turizma

Z zasedenostjo nastanitvenih zmogljivosti so zadovoljni tudi v družbi Thermana. Zdraviliški del je dobro zaseden, turistični del je bil konec junija popolnoma razprodan, v naslednjih tednih pričakujejo približno 80-odstotno zasedenost v primerjavi z lani. Po nočitvah še vedno največ povprašujejo slovenski gostje, ki pogosto unovčijo turistične bone. Tujcev je le peščica, prihajajo iz Italije in Avstrije.

V Thermani so zadovoljni tudi s povpraševanji, ki jih beležijo za prihodnje mesece. »Kako bo dejansko, je zdaj težko napovedovati. Zaradi negotovosti, povezane s koronavirusom, imamo velik izpad v kongresni dejavnosti, ki je skoraj zamrla.

Prav tako imamo odpoved rezervacij, povezanih z večjimi mednarodnimi športnimi dogodki, ki so bili načrtovani za drugo polovico letošnjega leta,« je dejala vodja marketinga Nina Pader Topole. Dodala je, da so oglaševanje letos osredotočili na domači trg. Cenovne politike niso spreminjali, pri čemer so v svojih paketih ponudili več doživetij. Gostje se zanimajo za obisk wellnessa, bazenov in savn. Zasedenost bo kmalu takšna, kot so jo načrtovali za letos. Enakega števila kopalcev sicer ne morejo doseči, saj so zmogljivosti omejene zaradi varnostnih protokolov. V času počitnic med gosti sicer opažajo več družin in več dnevnih obiskovalcev, ki v Laško pridejo na kopalni izlet.

Nina Pader Topole je dejala, da so v Thermani zaenkrat obdržali vsa delovna mesta, medtem ko vseh odhodov v pokoj niso nadomeščali. Prav tako niso uspeli podaljšati vseh pogodb za določen čas. Od sredine marca so približno polovico zaposlenih poslali na čakanje na delo, nato so jih postopoma povabili nazaj. V naslednjih

tednih bo nekaj zaposlenih še delalo krajši delovni čas, pri čemer je jesensko dogajanje po besedah sogovornice trenutno tekoče napovedati.

Zanimanje preseglo pričakovanja

Dobro obiskane so trenutno tudi Terme Dobrna, kjer se več kot 90-odstotna zasedenost kaže tudi za julij, avgust in september. Direktor Leon Tomašić je pojasnil, da prevladujejo domači gostje, trenutno tam ni tujcev. Občasno gostijo Nemce, vendar gre za res majhen delež, je pojasnil sogovornik. Izjemno povpraševanje slovenskih gostov Tomašić pripisuje predvsem izdaji turističnih bonov. »Ko je marca izbruhnila epidemija, nismo vedeli, kaj bo. Zdaj imam občutek, da bi bone vsi

radi izkoristili naenkrat. Vendar imamo v vseh termah v Sloveniji omejene nočitvene zmogljivosti. Zanimanje je zagotovo preseglo moja pričakovanja.«

Na Dobrni se držijo cenovne strategije, ki so jo za letos načrtovali že lani. Ponudbo so prilagodili za nočitev z zajtrkom, medtem ko gostje kosilo ali večerjo doplačajo. Celoten strošek ne preseže ustaljenih cen paketov, ki so veljali doslej. Kongresna dejavnost in wellness sta nekoliko okrnjena zaradi preventivnih ukrepov, ki jih nalagajo NIJZ in ostale ustanove. »Zaradi večje oddaljenosti ležalnikov in omejitve števila oseb v bazenu ne moremo sprejeti neomejenega števila gostov. Je pa prednost, da lahko ljudje zdaj bolj uživajo v prostornosti in udobju. Zaradi tovrstnih omejitev trenutno ne gostimo dnevnih gostov, ki bi radi prišli na bazen ali v savno.« Števila zaposlenih doslej niso zmanjševali. Po besedah direktorja želijo okrepiti ekipe zaposlenih v vseh oddelkih, da bi si olajšali delo in da bi se lahko bolj posvetili gostom. Dogajanje v prihodnjih mesecih bo po njegovem prepričanju močno odvisno od osveščenosti ljudi, ali bodo upoštevali preventivne ukrepe.

Kot smo poročali že pred časom, imajo precejšnje težave pri pridobivanju gostov nekateri hotelirji v Rogaški Slatini, saj nekateri dosegajo le 20-odstotno zasedenost svojih zmogljivosti. Za informacije, kako ocenjujejo letošnjo turistično sezono, smo prosili tudi Terme Topolšica, vendar odgovorov do zaključka redakcije nismo prejeli.

da so se Slovenci odločili za preživljanje počitnic v svoji domovini in za unovčenje turističnih bonov. Struktura gostov je povsem drugačna kot pretekla leta. Skoraj 90 odstotkov obiskovalcev, ki so nočitve v juliju rezervirali v Termah Olimia, je Slovencev. Tujci prihajajo s Hrvaške in iz Avstrije, medtem ko so zadnja leta v termah gostili približno polovico slovenskih gostov, prevladovali pa so tujci. Avgusta in septembra bo delež slovenskih gostov predstavljal približno 80 odstotkov. V termah po besedah prokurista takrat tradicionalno med tujimi gosti pričakujejo turiste iz Beneluksa. »Nizozemska ni več na rdečem seznamu. K nam bodo prišli gostje, ki so svoj oddih rezervirali že januarja, pred izbruhom epidemije.«

ugodnim paketom je nato ponovno sledila politika prilagodljivih cen. To pomeni, da cene nočitev spreminjajo na podlagi povpraševanj, razmer na trgu in ostalih spremenljivk. »Trenutno so cene na ravni lanskih. Če bo povpraševanja še več, jih bomo še zvišali,« je dejal Čretnik.

Zaradi velike zasedenosti in zaradi priporočil Nacionalnega inštituta za javno zdravje (NIJZ) bazeni v Termah Olimia ob koncih tedna sploh niso na voljo za zunanje goste. Določene omejitve še vedno veljajo pri savnah, kjer ni vrtnčenja zraka in parnih savn. Domači gostje se prav tako nekoliko manj odločajo za dodatno kulinarčno ponudbo, kot so se pretekla leta zanjo zanimali tujci. Junija je bilo na čakanju še približno 50 sodelavcev, julija zgolj še nekaj.

Če so terme na Celjskem več tednov samevale, so zdaj v Podčetrtku, Laškem in na Dobrni zadovoljni z zasedenostjo. (Foto: Andraž Purg - GrupA)

Tatvin koles bo vedno več

Za »nedolžnimi« tatvinami organiziran kriminal?

Sodeč po policijski statistiki, se v zadnjem obdobju na Celjskem pojavlja več tatvin koles. Enak občutek dobi človek, če spremlja objave na družbenih omrežjih, kjer lastniki objavljajo fotografije koles s pripisom o tatvinah. V Sloveniji je letno prijavljenih približno tri tisoč takšnih primerov, včasih izginejo tudi starejša kolesa, pri čemer lastniki tatvine ne prijavijo. Glede na to, da je kolesarjev iz leta v leto več, bo tudi policija morala temu področju kaznivih dejanj nameniti verjetno še večji poudarek.

SIMONA ŠOLINIČ

Tatovi niso izbirčni. Kra-dejo vse vrste koles, včasih vrednost in znamka nista pomembni. Za tatove je najpomembnejše, da je njihov podvig čim bolj enostaven. Če kolo ni zaklenjeno oziroma ustrezno zavarovano, obstaja verjetnost, da ga tam, kjer ste ga pustili, kasneje ne boste več našli.

Idealna priložnost: odprta vhodna vrata blokov

»Če primerjamo zadnje obdobje z večletnim obdobjem v preteklosti, je opazen občuten porast tovrstnih tatvin,« pravi pomočnik komandirja za področje kriminala **Gregor Jeršič** s Policijske postaje Velenje. Na tem območju je število tatvin koles v zadnjih mesecih poskočilo. Policija je nekaj storilcev že prijela, vendar še vedno preiskuje okoliščine tatvin in to, kam so kolesa storilci odpeljali oziroma komu so jih prodali. In kakšen je vzorec teh kaznivih dejanj?

»Včasih gre za priložnostne tatvine. Storilec vidi, da je kolo nezavarovano, in ga odpelje. To se dogaja čedalje bolj pogosto. Dogaja se tudi, da storilci ukradejo kolesa, četudi so zavarovana s ključavnicami,« pravi Jeršič. Idealna priložnost za tatove so odklenjena vrata v stanovanjske bloke. Ta jim omogočijo dostop do kleti, kjer lahko

kolesa kar izberejo. Tako so med ukradenimi kolesi takšna, ki so skoraj brez vrednosti, in takšna, ki so vredna več kot dva tisoč evrov. Seveda je lahkoverno verjeti, da se storilci s temi kolesi tudi vozijo. »Vse gre naprej,« razloži Jeršič. To pomeni, da storilec kolo proda drugemu in kupnino največkrat porabi za nakup droge.

»Tako namreč ugotavljamo v preiskavah,« dodaja pomočnik komandirja. Če so bila pred leti takšna kazniva dejanja nekoliko na obrobju za preiskavo, bodo postajala vedno bolj prednostna za kriminaliste. Ne le zato, ker je koles vedno več, ampak zato, ker je očitno, da se za takšnimi kaznivimi dejanji skriva dobro organiziran kriminal. Čeprav gre za dobro organiziran kriminal, so storilci največkrat le male ribe, tisti, ki kolesa prekupčevalcu priskrbijo. »Med storilci je namreč kar veliko odvisnikov, vsaj v primerih, ki smo jih obravnavali v Velenju,« pravi Jeršič.

Na Balkan

Kupci, ki od tatov kupijo ukradena kolesa, vedo, da gre za stvari, ki izvirajo iz kaznivih dejanj. Koles ne zbirajo, ampak jih najverjetneje naložijo na tovarnjake ter jih odpeljejo v druge države. Največkrat so to države nekdanje Jugoslavije. To

V stanovanjskih blokih storilci lahko izbirajo med kolesi, če ta niso ustrezno zavarovana.

potrdi tudi Jeršič. »Nekaj jih prekupčevalci poskušajo prodati tudi na spletu. Zato svetujemo vsem oškodovancem, naj spremljajo spletne strani, saj svoja kolesa in njihove karakteristike najbolj poznajo. V primeru, da na spletu najdejo svoje kolo, ki ga nekdo prodaja, naj navežejo s prodajalcem stik. Nato preverimo dejstva in če prodajalec nima nobenih dokumentov o kolesu in oškodovanec tudi pri ogledu prepozna, da gre za njegovo kolo, je to za preiskavo ključnega pomena,« dodaja Jeršič.

A tudi tu lahko pride do zapletov – če oškodovanec kolo prepozna, a nima več dokumentov, ki potrjujejo, da je on lastnik in da so to kolo ukradli njemu. »V tem primeru mora lastnik natančno opisati določene lastnosti kolesa, ki so znane samo njemu. Če policisti ugotovimo, da se to sklada z dejanskim stanjem kolesa, o tem obvestimo tožilstvo, ki se odloči, ali bo kolo oškodovancu vrnilo. Zoper preprodajalca ukrepamo,« pravi Jeršič. Zato policija svetuje, da lastniki svoja kolesa fotografirajo in hranijo vse dokumente, ki izkazujejo lastništvo.

Jeršič pritrjuje, da so tatvine koles vedno bolj prepoznana tržna niša za storilce. »Res je. Ugotavljamo, da je to zanje dober posel. Problem je, da ljudje za varnost koles ne storijo dovolj. Marsikatero tatvino bi lahko preprečili, če bi bile ključavnice na kolesih ustrezne in ne takšne, da jih storilec z lahkoto uniči. Preventiva je tudi, da ljudje

ne puščajo vrednejših koles vsepovsod, ampak naj jih ustrezno hranijo. Če je možno, naj jih namesto v klet odpeljejo v stanovanje ali na

balkon. V Velenju smo občane že opozorili, naj ravnajo samozaščitno. Poraja se tudi ideja, ali bi bilo dobro v večje kleti namestiti videonadzor

in območje označiti, da je varovano s takšnim nadzorom, kar bi prav tako preprečilo tatvine,« pojasnjuje Jeršič.

Foto: splet, GrupA

Prav tako so stanovalci stanovanjskih blokov pogosto nepremišljeni in puščajo vhoda vrata na stežaj odprta. To je enako kot vabilo nepridipravom k vstopu.

Nekaj nasvetov

Kolo, ki dlje časa ni v uporabi, hranite v zaklenjenem prostoru.

Če morate kolo pustiti na prostem, naj bo prostor obljuden in dobro razsvetljen.

Zaklenite ga z močno ključavnico. Ključavnice slabše kakovosti niso za tatove koles nikakršna ovira. Še bolje je, če kolo priklenete k ograji (hkrati za okvir kolesa in eno od koles).

Zapišite si podatke o kolesu (znamko, model in barvo kolesa, tudi tip sestavnih delov – pedal, ogrodja, prestav, zavor, morebitne posebnosti, individualne znake in poškodbe, dodatno opremo ...). Če kolo na okvirju nima serijske številke, jo dajte nanj vgravirati.

Če vam ukradejo kolo, tatvino prijavite policiji. Ob prijavi posredujte policistu vse podatke, ki jih bo od vas zahteval.

Predsednik Višjega sodišča v Celju Branko Aubrecht in ministrica za pravosodje Lilijana Kozlovič

Novosti v pravosodju

Obetata se »enoviti« sodnik in poseg v mrežo sodišč

Celjsko sodišče je pretekli teden obiskala ministrica za pravosodje Lilijana Kozlovič. Delovanje celjskega sodišča ocenjuje kot pozitivno, še posebej v času epidemije, ki je tudi za sodne zadeve prinesla kar nekaj ovir. Med epidemijo je bilo največ zastoja v delu na področju kazenskega, insolventnega in družinskega prava.

SIMONA ŠOLINIČ

Na srečanju z vodstvom je bila glavna tema pogovorov predvsem sprememba sodniške zakonodaje, ki naj bi prinesla izboljšave pri poslovanju sodišč po vsej Sloveniji. »Najpomembnejše zadeve so ta trenutek uvedba »enovitega« sodnika in določene spremembe na področju mreže sodišč. Upam, da bomo tudi s to ekipo ministrstva sodelovali tako kot s preteklimi, torej konstruktivno in v duhu varovanja človekovih pravic ter zagotavljanja pravičnega sojenja in sojenja v razumnem roku,« pravi predsednik Viš-

jega sodišča v Celju **Branko Aubrecht**. Obisk ministrice v Celju je eden v nizu obiskov sodišč po vsej Sloveniji. Kozlovičeva prenovo sodniške zakonodaje izpostavlja kot prednostno. »Gre za uvedbo »enovitega« sodnika, kar pomeni, da bomo imeli na prvi stopnji samo enega sodnika, ki bo lahko odločal v celotnem okrožju, in to bo nedvomno pomenilo lažje razporejanje sodnikov. Govorili smo tudi o mreži sodišč, kjer bomo imeli eno okrožje, ne bomo pa sodišč fizično ukinjali,« je povedala ministrica.

Kot drugo prednost pri delovanju sodišč v prihodnje je Kozlovičeva izpostavila digitalizacijo. »Želimo – tudi v duhu zadnje epidemije – da bi z avdio in video ter snemalnimi napravami do konca leta opremili vsa slovenska sodišča. Uvedli bi tudi elektronsko poslovanje, kot je že uvedeno pri insolventnih postopkih,« je še dodala Kozlovičeva. Na obisku v Celju se je ministrica z vodstvom celjskega sodišča pogovarjala tudi o posledicah epidemije pri delovanju. »Ugotavljam, da je bilo kar nekaj zastojev

na kazenskem področju ter na področjih insolventnega in družinskega prava,« je poudarila ministrica.

Vlada je tudi sprejela Zakon o sodišču, ki ureja možnost prožnega delovanja v času epidemije. Dosedanja praksa je bila pomanjkljiva, je pojasnila Kozlovičeva. Zakon omogoča, da bo predsednik vrhovnega sodišča lahko odločil, ali bodo v podobnih primerih, kot je epidemija, delovanje sodišč omejili in če da, na katerih sodiščih. Možna bo tudi prerazporeditev primerov.

Pretekli teden so morali policisti izprazniti prostore velenjskega sodišča. Operativnokomunikacijski center Policijske uprave Celje je prejel obvestilo neznanca, da je v prostorih sodišča nastavljeno eksplozivno telo. Dosele so takoj evakuirali in prostore pregledali, a pri pregledu – tudi s pomočjo službenega psa za odkrivanje eksploziva – nevarnih predmetov niso našli. 34 evakuiranih oseb se je zato kmalu vrnilo na delo. V omenjenem primeru kriminalisti nadaljujejo zbiranje obvestil o sumu storitve kaznivega dejanja oviranja pravosodnih in drugih državnih organov.

Nekdanja odvetnica znova na sodišče

Septembra se bo ponovno začelo sojenje nekdanji odvetnici Bredi Kovač, ki so jo sicer v Celju po postopkih na okrožnem in višjem sodišču zaradi izneverjanja in ponarejanja listin obsodili na pogojno zaporno kazen enega leta in pol s preizkusno dobo dveh let. Vrhovno sodišče pa je nato sodbo razveljavilo in primer vrnilo v ponovni sodni proces.

Razlog za razveljavitev sodbe naj bi bil v tem, da so bile obtoženi kršene pravice do obrambe, predvsem v delu, kjer sodišče ni neposredno zaslišalo kliničnih psihologinj. Pred dnevi je bil tako sklican nov predobravnavni narok, na katerem tudi v ponovnem postopku Kovačeva krivde ni priznala. Oškodovanec je več, očitajo pa ji, da v njihovem imenu ni vlagala tožb, a je njim zatrjevala nasprotno. Pri tem naj bi celo ponarejala dokumente sodišča. Vse to so oškodovanci s preverjanjem na sodiščih sami ugotovili. Več primerov pa je zaradi dolgotrajnosti primera zdaj že zastaralo. Obravnava se bo začela 4. septembra.

SŠol

Štorman se zagovarja z molkom

Oktobra pa se bo nadaljevalo sojenje nekdanjemu gostincu Zvonetu Štormanu. Začetek obravnave je bil pred dnevi na celjskem sodišču. Tožilstvo mu očita kaznivo dejanje poskusa oškodovanje upnikov. Na zatožno klop mora z njim sedeti tudi njegova hči Elizabeta Štorman.

Nihče od njiju se v postopku zaenkrat ni zagovarjal, to naj bi storila kasneje, manjkalo je tudi kar nekaj prič, ki bi jih na sodišču morali zaslišati, med drugim ni bilo niti finančne izvedenke. So pa zaslišali nekdanjo pravnico v KBM Leasingu Janjo Gradišnik. Ta je dejala, da obtoženi pred leti ni zmozel v celoti poplačati dolgov, saj je ostalo neodplačanih več kot pet milijonov evrov. Štorman naj bi namreč zaradi nezmožnosti plačila dolgov ustvaril zemljiški dolg, hči pa naj bi na njegovi podlagi ustvarila fiktivno terjatev. S tem bi lahko bili upniki oškodovani. Kasneje je sicer Štorman pristal v osebnem stečaju. Nadaljevanje sojenja je predvideno 2. oktobra.

SŠol

Pijani na motor in kolo

V zadnjem tednu so celjski policisti poostreno nadzorovali promet, predvsem motoriste in mopediste. Ustavili so jih več kot 400 in pri tem ugotovili kar 118 kršitev.

Dvanajst voznikov je vozilo tudi pod vplivom alkohola, trije so bili pod vplivom prepovedanih drog. 30 voznikov oziroma sopotnikov motornih koles in mopedov pri vožnji ni uporabljajo zaščitne čelade. Zaradi neizpolnjevanja pogojev za vožnjo so štirim voznikom zasegli motorna kolesa in mopede. »Zaskrbljujoče je tudi obnašanje kolesarjev v prometu. To poletje skoraj ni dneva, da ne bi poročali o njihovih poškodbah. V zadnjem tednu smo pri kolesarjih zaznali 79 prekrškov. Sedem jih je kolesarilo pod vplivom alkohola,« pravijo na Policijski upravi Celje. Pri kolesarjih so še vedno najpogostejše kršitve vožnja po napačni strani vozišča ter vožnja z neprilagojeno hitrostjo in vožnja preblizu desnega roba vozišča. Lani so na našem območju v prometnih nesrečah umrli dva kolesarja in trije vozniki motornih koles.

SŠol

Pred dnevi so policisti v Kozjem ustavili voznika osebnega vozila, ki mu je preizkus z alkotestom pokazal, da je imel 1,46 miligrama alkohola v litru izdihanega zraka oziroma skoraj tri promile alkohola v krvi. Vozniku so odvzeli voziško dovoljenje, sledil bo obdolžilni predlog.

Kdo je podtaknil požar?

V noči na torek je neznanec v Šercerjevi in Tomšičevi ulici v Velenju podtaknil požar v dveh plastičnih zabojnikih z odpadnim papirjem. Ogenj je zabojnika v celoti uničil. V omenjenem primeru policija zbira obvestila o sumu storitve kaznivega dejanja poškodovanja tuje stvari.

Po nesreči odpeljala

V soboto popoldne se je na Mariborski cesti v Celju zgodila prometna nesreča s pobegom. Voznica kolesa z motorjem se je s sopotnico vozila po kolesarski stezi proti Škofji vasi. Nasprotni ji je pripeljala neznana kolesarka in s srednjim delom kolesa trčila v pravilno vozečo voznico kolesa z motorjem. Slednja je s sopotnico padla, kolesarka, ki je vozila po napačni strani, ju je sicer vprašala, če sta v redu, in odpeljala proti Aškerčevi ulici. Ženska je bila stara od 50 do 60 let, vitka, svetlolasa ter oblečena v belo majico in temne hlače. Zaradi razjasnitve okoliščin trčenja policija neznano kolesarko poziva, naj se oglasi na Policijski postaji Celje. Enak poziv velja tudi za vse, ki so morda videli naslednje tri nesreče.

Dan kasneje se je nesreča zgodila tudi na Rudniški cesti v Zrečah. 63-letni voznik osebnega avtomobila je z dovozne ceste zapeljal na prednostno Rudniško cesto in zavijal levo ter pri tem izsilil prednost 62-letnemu vozniku motornega kolesa, ki je pravilno pripeljal iz smeri Gračiča. V trčenju se je motorist hudo poškodoval. V Dobriču na območju Žalca so policisti obravnavali nesrečo 49-letnega kolesarja, ki je padel zaradi vožnje preblizu desnega roba vozišča. Podobno se je zgodilo v Laškem, kjer je med vožnjo v podhodu pod železniško progo padla 72-letna kolesarka.

Po pretepu ostal v bolnišnici

Policisti so ovadili 25-letnega moškega, ki je pretekli teden v bližini glavne avtobusne postaje pretepel 26-letnika. Oba sta z območja Ljubljane. Osebi se naj ne bi poznali. Hudo poškodovani 26-letnik je ostal na zdravljenju v celjski bolnišnici. Kriminalisti okoliščine nasilnega dejanja še zbirajo.

Ilegalno čez mejo

Na območju Policijske postaje Rogaška Slatina so pretekli teden obravnavali državljana Kosova, za katerega je razpisan ukrep prepoved vstopa na šengensko območje. Državljan Kosova je ilegalno vstopil v Slovenijo. Po opravljenih postopkih so ga predali hrvaškim varnostnim organom. V soboto so na območju Rogatca izsledili državljana Alžirije in državljana Kosova, ki sta prav tako ilegalno vstopila v Slovenijo. Po izvedenih postopkih so tudi njiju predali hrvaškim policistom. Prav tako pretekli teden so na Celjskem izsledili kar 21 ilegalnih prebežnikov. Šlo je za 11 državljanov Pakistana in osem državljanov Bangladeša, ki so jih našli na območju Kunšperka. Dva državljana Alžirije so izsledili še na območju Dobovca pri Rogatcu.

Iščete dober nakup ali odlično storitev?

POZOR!

Preglejte aktualno ponudbo

 Na morje gremo z
modernim avtobusom
agencije ATP.

 Prvi postanek
ob rogljičkih v
Hotelu A.

 Privoščimo si
lahko tudi čudovit
sprehod.

Brezplačno na morje vsako soboto

Vsako soboto lahko greste z nami na morje. Preživeli bomo čudovite trenutke na Obali, se družili, uživali v morju in soncu, čudovitih sprehodih ... Vsi, ki boste postali novi naročniki, boste imeli izlete vse sobote popolnoma brezplačno. Postanite torej naročnik Novega tednika in vse sobote se bomo skupaj družili. Vsi, ki ste že naši

naročniki, imate ceno 10 evrov, vsi ostali, ki bi prav tako želeli z soboto na morje z avtobusom turistične agencije ATP, pa boste plačali 15 evrov. Prijavite se za izlet na telefonski številki 070-244-150. Vsem, ki boste vsaj petkrat potovali z nami, bomo podarili izlet 5. septembra, ko bomo v Izoli pripravili veliko zabavo.

 Uživanje
v morju in
na soncu v
Izoli

Simonov zaliv

AKCIJA
ZA NOVE NAROČNIKE NOVEGA TEDNIKA!
UŽIVAJTE BREZPLAČNO NA MORJU VSE POLETNE SOBOTE!

novi tednik radio celje **ATP**
www.novitednik.com

PALMA 30 let www.palma.si

Poslovalnica Planet TUŠ: 030-700-014
Poslovalnica Celje center: 051-666-664

GRČIJA, LETIMO IZ LJUBLJANE	HRVAŠKA
ZAKINTOS, vsak torek Papillon 3*	DUBROVNIK z letalom Grand hotel Park 4*
7x nočitev z zajtrkom že od 499 €	7x polpenzion od 599 €
KRETA, vsak petek Harma Boutique 4*	MAKARSKA RIVIERA Morenia Resort 4*
7x polpenzion že od 599 €	7x vse vključeno od 530 €
SAMOS, vsako nedeljo Samian Mare 4*	2 otroka do 8 let BREZPLAČNO
7x vse vključeno že od 699 €	

TAXI MAXI 24 ur
365 DNI V LETU

HITRI, ZANESLJIVI, KLIMATIZIRANI

070 400 - 200

PRENESI APLIKACIJO
TAXI MAXI CELJE IN NAROČI TAXI

GRADBENA TRGOVINA

GRADBENA TRGOVINA D.O.O.,
Spodnje stranice 16, 3206
tomaz@gradbena-trgovina.si

www.gradbena-trgovina.si T: 051 612 666, 070 96 99 55

**IZDELAVA FASAD
SALON KERAMIKE
GRADBENI
MATERIAL**

Hmezad Braslovče 23, 3314 Braslovče
E naslov: kzbraslovce.kp@siol.net

Uporabljajte zdaj, plačajte kasneje

Hitro in enostavno obročno odplačevanje do 24 mesecev
Velja za vse nakupe (razen živila) do vrednosti 3.000 eur
Brez skritih stroškov
Do 24 obrokov
T: 03 703 12 40

BIRObit

DIGITALIZIRAJTE
POSLOVANJE

www.birobit.si

Čevapčiči
s sirom
3,99
€/kg

www.fingust.si
03/492-71-30
Cesta na ostrožno 22, Celje

FINGUŠT
MESNINE ŠTAJERSKE
PRAGERSKO

**Prodajni inženir (m/ž)
(Velenje, teren)**

Od kandidata pričakujemo vsaj VI. stopnjo izobrazbe elektrotehnične smeri, 2 leti delovnih izkušenj na podobnih delovnih mestih, dobro znanje angleščine, zelo dobro znanje MS Office paketa, primereno strokovno poznavanje področja elektrotehnike, vozniški izpit B-kategorije, odgovornost, natančnost, vztrajnost, komunikativnost, samoiniciativnost in angažiranost za prodajo, zmožnost dela v timu in tolerantnost, veselje do dinamičnega dela na terenu in dela z ljudmi. Prijave zbiramo do 5. 8. 2020. FBS elektronika, d. o. o., Prešernova cesta 8, 3320 Velenje. Več informacij na www.trgotur.si.

Varilec (delavec v proizvodnji) (m/ž)

Opis delovnega mesta: varjenje, vrtanje, rezanje, brušenje kovin-

skih delov konstrukcij. Kaj pričakujemo od kandidatov: dober vid, ročne spretnosti, natančnost in delovno vztrajnost, vsaj 2 leti delovnih izkušenj na podobnih delovnih mestih. Kaj kandidatom nudimo: zaposlitev za določen čas z možnostjo podaljšanja in s poskusnim obdobjem 6 mesecev. Prijave zbiramo do 17. 8. 2020. Biro Ogis, d. o. o., Kosova ulica 5, 3000 Celje. Več informacij na www.trgotur.si.

Serviser/monter (m/ž)

Pričakujemo vsaj IV. stopnjo strokovne izobrazbe elektrosmeri, izkušnje na področju servisiranja – zaželeno garažnih vrat, izpit B-kategorije, pasivno znanje tujega jezika (nemščina in/ali angleščina), smisel za delo z ljudmi, veselje do tehničnega področja, sposobnost analitičnega razmišljanja, sistematičen pristop k problemom, naravnost k delovanju in rešitvam, de-

lovno vztrajnost, organizacijske in koordinacijske sposobnosti, samoiniciativnost ter iznajdljivost. Prijave zbiramo do 26. 7. 2020. Matjaž, d. o. o., Petrovče 115b, 3301 Petrovče. Več informacij na www.trgotur.si.

Grafični oblikovalec (m/ž) (Celje)

Od kandidata pričakujemo kreativno razmišljanje, izobrazbo ustrezne smeri, poznavanje oblikovanja v računalniških programih Photoshop, Illustrator in drugih programih za obdelavo slik, osnove poznavanja oblikovanja, fotografiranja, videosnemanja, zaželeno poznavanje solventnega tiska, zaželeno poznavanje lepljenja (brendiranja) avtomobilov. Kandidatu nudimo zaposlitev za nedoločen čas, poskusno obdobje 3 mesecev. Prijave zbiramo do 1. 8. 2020. Biro Ogis, d. o. o., Kosova ulica 5, 3000 Celje. Več informacij na www.trgotur.si.

Vodja proizvodnje (m/ž) (Šoštanj)

Od kandidatov pričakujemo najmanj triletno srednje poklicno ali strokovno izobraževanje in mojstrski, delovodski ali poslovodski izpit ali štiriletno srednje tehniško ali strokovno izobraževanje, 5 let delovnih izkušenj na podobnih

delovnih mestih, poglobljena znanja s področja proizvodnje procesov, znanje za delo z računalnikom (Windows, Office), vozniški izpit B-kategorije. Osebo naj ima osebne lastnosti: natančnost, zanesljivost, samoiniciativnost, inovativnost, inventivnost, zmožnost presoje, vestnost, tolerantnost, doslednost, poštenost, smisel za organiziranje lastnega dela, priпадnost delodajalcu, oseba naj bo zmožna dela v timu. Prijave zbiramo do 13. 8. 2020. Jaken, d. o. o., Primorska cesta 6b, 3325 Šoštanj. Več informacij na www.trgotur.si.

Kontrolor kakovosti (m/ž)

Od kandidatov pričakujemo IV. stopnjo strokovne izobrazbe, zaželene delovne izkušnje na podobnem delovnem mestu, vozniški izpit B-kategorije, osnovno znanje angleškega in nemškega jezika, osnovno delo s preglednicami in z računalniškimi omrežji, osnovno poznavanje operacijskih sistemov, pripravljenost in sposobnost timskega dela, dobro komunikacijo (možnost usposabljanja sodelavcev), dobrodošle so izkušnje poznavanja standarda ISO 9001:2015, natančnost, fleksibilnost, sposobnost odločanja, delovna vztrajnost ter pripravljenost na večizmensko delo. Prijave zbiramo do 19. 7. 2020. GEP Štalekar, d. o. o., Mislinjska Dobrava 28b, 2383 Šmartno pri Slovenj Gradcu. Več informacij na www.trgotur.si.

Delavec v proizvodnji (m/ž)

Opis del: pripravi linijo, material in polizdelke za lepljenje, nastavi in preizkuša linijo do ustrezne kakovosti izdelka, izvaja končno kontrolo kakovosti blaga, polizdelkov, izdelkov, pakirnih embalaž in vodi zapise o kontrolah, delo izvaja po navodilih nadrejenih, standardih, normativih in posebnostih delodajalca, izvaja ustrezno vzdrževanje reda in čistoče delovnih mest in delovnega okolja, pripravlja in daje predloge za izboljšanje postopkov procesa dela. Od kandidatov pričakujemo končano osnovnošolsko ali srednješolsko izobrazbo, delovne izkušnje niso potrebne, ker bo vsak kandidat deležen natančnega uvajanja in priučitve na delo, pripravljenost na večizmensko delo. Prijave zbiramo do 19. 7. 2020. GEP Štalekar, d. o. o., Mislinjska Dobrava 28b, 2383 Šmartno pri Slovenj Gradcu. Več informacij na www.trgotur.si.

Kako si lahko študentje znižate plačilo dohodnine?

Ne glede na to, da je koronakri-za udarila po zagotavljanju dela študentom, verjamem, da se bo tudi za naše mlade upe stanje na trgu ponudbe delovnih mest izboljšalo in da se bo ob koncu leta v študentskih domovih razpravljalo o problematiki obdavčitve njihovih dohodkov.

Verjamem, da študentske organizacije svojim strankam zagotavljajo ustrezne informacije tudi na področju obdavčitve študentskih dohodkov, a vendar velja izpostaviti nekaj ključnih informacij, ki so pomembne za namene obdavčitve »študentskih plač«.

Prva pomembna informacija (še posebej pomembna za tiste, ki si s študentskim delom zagotavljajo popolno neodvisnost), ki jo je treba izpostaviti, je, da imajo študenti pravico do uveljavljanja posebne osebne olajšave (ta za leto 2019 znaša 3.302,70 evra in za leto 2020 3.500,00 evra). Študenti so prav tako upravičeni do splošne olajšave, a vendar ob pogoju, da starši za njih ne uveljavljajo olajšave za vzdrževanega družinskega člana. V tem delu naj izpostavim, da je smiselno v primeru, ko družina »razpolaga« z dvema otrokoma, ki v času študija tudi dosežata lastne dohodke, preučiti plačilo davčnih obveznosti (iz naslova dohodnine) na letni ravni vseh članov družine (glede na dohodke staršev je treba razmisliti, ali je bolj smiselno uveljavljati olajšavo za vzdrževanega družinskega člana ali je morebiti bolje, da vzdrževani član – otrok/študent uveljavlja dodatno olajšavo za namene obdavčitve lastnih dohodkov). Nenazadnje znaša razlika med olajšavo za vzdrževanega člana in splošno olajšavo približno 900 evrov (v tem delu velja poudariti, da je ob nizkih dohodkih mogoče uveljavljati bistveno višjo davčno olajšavo).

Druga in po mojem mnenju pomembnejša informacija je, da lahko

vsak študent za namene znižanja osnove za obdavčitev dohodkov po določbah 4. odstavka 41. člena Zakona o dohodnini (ZDoh-2) uveljavlja tudi dejanske stroške prevoza in nočitve v zvezi z opravljanjem dela ali storitev. Maksimalno višino stroškov, povezanih s prevozom in z nočitvami, ki so povezani z opravljanjem dela, določa Vlada RS v Uredbi o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja, praviloma pa je v primerih, ko ni mogoče uporabiti javnega prevoza, študent upravičen do uveljavljanja 0,18 evra stroška na kilometer prevoza (npr. za prevoz v kraj, oddaljen 30 km, je mogoče uveljavljanje stroškov v višini približno 11 evrov/dan pomnoženo s številom dni). Dejanske stroške prevoza in nočitev je mogoče uveljavljati na posebnem Zahtevku za uveljavljanje dejanskih stroškov pri IID, ki se do 5. 2. (tekočega leta za preteklo leto) vložijo bodisi v pisni obliki pri pristojnem finančnem uradu ali s pomočjo sistema eDavki. Četudi se te vloge do omenjenega datuma ne odda, je predmetno pravico vselej mogoče koristiti s podajo ugovora na informativni izračun dohodnine.

V tabeli je prikazana razlika med obdavčitvijo študenta v primeru, ko uveljavlja stroške prevoza, in v primeru, ko jih ne. Poudarjam, da je spodnji primer v praksi nekoliko neobičajen (čeprav sem sam v študentskih letih opravljal delo vseh 12 mesecev v letu). Glede na zadnjo sodno prakso bi takšen obseg študentskega dela (polnih 11 mesecev v letu) nakazoval na prikrito delovno razmerje.

Predpostavke so sledeče:

- mesečni zaslužek: 1.000 evrov bruto
- opravljanje dela v letu: 11 mesecev
- število delovnih dni na mesec: 20

- prevoz na delo in z njega: 60 km na dan

- v dohodninski napovedi ne uveljavlja splošne olajšave (saj je za študenta starš uveljavljal olajšavo za vzdrževanega člana).

Kot je razvidno iz podatkov iz zgornje tabele, lahko npr. vesten študent v primeru uveljavljanja potnih stroškov (ob zgornjih predpostavkah) na letni ravni pri-

varčuje približno 380 evrov (kar zadostuje npr. za enkratni servis osebne vozila, morebiti za varovanje in registracijo, počitnice ...). Glede na to, da se študentu praviloma ob vsakem nakazilu, višjem od 400 evrov, obračuna in odtegne akontacija dohodnine po 25-odstotni stopnji, bi lahko študent ob ustreznem delovanju dobil del med letom plačane dohodnine vrnjene.

Postavke	Zaslužek 1.000 EUR bruto/meseč (brez potnih stroškov)	Zaslužek 1.000 EUR bruto/meseč (s potnimi stroški)
Bruto plača na letni ravni	11.000,00	11.000,00
Prispevki za socialno varnost delojemalca 15,5 %	1.705,00	1.705,00
Normirani stroški	1.100,00	1.100,00
Osnova za obdavčitev 1	8.195,00	8.195,00
»Študentska« olajšava	3.302,70	3.302,70
Potni stroški	0,00	2.376,00
Osnova za obdavčitev 2	4.892,30	2.516,30
Dohodnina	782,77	402,61

Glede na zgoraj prikazano predlagam, da študenti že v tem življenjskem obdobju začnejo razmišljati o lastnih finančnih, s katerimi je povezana tudi obdavčitev. Smiselno je, da se ljudje v tem času življenja začnejo zavedati, da je prav vsak zaslužen evro obdavčen – če že ne preko osebne obdavčitve (dohodnina), pa vsekakor preko posredne obdavčitve, kot je npr. plačilo davka na dodano vrednost (vsak nakup dobrin) ali drugih dajatev (kot so npr. trošarine, ki jih plačujemo ob vsaki napolnjeni rezervoarja osebne vozila). Če so vam vse te teme tuje, predlagam, da se o njih poučite s pomočjo spleta, na katerem je mogoče dostopati do dovolj dobrih informacij. Če ste soočeni z zahtevnejšim primerom, lahko stopite v stik s svetovalci družbe iConsult ali jih obiščete v pisarnah v Celju.

Klemen Šivic, davčni svetovalec iConsult, svetovalne rešitve, d. o. o., pisarna Celje

novi tednik

Vedno z menoj!

radio celje

Ko je Mitja Lotrič dvignil žogo visoko v zrak, nihče ni pričakoval spremembe izida.

Z zmago v Mariboru in po spodrsrlaju Olimpije imajo nogometaši Celja vse v svojih rokah

Po Ljudskem vrtu odvisni le od sebe v boju za prvaka

Celjski nogometaši imajo drugič v zgodovini imenično priložnost za osvojitve naslova državnega prvaka. Če zmagajo na zadnjih treh tekmah, bo pokal njihov. Doslej so bili zelo blizu končnemu prvemu mestu le leta 2003, ko so v predzadnjem krogu v Mariboru vodili do 86. minute, potem so padli kot pokošeni. Moštvo trenerja Marijana Pušnika je tedaj moralo zmagati, kajti deset dni prej si je privoščilo hud spodrsrlaj – v Šmartnem ob Paki je klonilo s 4:1! Jernej Javornik z dvema goloma ter Ramiz Smajlovič in Ante Šimundža s po enim so načeli celjsko barko, ki si ni več opomogla. Simon Sešlar, Sebastjan Gobec, Robert Koren, Dragan Čadikovski, Vladislav Lungu, Sašo Fornezzi in ostali so nato doma komaj iztržili točko proti Kopru. S slabo potnico so se odpravili v Ljudski vrt, a imeli gostitelje v pesti (zadel je Mitja Brulc), nato sta njihovo usodo zapečatila Danijel Brežič in Damir Pekič.

DEAN ŠUSTER

Je lahko ponovno lokalni tekmelec usoden za Celje v boju za prvaka? Obračun Rudar – Celje bo v nedeljo ob 18.00, tako kot tudi vsi ostali. Tudi v sredo se bodo vsi obračuni začeli ob 18.00, ko bo v Celju v zadnjem dejanju gostovala Olimpija. Ta bo danes odpotovala v Mursko Soboto, konec tedna bo pričakala sežanski Tabor. Se lahko pripeti, da bo prvenstvo odločeno že pred zadnjim krogom? Privrženci Celja se nadejajo, da bodo »zmaji« še naprej brez ognja in bodo

proti Prekmurcem in Primorcem osvojili največ točko.

Na avtocesti zdaj Celje

Kar malo grozljivo je bilo v skoraj praznem Ljudskem vrtu (v Celju smo tega, žal, vajeni), za nameček smo si morali nemudoma nadeti maske. Prijazna uslužbenka se je pridušala, da pričakuje inšpektorja. Domači novinarji so načeli zanimivo temo, razkrili so mi jo med odmorom. Ni jim jasno, zakaj srečujejo le mene tudi na drugih tekmah. Sploh jim

Besede Dušana Kosiča je zbrano spremljal tudi Sergej Jakirovič.

ni šlo v glavo, da sem bil edini celjski novinar na velikem derbiju. Da edini spremljam moštvo, ki se bori za prvaka in ki prihaja iz mesta z nekaj deset tisoč prebivalci. Pojasnjevanja bi bila odveč, razumljivo ne dojamemo novega vala v medijskem poročanju. Niso bili živčni zaradi rezultata po prvem polčasu (0:2), vijoličaste so v boju za prvaka odpisali že po porazu v Sežani. Celo vzklikali so sodniku, naj že pokaže rumeni karton po prekršku nad gostujočim igralcem. Globoko so se jim vtisnile Zahovičeve besede, da ima Maribor avtocesto do nove lovorike. V ekipi se je dan kasneje na naslovni bohotil stavek CESta proti naslovu ...

Kriki z vseh strani

V nedeljo so padli tako Ljudski vrt kot Stožice, zmagovalci večera in kroga so bili nogometaši Celja, ki so se v Mariboru spretno in srečno približali Olimpiji zgolj na točko zaostanka. Vse skupaj je zapletel avtogol nekdanjega napadalca Celja Gregorja Bajdeta. Nato je še en »bivši« storil napako, Rudi Požeg Vancša. V silovitem protinapadu je Dario Vizinger z žogo pretekel 30 metrov in uspel zadeti z razdalje. V uvodu drugega dela je imel pred seboj le branilca, a se ni odločil za preigravanje in takoj je bilo jasno, da je celjska odločnost splahnela. Državni prvaki so pritiskali

in znižali zaostanek (1:2), le kanček sreče jih je ločil od izenačenja. Na tribuni za posebne goste so bili predsednik NK Celje Miloš Rovšnik in oba direktorja. Krike sreče je bilo mogoče slišati z več delov štadijona, sledili so v slačilnici, še glasnejši so bili, ko je Aluminij zmagal v Ljubljani.

Briljantno izpeljali načrt

Redko je Maribor izgubil s Celjem. Ko se je to pripetilo, so se vselej vsula novinarska vprašanja na stratega vijoli-

častih, kdorkoli je to že bil. A tokrat je bila pozornost usmerjena v zmagovalca, v Dušana Kosiča, ki se je z držo gospoda še bolj prikupil prisotnim: »Čudna energija je bila, mariborski navijači so navijali za Celje, ljubljanski za Maribor. Mi nismo bili naduti. Maribor je najuspešnejši slovenski klub. Imeli smo veliko spoštovanje do celotne institucije. Toda imeli smo tudi svoj načrt. Fantje so ga briljantno izpeljali.« Domači trener Sergej Jakirovič daje več možnosti Celjanom v boju za

Velenjčani so v prvem pokoronskem krogu v Celju uprizorili zelo dobro predstavo, a ostali praznih rok. Naslednji medsebojni dvoboj, za lep čas zadnji prvoligaški, bo v nedeljo. Rudar je še vedno brez zmage. Z Muro se je razšel brez golov, potem ko je Damjan Trifković zapravil enajstmetrovko ...

Lestvica 1. SNL

OLIMPIJA	33	20	5	8	69:39	65
CELJE	33	18	10	5	68:32	64
MARIBOR	33	17	7	9	57:37	58
ALUMINIJ	33	16	6	11	54:38	54
MURA	33	13	12	8	50:39	51
BRAVO	33	12	9	12	45:48	45
TABOR	33	11	7	15	41:48	40
DOMŽALE	33	10	7	16	44:59	37
TRIGLAV	33	9	4	20	40:79	31
RUDAR	33	0	11	22	27:76	11

Celje (4-2-3-1): Rozman – Marandici, Čalušič, Zaletel, Kadušić – Štravs, Pungaršek – Božič, Novak, Lotrič – Vizinger. Igrali so še Antanavičius, Plantak, Travner.

prvaka, ker so neobremenjeni, Martin Milec pa meni, da je lahko njihova težava to, da še nikoli niso bili v takšnem položaju. »Na nas res ni nihče računal. Toda. Morda se bo nam proti Triglavu in Rudarju zgodilo nekaj podobnega, kot se je favoritom proti slabšim ekipam. Smo zelo srečni, toda zdaj nam bo še težje igrati proti Kranjčanom. Panika se lahko pojavi ...« je razmišljal Kosič. Za razplet tekme 34. kroga zdaj že veste, saj je bila včeraj, ko so bili Gorenjci zelo oslabljeni.

Penina v sredo?

Ob pogledu proti vrhu lestvice smo kar zanemarili, da so si Celjani po štirih sušnih letih zagotovili nastop v evropskem tekmovanju (Maribor si ga še ni!), potem ko je Kosič ostal brez pomoči poškodovanih Luke Kerina, Žana Benedičiča in Dušana Stojinoviča. »Lan Štravs je odigral vrhunsko tekmo z bolečinami v kolku. Presrečen sem. Fantje so šli do svojih skrajnih meja. Imeli smo težave, iskali smo rešitve, nismo jokali. Nekaj je ranjenih, a bo treba še nekajkrat stisniti zobe,« je zaključil Kosič in se odzval novemu televizijskemu vabilu. Modrooki kapetan **Mitja Lotrič** je priznal, da je bilo trpljenje v končnici naporno in da je vesel, da so vsi skupaj preživeli izredno bitko. Imajo ugoden razpored, toda o tem govoriti v slovenski ligi je lahko celo smešno. Obeta se prava srhljivka, kot vse kaže brez običajnega števila gledalcev. V sredo bi jih petsto lahko razporedili tako, da bi vsak imel svojo mizico, na katero bi postavil hmeljni napitek. V športnem Celju se končno govori o nogometu, bil je že skrajni čas.

Foto: DŠ, Andraž Purg - Grupa

Ponosno je zelenico zapustila tudi Nataša Potočnik, nepogrešljiva klubska skrbnica. Pred njo je Nino Pungaršek, desno Mitja Lotrič, v ozadju Žan Zaletel in direktor Zoran Podkoritnik.

Najboljša slovenska umetnostna drsalka Daša Grm stopila na led na Bledu

V načrtu povsem nova tekmovalna programa

Celjska umetnostna drsalka Daša Grm je že vrsto let najboljša v Sloveniji. Devetindvajsetletna tekmovalka z Lopate je sedemkrat zmagala na državnih prvenstvih. Slovenijo je na evropskih prvenstvih zastopala osemkrat in na svetovnih sedemkrat.

DEAN ŠUSTER

Grmova načrtuje pripravo povsem novih tekmovalnih programov. Tri mesece je bila odsotna z ledu, vmes se je pripravljala na »suhem«.

Velika pričakovanja

V mesecu priprav doma in v tujini želi dobro opravljeno

fizično vadbo nadgraditi z učinkovitim delom na ledu. Del tega bosta tudi povsem nova tekmovalna programa, kratki in prosti. »Drsalke sem ponovno obula po treh mesecih. Prve treninge sem imela na ledeni ploskvi na Bledu,« je povedala Daša, ki je zdaj

že v Budimpešti. »Moja pričakovanja so velika, saj sem v minulih mesecih sistematično in trdo trenirala ter se pod vodstvom kondicijskega trenerja Aneja Wagnerja dobro pripravila,« je dodala Grmova, ki želi čim prej dobiti nazaj dober občutek pri drsanju na ledu. Poskrbeti mora, da se mišice navadijo na drsalne gibe. Nato se bo osredotočila na izvedbo tehničnih elementov in načrtovanje novega kratkega programa.

Izboljšati skoke

Z Bleda se je preselila v madžarsko prestolnico, kjer vadi s tamkajšnjo ekipo, imenovano Olympic team. V njej sta tudi Ivett Toth, udeleženka zadnjih olimpijskih iger, in športni par, ki se pripravlja na igre leta 2022. V sodelovanju z rusko trenerko Jerano Ipakjan, ki ima tudi madžarsko državljanstvo, se je Daša zelo intenzivno posvetila tehniki skokov, koreografiji kratkega programa in sestavljanju novega dolgega programa. Ob koncu priprav v Budimpešti predvideva, da bo uspešno izvedla trojni flip in trojni lutz. Na tradicionalnem mednarodnem kampu, ki bo v Celju med 21. julijem in 1. avgustom, se bo pod vodstvom finske trenerke Ulle Papp osredotočila predvsem na izboljšanje tehnike dvojnega axla ter trojnega lutza in flipa. »Ob vadbi na ledu ne

bom opustila treningov moči in eksplozivnosti. Ti morajo biti vedno na urniku,« pravi Grmova. Nad njenimi treningi še vedno bdi Anej Wagner, sicer njen stalni spremljevalec in srčni izbranec.

Pozorna na mišice

Cilj prvega meseca priprav edine umetnostne drsalke, ki Slovenijo zastopa na največjih tekmovanjih, je izvesti trojne skoke (toeloop, flip in lutz), uspešno izpeljati kombinacijo dveh trojnih skokov ter oddrsati piruete in korake na najvišji možni ravni. Oba nova programa naj bi predstavila čez približno tri mesece. Tekmovanje Zlati medved bo v Zagrebu konec oktobra. »Zaradi trenutnega stanja še ni znano, kdaj bosta naslednje leto evropsko in svetovno prvenstvo. Slišati je mogoče celo, da pred decembrom ne bo mednarodnih tekmovanj. Na olimpijske igre se lahko uvrstim na naslednjem svetovnem prvenstvu. Predvideno je v marcu v Stockholmu. Če bi mi tam spodletelo, bom imela še eno možnost septembra v Oberstdorfu. S trenerji načrtujemo, da bom na višku pripravljenosti prav na svetovnem prvenstvu. Zato sem začela priprave počasi in previdno,« je poudarila Daša Grm. Še bolj kot prej se pred vadbo temeljito ogreje, po

»Po tako dolgem premoru brez ledu mišice niso več navajene na drsalne gibe in lahko hitro pride do poškodb. Še posebej pri 29 letih ...«

»Drsalke sem ponovno obula po treh mesecih. Prve treninge sem imela na ledeni ploskvi na Bledu.«

njej pa raztegne in omehča najbolj obremenjene mišice. »Po tako dolgem premoru brez ledu mišice niso več navajene na drsalne gibe in

lahko hitro pride do poškodb. Še posebej pri 29 letih ...« je s šalo pogovor zaključila dobro razpoložena Daša.

Foto: osebni arhiv

Plavolasi mladenič, as iz Kosičevega rokava

Nogometaši Celja so po porazu z Muro in domačim neodločenim rezultatom s Taborom nanizali štiri zmage zapovrstjo. V Kidričevem so ugnali Aluminij z 2:0, v Ljubljani so bili boljši od Brava z 2:1, doma so nadgrali Domžale s 4:1, v nedeljo pa so osvojili Ljudski vrt (1:2).

V Kidričevem je prvič v udarni enajsterici v celjskem članskem dresu zaigral Lan Štravs, ki je dvajset let dopolnil v mesecu marcu. Nato ga je trener Dušan Kosič v prvo postavo uvrstil še na naslednjih treh tekmah. Za predstav v Mariboru ga je povalil.

Vzeti, točno oddati

Prvo priložnost je Lanu ponudil že pred dvema letoma, v mesecu maju, v Novi Gorici proti Ankaranu. Zamenjal je Nina Pungarška, s katerim sedaj tvorita par zveznih igralcev. Celje je tedaj zmagalo z 2:0. Naslednji priložnosti je dobil šele leto kasneje, lani v maju. Vstopil je s klopi, Celje pa ni bilo uspešno ne proti Mariboru ne proti Rudarju. V tej sezoni je nogometaš iz Dvora pri Šmarju odigral petnajst prvenstvenih in tri

Po zmagi v Ljudskem vrtu je bil Lan Štravs povsem sproščen in prav nič prevzet.

pokalne tekme. »Na zadnjih štirih tekmah se je vse lepo sestavilo. Imamo kakovostno ekipo, a ključno je vzdušje v slačilnici,« pravi Lan, ki ga oko fotografa težko ujame z žogo. Ali ima predvsem nalogo, da odvzame žogo in jo hitro odda? »Trener pravi, da dobro 'čitam' igro, zato moram z agresivnim pristopom dohiteti tekmece in mu, če

je le mogoče, odvzeti žogo. Naše naslednje tri podaje v protinapadu morajo biti točne.«

Po treningih na vlak

Lanov oče je igral mali nogomet, zdaj je delegat v futsalu. Mama ni bila športnica, tri leta starejša sestra Lavra pa rada igra tenis. Vsi trije ter še

dedek in ga bratranec ga vozijo na treninge v Celje, v Šmarje pri Jelšah pa se Lan večkrat vrača z vlakom. Po maturi na I. Gimnaziji v Celju se je vpisal na Fakulteto za šport, a prizna, da študija še ni začel, kajti enostavno nima časa. Za NK Šmarje je, tudi kot krilni igralec, nastopal od 14. leta. Zdaj je visok 183 centimetrov, če si bo pustil brčice, bo še

bolj podoben Berndu Schusterju. Le kreativnost v igri bo še moral nadgraditi, čeprav je v Mariboru pokazal spretnost na malem prostoru.

Podal Mitji, odvzel Rudiju

Ko so se začele nizati poškodbe v ekipi, so v strokovnem štabu ocenili, da bodo Lana zagotovo potrebovali. Malce so pritisnili nanj, da je začel še bolj zavzeto vaditi, kar se mu je obrestovalo. V Mariboru je bil Mitja Lotrič dvakrat asistent (pogojno seveda, namreč Bajde, ki je dal avtogol, ni soigralec), pri prvem голу mu

je žogo podal Lan, ki je pred drugo učinkovito akcijo odvzel žogo Rudiju Požegu Vancašu. V statistiki to ni zabeleženo. »Res me ne zanima, samo da zmagujemo. Rudar? Proti vsem v naši ligi je zahtevno, a če bomo mi pravi, potem nam bo uspelo,« je prepričan Lan, ki je v torek opravil slikanje kolka. Za reprezentanco Slovenije U19 je igral trinajstkrat, gol je dal Avstrijcem. Pogodba mu bo potekla naslednje leto. Njegov menedžer je Nusret Jašari. Pred kratkim oddihom na morju mora Lan opraviti naloge v Velenju in Celju.

DŠ, foto: NK CELJE, DŠ

V odprtem razredu slavil Ramšak

Aeroklub letalske šole Celje je pod okriljem Letalske zveze Slovenije na celjskem letališču izpeljal 29. državno prvenstvo v jadralnem letenju.

V odprtem razredu je bil najboljši Celjan Sebastjan Ramšak, na stopničkah je bil tudi njegov klubski kolega Uroš Krašovic. Ramšak je v tekmovanju za pokal Celja osvojil tretje mesto. V klubskem razredu je bil najboljši Jože Verdev iz Šaleškega aerokluba. Med 49 piloti so bili tudi Avstrijci, Hrvati, Italijani, Nemci, Belgijci, Litovci in Avstralci. Najvišja dosežena povprečna hitrost je bila 126,5 km/h.

DŠ

*Srce je omagalo,
tvoj dih je zastal,
a nate spomin
bo ostal.*

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage mame,
babice, prababice, sestre in tete

MARIJE LONČARIČ

s Planine pri Sevnici

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, sosedom in sodelavcem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam pomagali, darovali cvetje, sveče in za svete maše ter jo številno pospremili na njeni zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo žilnemu oddelku bolnišnice Celje, Domu starejših občanov Vojnik, kolektivu CRI Celje, gospodu Vengustu za lepo opravljen cerkveni obred, pevcem z Rogle, gospodu Bezenšku za govor in pogrebni službi Žalujka.

Žalujoci: njeni domači

635

*Kogar imaš rad,
nikoli ne umre,
le daleč, daleč je ...*

ZAHVALA

Zapustil nas je

STANISLAV GOBEC

iz Slomškove Ponikve 1
(23. 9. 1931 – 11. 6. 2020)

Ob izgubi našega dragega moža, očeta, ata, dedka, sosed, prijatelja in znanca se iskreno zahvaljujemo vsem in vsakemu posebej za izražena ustna in pisna sožalja, darovane svete maše, sveče, cvetje in darove za cerkev. Posebna zahvala je namenjena gospodu župniku Alojzu Kačičniku, govornici Ireni Zevnik in cerkvenemu pevskeemu zboru. Hvala tudi pogrebnima službama Gekott in Zagajšek.

Žena in otroci z družinami

62

*Vsa toplina tvojega srca
in vsa tvoja ljubezen
ostajata za vedno z nami.*

ZAHVALA

V 86. letu se je od nas poslovila
draga mama, babica, prababica,
tašča, sestra, svakinja in teta

ELIZABETA HRASTNIK

iz Strmce pri Laškem
(12. 11. 1934 – 2. 6. 2020)

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Hvala za izročena sožalja, darovane sveče, cvetje, sveto mašo in denarno pomoč.

Hvala tudi patronažni sestri Tanji, pevcem, gospe Lidiji za ganljive besede slovesa in gospodu župniku.

Hvala vsem, ki ste bili del njenega življenja, jo imeli radi in jo boste ohranili v lepem spominu.

Žalujoci: vsi njeni

p

novi tednik radio celje

Cenjene stranke obveščamo, da

MALE OGLASE, ČESTITKE, OBVESTILA IN OSMRTNICE

za **Radio Celje** in **Novi tednik**

od ponedeljka, 1. 6. 2020, v času uradnih ur (7.00–15.00)

SPREJEMAMO SPET NA SEDEŽU PODJETJA

(Prešernova ulica 19, Celje).

**ŠE VEDNO JIH LAHKO POŠILJATE TUDI PO
ELEKTRONSKI POŠTI** na naslov oglas@nt-rc.si

ali jih sporočate po **TELEFONU 03 4225 144.**

Hvala za razumevanje.

Uredništvo Novega tednika in Radia Celje

MOTorna VOZILA

PRODAM

OSEBNI avto Ford Cmax, letnik 2009, nove letne gume, zimске gume na platiščih, opravljen velik servis, kljake za prikolico, nov akumulator, ugodno prodam. Telefon 041 289-787. 639

KUPIM

OSEBNO vozilo in motorno kolo Tomos kupim. Telefon 031 783-047. 641

STANOVANJE

ODDAM

V PIRANU oddajam po ugodni ceni garsonjero za počitnikovanje. Telefon 040 245-454. 634

ŽIVALI

PRODAM

BIKCA simentalca, težkega 290 kg in dve breji telici simentalci, težki 750 kg, prodam. Telefon 041 518-195. 609

PRAŠIČE in odojke, do 80 kg, za zakol ali nadaljnjo rejo, domača hrana, ugodno prodam. Telefon 041 996-166. 632

BIKCA, težkega 230 kg, prodam ali menjam za telčko. Telefon 070 556-695. 59

KRAVO simentalca, brejo 8 mesecev, tretja telitev, prodamo. Telefon 041 666-265. 645

KUPIM

PITANE krave in telice za zakol, po širši Štajerski, kupim. Plačilo takoj + davek. Telefon 040 647-223. p

BIKCE, mesni tip, težke od 150 do 250 kg, kupimo. Telefon 031 832-520. 588

KMETIJSKI PRIDELKI

PRODAM

VINO, belo, rdeče, modra frankinja, prodam. Možna dostava, ugodna cena. Telefon 041 382-735. p

VINO jurka, neškropjeno, prodam. Telefon 041 518-195. 609

NAROČILA za letošnjo pšenico sprejemam. Telefon 041 951-092. 616

KOCKE slame ter suho koruzo in ječmen prodam. Telefon 031 870-161. 642

OSTALO

PRODAM

PLINSKO peč, pomično in radiator Vogelot, 80 x 90 cm x 22, poceni prodam. Telefon 031 696-164. 596

SUHA bukova drva, na paleti dolžine 25, 33 in 50 cm, z dostavo, prodam. Telefon 041 252-132. p

MLIN za sadje in grozdje, s 3-faznim elektro motorjem in 500-litrsko plastično kadjo prodam. Telefon 031 733-965. 623

OTROŠKO kolo, močno, malo rabljeno, poceni prodam. Telefon (03) 5774-707. 629

RAZNO

NUDIM mulčenje strmih in zaraščenih terenov, Socka z okolico. Stanislav Kok, s. p., Socka 35a, 3203 Nova Cerkev, telefon 041 880-611. 627

www.cinkarna.si

Cuprablau Z 35 WP

Cuprablau Z 35 WP se uporablja kot preventivni kontaktni fungicid za zatiranje glivičnih in bakterijskih bolezni.

AGRO NASVETI

051 367 008 (Vili Kurnik)

031 504 512 (Nande Osojnik)

MED TEDNOM
SRČNA KRALJICA
TELENOVELA
18.00

ARĖNA

V OMREŽJU VAŠEGA OPERATERJA: T-2 22, TELEMACH 129, EON 700, TELEKOM 688, A1 311, TOTAL TV 22

VEDEŽEVANJE in ASTROLOGIJA

090 42 24

2,19 €/min. iz omrežja A1, ceno iz drugih omrežij določajo drugi operaterji

*Bolečina da se skriti
pa tudi solze ni težko zatajiti,
le drage mame nam ne more
nihče več vrniti.*

ZAHVALA

Zapustila nas je

MARIJA ŠKOBERNE

iz Podgrada 28 pri Šentjurju
(2. 2. 1929 – 30. 6. 2020)

Ob boleči izgubi drage mame, babice, prababice, tete, vsakine in sestre se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za vso podporo in pomoč, za vsak stisk roke, za izrečena sožalja, darovano cvetje, sveče, svete maše in molitev na domu. Hvala vsem, ki ste jo pospremili na njeno zadnjo pot. Hvala gospodu župniku Vinku Čonču za lepo opravljen cerkveni obred. Hvala pogrebni službi Zagajšek za organizacijo pogreba, pevski skupini Eros za čutno zapete pesmi slovesa, govornici ge. Zdenki Orač za izrečene poslovilne besede in trobentaču za odigrano Tišino. Hvala Marjetki Podplatan ter sosedoma Vladu in Alenki Košir za vsestransko takojšnjo pomoč. Posebna zahvala zdravstvenemu osebju Zdravstvenega doma Šentjur, njeni zdravnici Dragani Djurić, dr. med., za vso skrb, Goranu Šiljegu, dr. med., za hitro pomoč in celotni patronažni službi za nego na domu, posebej sestri Olgi. Vsem še enkrat prav lepa hvala.

Žalujoči: sinova Martin in Dušan z družinama ter ostalo sorodstvo

636

*»Tretjo prinesem zate,
čuvaj mi jo skrbno,
naj te spominja name,
če me nazaj ne bo.«*

ZAHVALA

Zapustil nas je

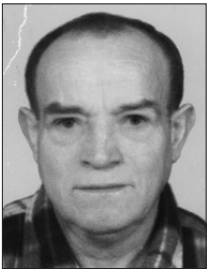
MIRAN GRACER

(29. 3. 1956 – 2. 7. 2020)

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, sodelavcem in znancem za izrečena sožalja, darovano cvetje in sveče, darove za cerkev in svete maše.

Hvala za vsak ljubeč stisk roke, za vse tople in sočutne objeme, hvala za vsako iskreno besedo v tolažbo. Zahvaljujemo se vsem, ki ste našega Mirana imeli radi in ste ga množično pospremili na njegovi zadnji poti. Iskrena hvala vsakemu posebej.

Družina GRACER

*Nastala je velika praznina
in z njo velika bolečina!
Praznina se bo zapolnila
zaradi čudovitega spomina,
saj neskončna ljubezen
nikoli ne bo minila!
Neskončna ljubezen bo ostala,
ko ti boš mirno spal.
Dobrota, skrb - tvoji sta bili vrlini
za vedno vtisnjeni v spomine.*

ZAHVALA

Zapustil nas je naš dragi mož, ati, dedi, brat, stric in svak

IVAN PETEK

iz Hrenove
(11. 9. 1953 – 20. 6. 2020)

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje in vso podporo v teh težkih trenutkih. Hvala vsem za darovano cvetje in sveče. Zahvala gospodu župniku, Premogovniku Velenje, gasilcem, govorniku in pogrebni službi Raj.

POSEBEJ HALVA VSEM, KI SO MU V ZADNJIH TEŽKIH TRENTUKIH STALI OB STRANI IN MU POMAGALI.

Žalujoči: vsi njegovi

628

14. julija je minilo deset let,
kar nas je zapustil naš dragi
ate

februarja letos je minilo pet
let, kar nas je zapustila naša
draga mama

IVAN BOBNAR

MAJDA BOBNAR

Vsi njuni, ki ju nosimo v srcu.

626

*Ni te več na vrtu, ne v hiši,
nič več glas se tvoj ne sliši.
Če lučko na grobu upihnil bo
vihar,
v naših srcih je ne bo nikdar.*

ZAHVALA

V 57. letu nas je za vedno zapustil
naš dragi mož, ati, dedi, brat in stric

JANKO VOGA

iz Paridola
(18. 12. 1963 – 3. 7. 2020)

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala vsem za izražena pisma in ustna sožalja ter sveče, cvetje in denarno pomoč. Hvala gospodu župniku Marku za lepo opravljen cerkveni obred, pevcem skupine Eros, cerkvenim pevcem, gospe Zdenki za lep govor in molitev in pogrebni službi Zagajšek. Hvala sodelavcem podjetij AquafilSLO, Kovintrade in Opeka. Hvala vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani in nam kakor koli pomagali.

Žalujoči: vsi njegovi

Š 10

Poroke

Laško

Poročili so se: Nives VODIŠEK iz Stopce in Mišo KOVAČ iz

Hrvaške, Andreja TOVORNIK in Janez KOLAR, oba iz Spodnje Ponkvice, Nika ROŠKAR iz Bevc in Nejc FELICIJAN iz Velenja.

Žalec

Poročili so se: Lea CIZEJ iz Podvina pri Polzeli in Aleš OČKO iz Rogaške Slatine, Vele-rija MILJANČIČ LOZIČ iz Lipja pri Velenju in Andrej LOZIČ iz Velenja, Marjeta HORVAT in Damijan HLUPIČ, oba iz Ločice ob Savinji, Nika ROŽMAN in Luka JESENKO, oba iz Ljubljane, Ana Mari PETRE in Janko AUBREHT, oba iz Galicije pri Žalcu.

Velenje

Poročili so se: Boštjan KRAJČER in Ivica JAKOMIN, oba iz Štor, 89 let, Robert VETER-NIK iz Lokovice, Velenje, 56 let, Anton BEZJAK iz Žalca, 70 let, Katarina GABER iz Celja, 40 let, Jožefa KRAGOLNIK iz Košnice pri Celju, 85 let, Marija LONČARIČ iz Planine pri Sev-

nici, 82 let, Matjaž SORČAN iz Celja 53 let, Karel SEŠKO iz Celja, 85 let, Milena MASTNAK iz Celja, 81 let.

Laško

Umrli sta: Marjan PRAŠNI-KAR iz Lahomnega, 75 let, Karolina VIDMAR iz Celja, 82 let.

Šentjur

Umrli sta: Marija ŠKOBER-NE iz Šentjurja, 91 let, Rado URLEB iz Šentjurja, 72 let.

Žalec

Umrli so: Helena KRONO-VŠEK iz Pariželj, 99 let, Franc VODOVNIK iz Letuša, 85 let, Marija POCAJT iz Pongraca, 83 let, Ignac PODKORITNIK iz Goto-velj, 81 let, Sonja TERGLAV iz Kasaz, 66 let, Miroslav ROTAR iz Brnice pri Žalcu, 68 let, Jožef PLANINŠEK iz Šempetra, 88 let.

Velenje

Umrli so: Marica BRABEN-DER iz Šoštanja, 72 let, Šte-fanija RAMŠAK iz Florjana pri Šoštanju, 72 let, Karolina ROŽIČ iz Velenja, 69 let, Tere-zija SKAZA iz Velenja, 92 let, Miroslav OMAN iz Šoštanja, 50 let, Saxdika OKANOVIČ iz Velenja, 65 let.

*Kogar imaš rad,
nikoli ne umre,
le daleč, daleč je.
Srce je omagalo,
tvoj dih je zastal,
a nate spomin bo
večno ostal.*

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi dragega moža, očeta, dedija, tasta,
zeta in svaka

MIROSLAVA ROTARJA

(26. 9. 1952 – 7. 7. 2020)

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani in z nami delili žalostne trenutke. Zahvaljujemo se vsem in vsakemu posebej za iskrene besede, izrečeno sožalje, stisk roke, finančno pomoč in darovane sveče. Še posebej iskrena hvala zdravstvenemu osebju nujne pomoči ZD Žalec in Celje za pomoč v njegovih zadnjih trenutkih življenja. Posebna zahvala gospodu župniku Janku Ivančiču za lepo opravljen obred, poslovilni govor in njegovo sočutje. Zahvala pogrebni službi Morana in Raj. Hvala pevkam skupine MJAV za lepo odpete pesmi ob slovesu, gospodu za odigrano Tišino in Vrtnarstvu Naglič. Hvala tudi vsem, ki ga boste ohranili v svojem srcu in lepem spominu.

Žalujoči: žena Marjana, hčerke Polona, Alja in Tjaša z družinami, vnuki Tim-Jan, Pia, Žan-Luka, Tia, Taja-Lin, tašča Mimi in svak Darko

637

*Draga zlata mama,
velika hvala ti za vse,
kar si nam dala.
V naših srcih boš živela večno.*

ZAHVALA

Ob boleči izgubi ljube mame, babice in prababice

MARIJE JANČIČ

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za darovane sveče, cvetje, svete maše ter tolažilne besede in dejanja. Zahvala je namenjena pevcem sv. Jakoba, Bernardi Zupanc za izrečene besede slovesa in vsem tistim, ki ste našo mamo pospremili na njeni zadnji poti. Hvala vsem, ki ste bili del njenega življenja in jo imeli radi ter jo boste ohranili v lepem spominu. Vsa toplina tvojega srca bo ostala vedno z nami.

Žalujoči: vsi tvoji

630

NAJ VIŽA
narodnozabavna TV oddaja

Vsak četrtek ob 20.00
na programu
VTV - Vaše televizije

VTV - Vaša televizija, Žarova c. 10, Velenje
t.: 03 898 60 00, vtv.studio@siol.net
www.vtvstudio.com, www.facebook.com/najviza

POKRAJINSKI MUZEJ CELJE

USTVARJAMO V PASTELU

BREZPLAČNA USTVARJALNICA
ZA OTROKE OD 5. DO 14. LET

**SOBOTA,
18. JULIJ 2020
OB 10.15,
STARA GROFIJA.**

PRIJAVE
MUZEJ@POKMUZ-CE.SI
031 612 618

Ostale prireditve

ČETRTEK, 16. 7.

13.00 Večgeneracijski center
Socio Celje**Pogovorna angleščina**
pogovor izvaja Tea Strajn

PETEK, 17. 7.

9.00 Večgeneracijski center
Socio**Učenje slovenščine za
tujce**
tedenske delavnice za vse
stopnje znanja

10.00 Zbirno mesto Socio VGC

**Pohod do Drevesne
hiške in zvočna kopel s
tibetanskimi posodami**
vodi: Tea Strajn14.00 Večgeneracijski center
Socio Celje**Ustvarjalne delavnice za
mlade**
druženje, pogovor,
ustvarjanje ...

21.00 Šlandrov trg Žalec

Stresi oder
koncert SKŽ, predstavitev
mladih glasbenih talentov

SOBOTA, 18. 7.

10.15 Pokrajinski muzej Celje,
Stara grofija**Otroška ustvarjalnica na
prostem**
primerna za otroke od
petega leta starosti dalje ter
osnovnošolce; v primeru
dežja bo delavnica
prestavljena

NEDELJA, 19. 7.

17.00 Drevesna hiša. Mestni
gozd Celje**Zvočna kopel**
v objem zvokov in narave;
v primeru slabega vremena
dogodek odpaderadio celje
vedno z menoj!

televizija celje

KONTAKT: 03/42 88 266, marketing@tvcelje.si
www.tvcelje.si

DOGODKI DNEVA
od ponedeljka do petka ob 18.30 in 22.15

SiOL amio telemach T2
kanal 673 kanal 306 kanal 271 kanal 152

metropol

ČETRTEK
19.30 **Hči Camorre** – dok., premiera
PETEK
18.00 **Tu je bila Britt-Marie** – komična drama
20.00 **Šivi** – drama
SOBOTA
18.00 **Posebni** – komična drama
20.00 **Prevajalci** – triler
NEDELJA
18.00 **Šivi** – drama
20.00 **Prevajalci** – triler
SREDA
19.30 **Prevajalci** – triler

KINO VELENJE

NEDELJA
16.00 Pat in Mat: Mojstra na delu
– animirani brez teksta
20.00 Bloodshot – akcijska pustolovščina
**Zvezde pod zvezdami na
ploščadi ob Domu kulture
Velenje**
PONEDELJEK
21.30 Bolečina in slava – romantična dramaCELJSKI SEJEM:
»DRIVE-IN« KINOPETEK
19.00 **Zakaj (ni)sem pohrustal
svojega očeta** – animirani, družinski, sinh.
21.00 **Kakršna mati, takšna hči**
– komedija
23.00 **Pekel** – akcijski triler

Kulturne prireditve

ČETRTEK, 16. 7.

19.19 Predverje Mestne knjižnice
Velenje**Beletrini trubadurji:**
Tone Partljič: Pesnica
pogovor bo vodila Andreja
Ažber v sodelovanju z
založbo Beletrina

PETEK, 17. 7.

20.00 Galerija AQ Celje

The Miha Artnak:
Polutizem/Pollutism
odprtje razstave

20.30 Špital za prijatelje Celje

LF band

koncert

21.00 Ploščad pred Mestno
kavarno Metropol**Pivski & Panter**
v primeru dežja koncert
odpade21.00 Savinov likovni salon
Žalec**Moja obarvana pot**
odprtje razstave likovnih
del Janka Melanška

SOBOTA, 18. 7.

10.00 Travniki pred Domom
kulture Velenje**O majhni Anici**
sobotne lutkarije, premiera
predstave v izvedbi
Lutkovnega gledališča
Velenje; vstop prost

11.00 Stari grad Celje

**Živa zgodovina na
Starem gradu**21.00 Ploščad pred Mestno
kavarno Metropol**Coda trio - večer
evergreenov**
v primeru dežja koncert
odpade

NEDELJA, 19. 7.

11.00 Stari grad Celje

**Živa zgodovina na
Starem gradu**11.00 Pokrajinski muzej Celje
**Celeia – mesto pod
mestom**
javno vodstvo po razstavi

TOREK, 21. 7.

20.30 Atrij Velenjskega gradu

Komedija o artu
monokomedija z Miho
Firštem; za PKP abonma
in izven

SREDA, 22. 7.

20.00 Glavni trg Celje

**Kvartet džeZZva iz
Murske Sobote**
koncert; vstop prost

20.30 Atrij Galerije Velenje

Marko Grobler, kantavtor
na koncertu se mu bo
pridružil harmonikar
Danijel Marinič; vstop prost;
v primeru dežja odpade

sport@nt-rc.si

TOREK, 21. 7.

10.00 in 17.00 Travniki pri Domu
kulture Velenje**Torkove igrarije z
Društvom šaleških
likovnikov**
likovne delavnice za
otroke; vstop prost

17.00 Galerija Velenje

Ex libris Korona
ustvarjalna delavnica za
odrasle; vstop prost

18.00 Mestna plaža Celje

**Pravličarija pod
Triglavom**
primerno za otroke starejše
od treh let; v primeru dežja
dogodek odpade

18.00 Mestna knjižnica Velenje

**Hospickafe: Občutek, da
živiš, je največja sreča v
življenju**
gostja: Janja Rednjak20.00 Vrt Kavarnice Celjskega
mladinskega centra**Posebni (Hors Normes)**
brezplačen ogled filma v
okviru Filmskega tedna
Evrope – pod zvezdami

SREDA, 22. 7.

9.00 do 11.00 Zgornji vrt Savinje
Laško**Domači kottiček**
predstavitev in prodaja
domaćih dobrot in
izdelkov lokalnih
ponudnikov10.00 Večgeneracijski center
Socio Celje**Spoznajmo in začutimo
drevesni park**
vodi: Irena Ašič10.00 Predverje Mestne
knjižnice Velenje**Zabava s kužki**
obisk kužkov s svojimi
vodniki

Občasne razstave

**Pokrajinski muzej Celje, Knež-
ji dvor:** razstava prof. dr. Srečko
Brodar, pionir slovenskega pale-
olitika, avtorica Nina Sovdat, do
konca leta 2020, razstava Vitraji
avtorja Aleksandra Sušnika; do
sredine oktobra 2020**Pokrajinski muzej Celje, Stara
grofija:** razstava ob 130-letnici
Alme M. Karlin, Azija me je pov-
sem uročila; do 31. 8., razstava
Čast in slava – Odlikovanja, me-
dalje, znaki in značke iz zbirke Po-
krajinskega muzeja Celje, avtor
mag. Damir Žerič; do oktobra 2020
Galerija Račka: razstava Telo,
avtorica Olja Grubić, do 31. 7.

TEDENSKI SPORED RADIA CELJE

90.6 | 95.1 | 95.9 | 100.3 MHz

Četrtek,
16. julij5:30 Začetek jutranjega
programa; 6:00 Vremenska
napoved; 6:30 Regija danes;
7:00 Globalne novice; 7:30
Regija danes; 8:00 Globalne
novice; 8:30 Regija danes;
9:00 Globalne novice; **9:20
Naši očaki;** 10:00 Globalne
novice; **10:05 Osmrtnice;**
10:30 Regija danes; 11:00
Globalne novice; **11:20 Kalej-
doskop;** 12:00 Globalne novi-
ce; **12:20 Atlas narave;** 13:00
Poročila; 13:40 Šport danes;
14:00 Globalne novice; 14:30
Regija danes; 15:00 Globalne
novice; 15:30 Regija danes;
16:00 Globalne novice; **17:00
Kronika;** 17:30 **Osmrtnice;**
18.20 Gospodarski utrip regi-
je (ponovitev); 19:20 Kalejdo-
skop (ponovitev)Petek,
17. julij5:30 Začetek jutranjega
programa; 6:00 Vremenska
napoved; 6:30 Regija danes;
7:00 Globalne novice; 7:30
Regija danes; 8:00 Globalne
novice; 8:30 Regija danes;
9:00 Globalne novice; **9:15
Milenium;** 10:00 Globalne
novice; **10:05 Osmrtnice;**
10:30 Regija danes; 11:00
Globalne novice; **11:20 Za
zdravje;** 11:40 Kulturni mo-
zaik; 12:00 Globalne novice;
13:00 Poročila; 13:40 Šport
danes; 14:00 Globalne novi-
ce; 14:30 Regija danes; 15:00
Globalne novice; 15:30 Re-
gija danes; 16:00 Globalne
novice; **17:00 Kronika;**
17:30 Osmrtnice; 18.20 Za
zdravje (ponovitev); 19:20
Hiša glasbe (ponovitev)Sobota,
18. julij6:20 Milenium (ponovi-
tev); 8:00 Začetek progra-
ma; 9:00 Globalne novice;
10:00 Globalne novice;
10:05 Osmrtnice; 11:00 Glo-
balne novice; 11:40 Kulturni
mozaik; 12:00 Globalne no-
vice; 13:00 Globalne novi-
ce; 14:00 Globalne novice;
14:20 Vitamin C; 15:00 Glo-
balne novice; 16:00 Global-
ne novice; **17:30 Osmrtni-
ce;** 20:00 **Nora sobota**Nedelja,
19. julij6:20 Naši očaki (ponovi-
tev); **7:20 Luč sveti v temi;**
8:00 Začetek programa;
9:00 Globalne novice; 10:00
Globalne novice; **10:05****Osmrtnice;** 11:00 Global-
ne novice; 11:20 Floradio
(ponovitev); 12:00 Global-
ne novice; 13:00 Globalne
novice; **13:10 Čestitke in
pozdravi;** 14:00 Globalne
novice; 15:00 Globalne no-
vice; 16:00 Globalne novi-
ce; **17:30 Osmrtnice;** **19:15
Sončni žarek (vsako drugo
nedeljo v mesecu)**Ponedeljek,
20. julij5:30 Začetek jutranjega
programa; 6:00 Vremenska
napoved; 6:30 Regija danes;
7:00 Globalne novice; 7:30
Regija danes; 8:00 Globalne
novice; 8:30 Regija danes;
9:00 Globalne novice; **9:15
Športnih 30;** 10:00 Global-
ne novice; **10:05 Osmrtni-
ce;** 10:30 Regija danes; 11:00
Globalne novice; **11:20 Flo-
radio;** 11:40 Kulturni moza-
ik; 12:00 Globalne novice;
13:00 Poročila; 13:40 Šport
danes; 14:00 Globalne novi-
ce; 14:30 Regija danes; 15:00Globalne novice; 15:30 Regi-
ja danes; 16:00 Globalne no-
vice; **17:00 Kronika;** **17:30
Osmrtnice;** 18.20 Športnih
30 (ponovitev); **19:00 Ka-
trca**Torek,
21. julij5:30 Začetek jutranjega
programa; 6:00 Vremen-
ska napoved; 6:30 Regija
danes; 7:00 Globalne no-
vice; 7:30 Regija danes;
8:00 Globalne novice; 8:30
Regija danes; 9:00 Global-
ne novice; **9:20 Zverinice
iz regije;** 10:00 Globalne
novice; **10:05 Osmrtnice;**
10:30 Regija danes; 11:00
Globalne novice; **11:20 Po-
udarjeno;** 11:40 Kulturni
mozaik; 12:00 Globalne
novice; **12:20 Hiša glasbe;**
13:00 Poročila; 13:40 Šport
danes; 14:00 Globalne novi-
ce; 14:30 Regija danes; 15:00
Globalne novice; 15:30 Re-
gija danes; 16:00 Globalne
novice; **17:00 Kronika;****17:30 Osmrtnice;** 18.20 Po-
udarjeno (ponovitev); 19:20
Vitamin C (ponovitev)Sreda,
22. julij5:30 Začetek jutranjega
programa; 6:00 Vremenska
napoved; 6:30 Regija danes;
7:00 Globalne novice; 7:30
Regija danes; 8:00 Globalne
novice; 8:30 Regija danes;
9:00 Globalne novice; **9:20
Vaš zakaj, naš zato;** 10:00
Globalne novice; **10:05
Osmrtnice;** 10:30 Regija da-
nes; 11:00 Globalne novice;
**11:20 Gospodarski utrip
regije;** 11:40 Kulturni mo-
zaik; 12:00 Globalne novice;
12:20 Mali O; 13:00 **Poroči-
la;** 13:40 Šport danes; 14:00
Globalne novice; 14:30 Re-
gija danes; 15:00 Globalne
novice; 15:30 Regija danes;
16:00 Globalne novice;
17:00 Kronika; **17:30 Osmr-
tnice;** 18.20 Vaš zakaj, naš
zato (ponovitev); 19:20 Zve-
rinice iz regije (ponovitev)

mnzr
muzej novejšeg zgodovine | celje

Herman Lisjak vas prijazno vabi na ogled nove interaktivne gostujoče razstave iz avstrijskega Celovca

VEČ KOT BARVE.

www.muzej-nz-ce.si

Galerija sodobne umetnosti Celje: razstava Od dvojnega prostora do Evrope Conamare, izbor del iz stalne zbirke Centra sodobnih umetnosti Celje; do 30. 8.

Muzej Laško: razstava Mojstri piva; do 30. 9.

Mestna galerija Šoštanj: fotografska razstava Tukaj, kjer sem, avtorica Tajda Lekše; do 18. 7.

Galerija Velenje: razstava Prestopanja/Crossings, avtorica Tina Mohorović; do 2. 8.

Muzej novejšeg zgodovine Celje

Odpiralni čas: od torka do petka od 10.00 do 18.00, sobota od 9.00 do 13.00, nedelja od 14.00 do 18.00, ob ponedeljkih in praznikih zaprto. Vsak dan si lahko v odpiralnem času ogledate stalno razstavo o življenju Celja in Celjanov v 20. stoletju **Živeti v Celju**, razstavi v edinem slovenskem Otroškem muzeju Hermanov brlog – stalno **Brlog igrač** in novo občasno **Več kot barve** ter občasno razstavo **Kulturo ljudstvu!**, posvečeno 100-letnici kulturnega društva Svoboda Celje.

V Fotoateljeju in galeriji Pelikan pa si lahko po predhodni najavi ogledate novo občasno razstavo Pelikanovih portretov **Obrazi** in občasno razstavo **Fotohiša Pelikan 1899–1919–2019**. Ogled razstav je možen le za posameznike, družine in manjše sku-

pine (do 3 osebe) ob upoštevanju navodil, ki so jih pripravili, da bo vaš obisk v njihovem muzeju varen.

Pokrajinski muzej Celje

Odpiralni čas: od torka do nedelje od 10.00 do 18.00, ob ponedeljkih in praznikih zaprto.

Razstavišče Stara grofija, Muzejski trg 1, Celje

Stalne razstave: **Kulturno-zgodovinska razstava, Od gotike do historicizma po korakih** (prilagojeno za osebe z okvaro vida), **Alma M. Karlin Poti**

Razstavišče Knežji dvorec, Trg celjskih knezov 8, Celje

Kavarna Miško Knjižko v svoj kolektiv vabi nove sodelavce

Vloge pošljite na e-naslov kavarna@knjiznica-celje.si ali nas pokličite na 03/426 17 08

Stalna razstava: **Celeia – mesto pod mestom, Grofje Celjski, Od šivanke do zvezd** (prazgodovinski del stalne arheološke razstave) Muzej je odprt za vse obiskovalce z upoštevanjem pravil NIJZ (maska, socialna razdalja). Javna vodstva so se ponovno začela meseca junija.

Stari grad Celje
Stari grad Celje je v juniju, juliju in avgustu odprt od 9.00 do 21.00, zadnji vstop je pol ure pred zaprtjem gradu. Na gradu je lahko istočasno največ 50 ljudi hkrati. Če bo število obiskovalcev preseglo 50, bodo morali naslednji na obisk počakati. Na gradu bosta do nadaljnjega dva informatorja v odpiralnem času, saj je potreben tudi nadzor gibanja obiskovalcev in upoštevanje ukrepov.

Drevesna hiška v Mestnem gozdu in Spominska hiša Alme Karlin
Almina hiša je odprta ob petkih in sobotah od 10.00 do 17.00. Drevesna hiška je odprta od srede do petka od 17.00 do 19.00, ob sobotah, nedeljah in praznikih pa od 14.00 do 19.00. Obe hiški sta v primeru dežja in slabega vremena zaprti.

Galerija Zgornji trg Sentjur

(stavba TIC), Ulica skladateljev Ipavcev 17

Odpiralni čas od ponedeljka do petka od 9.00 do 16.00.

Stalne zbirke:

Muzej zakladi Rifnika (arheološki muzej z več kot 600 najdbami iz bližnjega arheološkega najdišča Rifnik), Spominska soba New Swing Quarteta, Ipavčeva hiša (hiša rodbine zdravnikov in skladateljev Ipavcev), Muzej južne železnice na železniški postaji Sentjur, možen ogled po dogovoru, tel. 051-311-074

CINKARNA

www.cinkarna.si

Pepelin WG

Sredstvo **Pepelin WG** se uporablja kot akaricid in preventivni-kontaktni fungicid na vinski trti, pečkarih, koščičarih, ozimnih in jarih žitih, bučnicah, plodovkah, hmelju, vrtnicah, grahu in na okrasnih rastlinah.

Trsna kodravost ali akarinoza (Phylloxera vitis)

Hmeljeva pepelovka (Sphaerotheca humuli)

Oidij vinske trte (Uncinula necator)

Pepelasta plesen jablan (Podosphaera leucotricha)

AGRO NASVETI
051 367 008 (Vili Kurnik)
031 504 512 (Nande Osojnik)

www.nt-rc.si

History

1948: IZRAEL SO REŠILE KOPJE NACISTIČNIH LETAL

Začetek konca VIETNAMSKÉ VOJNE

Prvi Brexit
Leta 410 so britanski otok zapustili še zadnji rimski vojak. Britanci so bili po 350 letih spet svobodni, a sanje o samostojnosti so se hitro spremenile v nočno moro.

Pokristjanjevanje Španije
Kraljici Izabeli I. Kastiljski je skupaj z njenim možem Ferdinandom II. Aragonskim uspelo združiti Špance, za Jude in muslimane pa so se začeli težki časi.

Zračna vojna za Izrael
Takoj ko je Izrael postal neodvisna država, je prejel vojno napoved svojih treh arabskih sosed – Sirije, Egipta in Jordanije.

DARILO
OB NAROČILU vremenska postaja

Revijo lahko naročite na: **080 4321** ali na: www.trafika24.si/narocanje/history

ČE BI ŽIVALI ZNALE BRATI...

ŠTIRI TAČKE
Ljubljenčki v domovnih znanih oseb
Se vaša mačka slabo počuti?
Kako s psom na počitnice
intervju z nastavnico **Saška Lendero**

VSAK MESECI!

nasa zena
slovenska ŽENSKA in družinska revija

7. julij 2020

RAZMIŠLJANJE O PREBUJENJU
Naj po krizi ne izgine vse, kar je v vas dobrega prebudila

ŽE v prodaji!

Podjetje NT&RC, d.o.o.

opravlja časopisno-založniško, radijsko in agencijsko-tržno dejavnost

Naslov: Prešernova 19, 3000 Celje,

telefon (03) 42 25 100, fax: (03) 54 41 032.

Direktor: Drago Slameršak

Tisk: Salomon, d. o. o.

Novi tednik sodi med proizvode, za katere se plačuje 5 % davek na dodano vrednost.

NOVI TEDNIK

Odgovorna urednica: mag. Marjetka Raušl Lesjak

E-mail uredništva: tednik@nt-rc.si

RADIO CELJE

Odgovorna urednica: Tanja Seme

E-mail: radio@nt-rc.si, **v studiu:** info@radiocelje.com

UREDNIŠTVO

Bojana Avguštinčič, Tatjana Cvirn, Robert Gorjanc, Janja Intihar, Brane Jeranko, Lea Komerički Kotnik, Špela Ožir, Tina Strmčnik, Simona Šolinič, Dean Šuster, Luka Žerjav

AGENCIJA

Opravlja trženje oglasnega prostora v Novem tedniku in Radiu Celje ter nudi ostale agencijske storitve.

Telefon: (03) 42 25 100

Fax: (03)54 41 032, (03)54 43 511

Sprejem oglasov po elekt. pošti: agencija@nt-rc.si

Vodja marketinga: Bojan Kunc

NAROČNINE

Telefon: (03) 4225 171

E-pošta: narocnine@nt-rc.si

Mesečna naročnina je 11,37 EUR (4 izvodi) oz. 14,21 EUR (5 izvodov). Za tujino je letna naročnina 307,20 EUR. Številka transakcijskega računa pri Abanki d.d. Ljubljana: SI56 0510 0801 5262 360. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo.

MALI OGLASI, OSMRTNICE IN ZAHVALE

Telefon: (03) 4225 144, **e-pošta:** oglasi@nt-rc.si

Zlata vredno zeleno polje

Foto: Andraž Purg - GrupA

En J je odveč

Foto: SHERPA

Ko srečo najdeš na konjskem hrbtu

str. 32-33

Kot da si vsak dan na dopustu

str. 28-29

Celjski raketarji, ki so želeli med zvezde

str. 30-31

O priljubljenem šmarskem argoju

str. 34

Matjaž Mastnak, dendrolog in strokovnjak za vrtnice

»Vrtnice so spremljevalke naše civilizacije in kulture«

Na marsikaterem slovenskem vrtu ta čas cvetijo vrtnice, ponekod v skupinah na gredah, drugod kot plezalke, kot posamezni rožni grmi. Ljubezen do teh lepotic je pri ljudeh prisotna že skozi tisočletja in tudi v Sloveniji ni nič drugače.

MARJETKA R. LESJAK

»Vrtnice so še vedno zelo priljubljene,« brez kančka dvoma ugotavlja največji slovenski strokovnjak za vrtnice Matjaž Mastnak, Celjanom znan tudi kot predavatelj v višješolskem programu šole za hortikulturo in vizualne umetnosti. »Vrtnice so del naše kulturne dediščine. Tudi na splošno velja, da je to, kar sadimo po vrtovih, del narodove kulture. Že Karel Veliki je v navodilu za upravljanje državnih posesti zapisal, da je treba saditi vrtnice. Tako je v njegovih časih za tiste dele slovenskega ozemlja, ki je bil pod frankovsko oblastjo, veljalo, da morajo na kraljevih posestvih rasti lilije in vrtnice.«

Kako so vrtnice prišle k nam?

Vrtnice so bile pri nas zagotovo že v antiki. Takrat so jih uporabljali kot prestižno blago za lepotečanje vrta. Na grobnikih iz tistega časa so vidni motivi vrtničnega cveta. Pri slovanskih prednikih vrtnice niso imele posebne vloge, dobile so jo s pokristjanjevanjem. Prva upodobitev vrtnice, ki zagotovo ni divji šipek, je na freski na Ptujski Gori. Tam so vrtnice v dvojni prispodobici: kot nebeško plačilo za zemeljsko trpljenje in kot čarobnost raja. Preprostemu človeku so skušali s to simboliko prikazati, kaj jih v obljubljenem raju čaka. Zato so bile kot nekaj dišečega in lepega očitno vrtnice znane širokemu krogu naših prednikov, ker drugače jih cerkev ne bi uporabljala pri širjenju svojega nauka. Menihi so jih sicer po samostanih gojili in uporabljali kot zdravilne rastline.

Od tam so potem počasi prehajale na kmečke vrtove?

Ljudje vedno sledijo zgledom in tisto, kar si lahko privoščijo bogati, je vedno predmet poželjenja tistih, ki si tega ne morejo privoščiti. Naši predniki so živeli drugače kot mi, prestiža okrasnih vrtov si zaradi golega boja za preživetje pač niso mogli privoščiti. Vendar so vrtnice po vrtovih bile, predvsem zaradi letnega kroga praznovanj. Še vedno se recimo rožne lističe uporablja kot okrasje pri telovskih procesijah. Temu so služile stare vrtnice, ki so bile zelo bogate, imele so dišeče cvetove in so cvetele ravno ob pravem času.

V Sloveniji imamo poleg rozarija v Arboretumu Volčji Potok, ki smo ga pred nekaj tedni predstavili v Novem tedniku, še nekaj pomembnih rožnih vrtov.

Na Štajerskem je pomemben rozarij v mariborskem botaničnem vrtu, svoj šolski rozarij ima celjska šola za hortikulturo in vizualne umetnosti, v Ljubljani je v parku Tivoli, kjer žal ni nikogar, ki bi skrbel za njegovo večjo prepoznavnost, kar je škoda, ker je dobro zasnovan vrt. Za študijske namene imajo rozarij pri biotehniški fakulteti v Rožni dolini v Ljubljani, na Primorskem je bil pred nekaj leti urejen mestni rozarij na več mestih v Postojni. Nova Gorica je sama po sebi rozarij na prostem, ker je na gredah po vsem mestu veliko vrtnic. Najbolj poseben in znan je zagotovo vrt burbonk na samostanskem vrtu Kostanjevica nad Gorico, ki je tematska zbirka majhne skupine zgodovinskih vrtnic. Rozarij je še pri

bolnišnici v Valdobitri. Zbirke vrtnic so tudi po zasebnih vrtovih, nekatere zanimive in velike.

V Društvu ljubiteljev vrtnic Slovenije, kjer ste prav tako dejavni, imate najbrž dober pregled tudi nad temi vrtovi?

Tako je, včasih tudi kdo povabi druge člane, da si pridejo ogledat njegov vrt. To društvo združuje posameznike, ki si izmenjujemo izkušnje, znanje, informacije. Gre za borzo znanja in lepo preživljanje prostega časa.

Katere so slovenske sorte vrtnic?

To so tiste, ki so jih križali Slovenci. Prve sorte so nastale že med obema vojnama v kmetijski šoli Grm pri Novem mestu. A te sorte se niso ohranile. Vrtnica, ki je dokumentirana kot prva slovenska, je Prešeren. Je sad dolgoletnega strokovnega dela dr. Matjaža Kmecla, ki se z vrtnicami ukvarja sicer ljubiteljsko, a nadvse študijozno, ob svoji profesuri na drugem področju. Pri Prešernu ni šlo za naključno križanje, ampak za globoko poznavanje vrtnic in načrta križanja, s katerim je avtor želel doseči kombinacijo lastnosti, ki so se mu zdele pomembne. Tisti, ki delajo nove križance, delajo na leto tisoče in tisoče sejancev, zato da je kateri od njih lahko boljši od tistega, kar na svetu že obstaja. Prešeren je dobra vrtnica, je rezultat slovenskega intelekta in prva uradno ter mednarodno registrirana slovenska vrtnica.

tnica. Odlikuje jo cvetljivost, visoka je približno meter, široka meter in pol, ima polno rožnatih cvetov. Ko cveti, se listov skozi cvetje skoraj ne vidi. Je solidnega zdravja in glede na to, da so njeni starši generacija, ki se več ne uporablja za žlahtnjenje, je avtorju uspelo doseči dobro odpornost, ki je ključna. V Sloveniji imamo namreč poletja, ki vrtnicam niso posebej prijazna, ker imamo kombinacijo visoke vlage in visokih temperatur. To je za glivične bolezni zadetek na tomboli. Pojavi se črna listna pegavost, listi rumenijo in odpadajo.

Ob Prešernu imamo še Trubarja, ki je sin istih vrtnic, a je drugačne barve in manj primeren za osrednjo Slovenijo, ki ima več dežja. Trubar je primernejši za vinorodna območja, kjer je manj dežja.

Kaj pa vrtnica Ljubljana?

To je vrtnica s slovenskim imenom. Mestna občina Ljubljana je objavila mednarodni razpis, s katerim je iskala vrtnico, ki bi jo poimenovala po mestu. Bilo je pet kandidat. Nekaj let so jih opazovali, potem so izbrali tisto, ki je bila zanje najboljše. Gre za vrtnico nove generacije, ki je izjemno zdrava. V Arboretumu Volčji Potok imamo zasajeno eno gredo z Ljubljano.

bljano in njeni listi so še novembra tako temno zeleni kot zdaj. Kdor želi zdravo vrtnico, naj si omisli Ljubljano.

Pri nas je tudi nekaj ljubiteljskih vrtnark, ki križajo vrtnice in so s svojimi rastlinskimi deteti še zelo skrivnostne, a razvijajo nove sorte. Za kakovostne nove vrtnice je potreben kar velik časovni in finančni zalogaj. Finančno se bo vložek le redkokdaj povrnil.

Slovenija je torej vsekakor destinacija za ljubitelje vrtnic?

Zagotovo. Tujci so presenečeni nad prisotnostjo vrtnic pri nas, nad rozariji. Leta 2017 smo imeli v Sloveniji kongres Svetovne zveze društev ljubiteljev vrtnic. To je bil eden najuspešnejših kongresov te zveze. Še zdaj se veliko posameznikov spominja, kaj vse so pri nas doživeli. Vrtni turizem je nišni turizem, ki ne zanima velikega kroga ljudi, a tiste, ki jih, jih močno in iskreno. Nisem še zasledil, da bi imela Slovenija kakšno tovrstno strategijo turizma, a vem, da si nekateri v tej smeri že prizadevajo. Blanka Malgaj, ki je z vrtnicami uredila vilo Ferrari, išče povezave, kako bi lahko Slovenijo tujcem predstavila kot destinacijo zgodovinskih in cvetočih vrtov. Te stvari potrebujejo čas, a tudi »korona« je konkretno zaustavila tovrstna prizadevanja. Slovenija je majhna in treba je povezati več ponudnikov, da bo za tujca obisk zanimiv. Je pa res, da ko smo že kdaj gostili člane vidnejših vrtnarskih društev, so bili presenečeni, kaj vse pri nas imamo.

Pred 28 leti ste vodili obnovo rozarija v Arboretumu.

Prva večja prenova je bila leta 2002, ko sem se prvič malo bolj resno srečal z vrtnicami. Druga prenova je bila leta 2016, leto pred omenjenim kongresom. Zasnovi prenov sta bili nadaljevanje tradicije. Zgornji, osrednji rozarij je uredil že direktor Miha Ogorevc leta 1963, zasajen je bil dve leti kasneje. Že takrat je bila zasnova takšna, da so vrtnice posajene v zeleni okvir iglavcev. Tisti del leta, ko vrtnice ne cvetijo, lahko obiskovalci opazujejo iglavce, ki so sami po sebi zanimivi za ogled, predstavljajo pa tudi zeleni okvir, ki rožni vrt popešča, ker ustvari kontraste. Vrtnice so živih in pastel-

»Ljudi in živali ne moremo pomlajati, vrtnice pa lahko.«

nih barv, različnih odtenkov in vse, kar na zeleno ozadje postavi, na ta način deluje lepo. To nadaljevanje njegove zasnove smo ohranili. V rozariju je zbirka vrtnic postavljena v obliki šahovnice. Zato, da lahko do vsake sorte prideš in jo doživiš kot sorto na gredi. Trava okrog je pomembna, ker se vrtnice med seboj po barvi malo manj grizejo. Odtenka dveh različno rdečih vrtnic, zasajena skupaj, se bosta med seboj »skregala«, če pa je vmes trava, deluje kot vizualni blažilec. Vrtnica je pomembna tudi zaradi vonja in takšna postavitev omogoča obiskovalcem, da stopijo do nje in jo tudi povonjajo.

Število gred vrtnic smo povečali na račun smrek, ki jih je napadel lubadar. Pokazalo se je, da je brez njih več prostora in več sonca, kar je vrtnicam všeč. Zgornji rozarij je zdaj končan, sledila bo menjava slabših sort z bolj-

Matjaž Mastnak

je kot strokovnjak za drevnine zaposlen v Arboretumu Volčji Potok. Ko je pred leti zasnoval obnovo tamkajšnjega rozarija, se je začel sistematično in znanstveno posvečati vrtnicam. Je višješolski predavatelj, med drugim tudi v Šoli za hortikulturo in vizualne umetnosti Celje, in avtor knjig ter številnih strokovnih člankov. Kot tajnik in član upravnega odbora je dejaven tudi v Društvu ljubiteljev vrtnic Slovenije.

šimi, za dodatne grede pa ni prostora, ker bi sicer porušili vzpostavljeno ravnovesje in zasnovu.

Obiskovalci, ki imamo kakšen košček vrta, se običajno na ogledu zaljubimo v katero od cvetočih lepotic in bi si jo želeli omisliti doma. Kaj nam svetujete?

Treba je vedeti, kam jo boste sadili in kaj od nje pričakujete. Vrtnice načeloma potrebujejo sonce, lego, ki ni v kotu, ampak je prevetrena, zemljo, v kateri vrtnice še niso rasle. Vrtnice potrebujejo spočito zemljo. Šele ko nam je jasno, kam jo bomo posadili, si pridimo v rozarij pogledat, kakšna nam je všeč. Nikomur ne moremo predpisati, kaj naj mu bo všeč, a ljudem polagam na srce, naj kupujejo tudi s pametjo, ne samo zaradi trenutnega navdušenja nad videzom. Tisti čas v letu, ko je vrtnice najbolj smiselno izbirati, je september. Takrat se vidi, katera vrsta je odporna. Želim si klicev vrtnarjev, ki bi nas spraševali, katere vrste vrtnice naj sadijo, da jim jih ne bo treba škropiti, ne pa, da si izberejo všečno, a bolešno vrtnico, jo posadijo, potem pa kličejo in sprašujejo, s čim naj škropijo.

Po letu 2000 je prišlo do pravega preobrata pri ustvarjanju novih sort pri žlahtnjenju. Vrtnice so postale tako čvrste in zdrave, da jih niti ni treba več škropiti proti glivičnim boleznim. Vrtnica potrebuje zgolj pravilno nego, treba jo je okopavati, gnojiti, pravilno obrezovati, da ostane mlada.

Kakšen je življenjski cikel vrtnice?

V vrtnarijah kupujemo pretežno cepljene sadike. Kupimo dve leti staro rastlino, ki zraste do svoje polne velikosti v dveh letih po nakupu in sajenju, to je njeno četrto leto življenja. Od tretjega do petega leta, ko so vrtnice na našem vrtu, so najlepše. Takrat so najbolj radodarne s cvetjem, potem pride do obdobja »stagnacije«. S pravilno nego jih lahko vzdržujemo nekaj deset let. Tiste vrtnice, ki so bolj prvobitne, to so popenjavne vrtnice in rožni grmi, imajo življenjski vek človeka. Sodobne vrtnice, ki morajo biti ves čas lepe in cvetoče, dokaj hitro opešajo. Menim, da bi vsaj 30 let morala vrtnica zdržati, potem je treba skupaj z njo zamenjati tudi zemljo ali rastišče.

Kaj lahko posadimo na njeno mesto?

Karkoli, samo vrtnice ne.

Imajo vrtnice svoje skrivno življenje?

O svetu rastlin vemo veliko, a še vedno malo. Tudi z vrtnicami se lahko ukvarjamo vsak dan, pa jih lahko samo skušamo razumeti. Rastline imajo svoje življenje.

Se pogovarjate z njimi?

Če vrtnico opazuješ in o njej premišljuješ, je to že svojevrsten pogovor z njo. Prav z besedami jih ne nagovarjam, mi pa včasih res kakšen vzdikl uide, ko mi je nekaj resnično všeč ali ko me kaj ujezi. Zame je pogovor z vrtnico opazovanje, kaj ji ustreza in kaj ne, učenje na podlagi tako pridobljenih izkušenj in ko s svojim ravnanjem delam zanjo.

Po izobrazbi ste diplomirani inženir gozdarstva. Kako ste se znašli v svetu vrtnic?

Odločujoča je bila službena zadolžitev, naj pripravim projekt prenove rožnega vrta v Arbotretumu Volčji Potok. Po pravici povedano so mi pred tem vrtnice predstavljale zagato, ker jih nisem niti ločil med seboj. Takrat je tudi veljalo, da če si posadil vrtnico v vrt, si posadil težavo, ker je čez nekaj mesecev že začela odmetavati liste. To ni bil zgled rastline, ki je primerna za vrt. Ko sem začel nabirati znanje in spoznavati, da so vrtnice cel univerzum, da so zanimive tudi kot spremljevalke naše civilizacije in naše kulture, da imajo ogromno pomenov in zgodovino, so me očarale. Pomembno je bilo tudi, da so se po letu 2000 začele pojavljati sorte, ki so odporne in s katerimi si lahko življenje polepšamo in ne zapletemo.

Imate ljubljenko med vrtnicami?

Nimam. Vrtnice so tako kot ljudje, vsaka ima več plati. Nekatere so mi bolj všeč, druge manj in bilo bi krivično, če bi dajal prednost eni pred drugimi.

Na domačem vrtu raste kakšna?

Doma raste približno dvajset vrtnic, imajo pa različne vloge. Ko sem imel majhne otroke, so se nekatere žal morale posloviti.

V kakšnih vlogah nastopajo vrtnice?

Odvisno od tega, kaj od njih pričakujemo. Ali želimo, da bodo gredo oblekle v morje cvetov, ali želimo vrtnico, ki bo lepa za v šopek, ali želimo takšno, ki bo v vazi zdržala deset dni, ali želimo popenjavko, ki bo zlezla na staro jablano ... To so vloge, ki jih uresničujemo z različnimi skupinami vrtnic. Ljudje vrtnice uporabljajo tudi za razne potpourije, pri kuhanju, za sirupe, marmelade. Šipkovo marmelado lahko skuhamo tudi iz šipka pravih vrtnic, če jih ne škropimo.

Drži trditev, da nobena vrtnica ne cveti dvakrat enkrat?

Vsak cvet je nekoliko drugačen, cvetovi so različice ene tematike. Opazujemo lahko recimo,

kako vreme vpliva na obarvanje cveta vrtnice, letos so rastline nižje kot minula leta, ker je bil marec sušen. Vsak cvet in vsaka rastlina sta vedno znova uresničitev enega ideala.

Koliko različnih sort vrtnic je na svetu?

Tega podatka ni. Vzgojenih je bilo na desettisoče sort, ampak večina teh je padla v pozabo in izginila s sveta, ko so prišle nove, boljše. So skupina rastlin, ki jim je bila od Napoleonovih časov posvečena velika pozornost. Po zaslugi Napoleonove prve žene Josephine so se z vrtnicami začeli ukvarjati najvišji sloji in to je močno spodbudilo razvoj novih sort. Obstajajo tudi kulturne posebnosti. Frankofonski svet ima svoje vrtnice. Tako na primer vrtnice, ki so bile vzgojene za Italijo, pri nas ne pokažejo vsega svojega čara, ker imamo drugačno podnebje in drugačno vrtno kulturo. Nemci imajo zelo močno vrtnično industrijo, a je z nemškim imenom, ne glede na to, kako čudovita je, Angležu ali Francozu ne bodo prodali. Zato vrtnicam spreminjajo imena, da zbudijo zanimanje zanje.

»Vrtnice, ki jih imam rad, rastejo v zemlji.«

Potrošniški način življenja tudi zahteva, da je na trgu vsako leto nekaj novega. Od veliko novosti, ki jih velika podjetja dajejo na tržišče, se vse ne obdrži. Obdrži se zgolj kakovostne in tiste, ki so ljudem všeč.

Je dobro, da je toliko novih sort?

To je dobrodošla spodbuda. Srednja in vzhodna Evropa sta recimo na področju vrtnic naredili veliko, tu ni bila nikoli vrtnična puščava. Toda po letu 1945 zaradi znanih političnih preobratov tu ni bilo več močnih vrtnarskih podjetij, sploh ne takšnih z mednarodnim dometom. Sorte, ki so nastajale, so dosegle le malo uporabnikov. Gospodarski interes pač spodbuja ustvarjalnost tudi pri žlahtnjenju vrtnic. S tem, ko nastaja vsako leto toliko in toliko novih vrtnic, nastajajo med povprečnimi tudi resnično dobre sorte, ki se bodo obdržale.

Obstaja register vrtnic?

Ameriško društvo ljubiteljev vrtnic vodi register vrtničnih imen. Vse vrtnice, ki imajo svoje ime, ki ga žlahtnitelj želi registrirati, so zapisane tam in to ime je potem zasedeno. Vendar imajo vrtnice tudi trgovska imena, zato je situacija dokaj nepregledna. Glavni igralci na področju vrtnic registrirajo svoje sorte pod praktično neizgovorljivimi imeni, potem jim nadenejo privlačna trgovska imena glede na tržišče, kamor to vrtnico prodajajo.

Kako gledate na rezane vrtnice, ki jih lahko neverjetno poceni kupimo že v vsaki diskontni trgovini? Ni to razvrednotenje te resnično žlahtne rastline?

Rezane vrtnice so umazanija sodobnega kapitalizma. Z njimi povzročajo veliko ekološko škodo v Afriki in Srednji Ameriki. Tisti, ki mu je narava resnično pri srcu ali ki mu je mar, v kakšnih razmerah delavci s temi rastlinami delajo, takšnega šopka vrtnic ne bo kupil. Cvetličarske vrtnice so svet zase, rastejo namreč v rastlinjakih, v nadziranem prostoru, kjer je poskrbljeno za vse, za vodo, svetlobo, gnojila, popolno kemično zaščito. To je brezdušna industrija. Ljudje naj se zavedajo, da tudi pri vsakem okrasnem cvetju obstaja samooskrba – največ šteje tisto, kar vzgojiš na lastnem vrtu, in ne šopek za dva krajcarja.

Kakšen se vam zdi odnos ljudi do obhišnih vrtov danes? Opazujemo lahko krasne novogradnje z angleško travo in veliko betona.

Sodobne novogradnje imajo samo še zelene pasove, niti prave zemlje okrog več ne. Cilj investitorjev je spraviti čim več ljudi na površino v

bližini mesta, da bo čim več zaslužka. Na majhnem vrtu lahko zelo malo gojiš. Po drugi strani je razumeti nekoga, ki se je zakreditiral za 30 let, da ima streho nad glavo, dela tudi v dveh službah, da lahko ta dolg odplačuje. Ta resnično nima časa delati še na vrtu. Včasih tudi ni bilo toliko možnosti za preživljanje prostega časa po službi, kot jih je danes, vrt pa je imel oziroma lahko imel vsak.

Kaj se bo zgodilo, če se bo ta usmeritev nadaljevala?

To je težko reči. Ljudje imajo to, kar si lahko privoščijo. Najbrž bi marsikdo želel imeti več zemlje okrog hiše. Vrt je tudi stvar obdobja v življenju. Mlad človek se ne bo toliko ukvarjal z vrtom, ker zanj obstaja množstvo drugih bolj zanimivih stvari na svetu. Ko imaš otroke, postane vrt bolj zanimiv, ker se lahko na vrtu gibajo. Načeloma se ljudje začnejo ukvarjati z okrasnim vrtom, v katerem so neke vsebine in kjer je več kulture, takrat, ko otroci odrastejo. Redkokdo se ukvarja z vrtom bolj ambiciozno pred 30. letom. Potem je tu še generacijska raz-

lika: običajno mlajši generaciji ni všeč tisto, kar je starejši. Vrt, ki je sicer lepo urejen, si mlajša generacija želi urediti po svoje.

Posebnost letošnjega leta je, da nas je epidemija prisilila, da smo bili več doma, in posledično so se ljudje začeli več ukvarjati z vrtom. Pozitivne posledice občutijo ljudje zdaj, ko jedo to, kar so takrat sadili, in spoznavajo vrednost doma pridelane zelenjave. Obenem izginja romantična predstava o tem, kako lahko je vzgojiti zelenjavo. Šele zdaj se ljudje zavedajo, kaj je treba vložiti, da ne le poseješ ali posadiš, temveč tudi pridelаш. S takšno izkušnjo lažje razumeš ceno zelenjave na tržnici. Lahko je zelo vzgojno, da skušamo nekaj hrane pridelati doma.

Kako kot ljubitelj narave doživljate novice o vedno večjem onesnaženju?

Predvsem občutim veliko nemoč. Kot posameznik ne morem vplivati na tok dogajanja in to je moja frustracija. Lahko pa razmišljamo tudi drugače. Morda ta svet, v katerem živimo, ni najboljši možen od vseh svetov.

Vremenske neprilike, ki so vedno pogostejše, so priložnost za razmislek o tem, kaj sploh saditi v domači vrt.

Vrtnarstvo pozna rešitve, kako imeti vrt urejen in kaj pridelati tudi v takšnih razmerah, kako zamenjati nabor rastlin, ki jih bomo gojili. Možnosti je veliko, treba jih je poiskati. Danes zagotovo ne moremo več delati tako, kot je delala naša mama.

Kako se spreminjamo ljubiteljski vrtnarji?

Predvsem ne tekmujejo več, na kateri hiši bodo surfinije daljše. Mlajše generacije tudi nimajo izkušenj in znanja za delo v vrtu. Znanje, ki se je prej prenašalo iz generacije v generacijo, ni več samoumevno. Vsak več niti ne zna držati lopate v rokah. Slovenija tudi ni bogata država. Če bi bila bogata, bi si ljudje dali delati vrtove in si jih pustili vzdrževati. Vedno več ljudi tudi živi v mestih in stika z vrtom sploh nimajo več.

Kaj vam pomeni vrt?

Letos spomlad mi je vrt pomenil več kot karkoli prej, ker sem lahko v času zapore gibanja in virusne psihoze preživel popoldneve na sproščujoč in smiseln način. Zemlja je zame kot strelovod, v stiku prstov z zemljo izginejo slaba volja in druge duševna bremena. Delo na vrtu je za človeka lahko prvinski stik vsaj z naravo, z vsaj delčkom narave. Vrt vloženo delo vrača, a ne le s pridelki, tudi z dušnim mirom in z zadoščenjem, da si počel nekaj smiselnega.

Foto: Andraž Purg - GrupA

Ekološka kmetija Planko & Kleh

Kot da si vsak dan na dopustu

Ovinkasta cesta vodi med kozjanskimi griči do ekološke kmetije Planko & Kleh v Lekmarju pri Sv. Štefanu. Zadnje čase je tja mogoče priti le z ene strani, saj je drugo cesto že pred časom zasul plaz. A do nje kljub temu najdejo mnogi, ki kupujejo izdelke iz kozjega mleka s kmetije in želijo videti, »kje raste« njihova hrana. Maruška Planko in Skaš Kleh jima z veseljem razkažeta kmetijo in pripravita pokušino izdelkov, saj kot pravita, nimata česa skrivati. Ko smo obiskali kmetijo, je tja ravno prispel mlad par iz Nemčije. Kot prostovoljca bosta naslednje dni pomagala na kmetiji in za nekaj ur dela na dan dobila v zameno hrano in prenočišče. »Vufanje«, kot se imenuje gibanje, ki po svetu omogoča prostovoljstvo na ekoloških kmetijah, je dobrodošla pomoč tudi na kozjanski kmetiji, ki že z imenom spletne strani koza.si pove, s čim se ukvarja. A za začetek gosta nista dobila takoj v oskrbo koz, ampak zadolžitev, da obereta ringloje, iz katerih sta nato pomagala pripraviti marmelado.

TATJANA CVIRN

Zgodba o začetkih ekološke kmetije pred več kot desetletjem je neobičajna. Nihče od njiju se ni prej ukvarjal s kmetovanjem. Skaš je bil zaposlen v vojski, Maruška je kot prava »ljubljska srajca« hodila v službo in živela tako kot večina. A ju to ni osrečevalo, čutila sta, da potrebujeta nekaj drugega. »Vedela sem, da me nekaj utesnjuje. Bila sem v zvezi in ugotovila, da to ni to. Takrat niti nisem vedela, kaj si želim. V tistem tednu, ko sem se razšla s partnerjem, sem tudi pustila službo, se za leto priselila k sestri in poskušala delati različne stvari. Potem sem spoznala Skaša in od takrat je vse šlo zelo hitro: zaživele sva skupaj, zanosila sem in čez leto smo zaživeli na kmetiji, ki jo je imel Skaš še iz časov življenja s prejšnjo partnerko,« opisuje Maruška.

Romantika in resničnost

Sliši se romantično in čisto preprosto, a ni bilo tako. Skaš v smehu pove, da sta najprej dve leti »odkrivala

toplo vodo« in iskala pot, ki bi jo ubrala. »Razmišljala sva o samooskrbi, ker sva videla, da predelana hrana v trgovinah ni kaj prida. Tako sva imela najprej zajce, kokoši, nato koze. Površine so bile namreč precej zaraščene in zdelo se je najbolje, da one popasejo in očistijo teren. Tako sva se navadila nanje in iz tega je prišla še zamisel za sirarno,« je povzel Skaš. Prizna, da sta na začetku imela kar precej težav. »Včasih sva vmes razmišljala tudi o lažji, uhojeni poti osemurne službe, a nama zdaj ni žal.«

Informacije o postopkih predelave kozjega mleka so drugi predelovalci ljubosumno skrivali. »Zdaj so tečaji, a takrat jih ni bilo,« pravi sogovornik, ki pohvali sirarno Gorišek v Mokronogu, kjer so jima takrat dovolili, da sta si ogledala celotno proizvodnjo. Sledila so številna izobraževanja, da je Maruška postala mojstrica predelave kozjega mleka in da lahko danes svojim strankam ponuja tudi različne vrste sir, jogurt in skuto. »Ko sva začela, naju

Družina Planko-Kleh: Maruška, Tit in Skaš s Prijo in z Lilu

Skaš: »Sama pečeva kruh. Ko sva prej prinesla štruco iz pekarnice, smo celo pojedli za zajtrk, medtem ko je najin kruh iz polnozrnatih moke in droži veliko bolj nasiten in zadoščata že dva kosa.«

nihče ni resno jemal. Lani, ko je bil kongres rejcev drobnice na Dobrni, pa je Maruška že imela predavanje o najinem primeru dobre prakse. »Da sta se molže koz učila s pomočjo posnetkov na spletu, je zagotovo ena od cvetk, ki posebej zabava vsakega poslušalca.

Brez televizije? Ni težav!

Danes imata na kmetiji poleg 16 koz in nekaj mladice še različno perjad, ki jo pred lisicami zelo uspešno čuva Lilu, maremsko-abruška ovčarka iz Italije, druga psička Prija, ki je borderska ovčarka, bi z veseljem tekala za kozami, če bi ji dovolili. Avgusta, ko bodo dozoreli lesniki, bo tudi z njimi veliko

letih znal ceniti vse to,« upa sogovornik, ki pravi, da tudi številni prostovoljci, ki pridejo, po mesecu ugotovijo, da se da živeti brez televizije in početi veliko drugih zanimivih stvari.

Maruška in Skaš si po vseh teh letih težko predstavljata, da bi živela kot nekoč. Željo, da bi bila samooskrbna, sta uresničila deloma sama, saj imata tudi vrt in sadno drevje. Česar ne pridelata, nabavita pri znancih na kmetijah, ki delajo podoben kot onadva. Domača trgovina, kot pravi Maruška svoji shrambi, je vedno polna kakovostne ekološke pridelane hrane. Tudi sicer se vedno več ljudi zaveda, da ni vseeno, kaj jedo. Ob tem je najbolje imeti lokalnega oskrbovalca in neposredno na kmetiji preveri-

ti, kako prideluje, sta prepričana mlada kozjerejca.

Umirjeno življenje

Kot večina stvari v njunem življenju je tudi sirarna nastala spontano. »Iz zamisli, da bi lahko iz mleka še kaj naredila, naprej za nas in najine bližnje, se je krog začel širiti in počasi sva pridobila stranke, ki jim zdaj dostavljamo izdelke ali me poiščejo na tržnicah,« pravi Maruška, ki prodaja v Krškem in Šmarju ter dostavlja v Ljubljano, občasno se pojavi še na večjih prireditvah, kot je Podeželje v mestu. V času epidemije tržnic sicer ni bilo, so bili pa ljudje doma in so lahko prevzeli dostavljene izdelke, tako da se nista pritoževala. Tudi sicer ju koronavirus ne skrbi, saj mislita, da imata dober imun-

Maruška: »V glavi imamo predsodke, da ima kozje mleko vonj in poseben okus, kar ne drži, o čemer se mnogi prepričajo šele, ko ga poskusijo.«

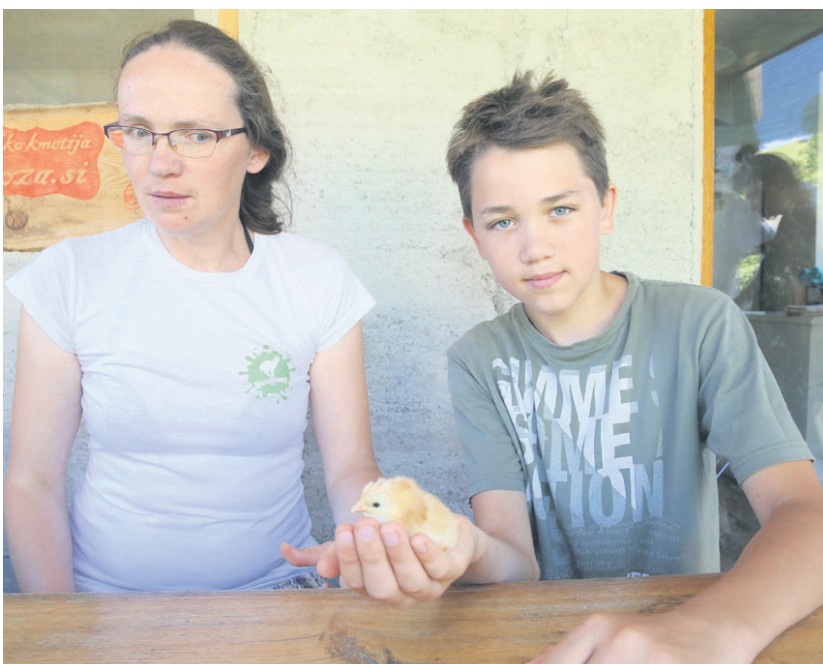
V sirarni izdeluje Maruška več vrst sir, od mladega do zorjenega, zadnje čase tudi sir iz kravjega mleka, da ni treba kupovati industrijskega.

Reja koz mlečne pasme daje kruh družini.

Zorjeni kozji sir nastaja dva meseca ali več, enoletni je predvsem za sladokusce.

Reševanje piščančka brez mame je prepuščeno Titu.

Molže koz sta se Maruška in Skaš na začetku učila kar na spletu.

ski sistem. K temu zagotovo prispeva tudi redno uživanje kozjega mleka in drugih izdelkov, za katere mnogi menijo, da imajo zdravilne učinke ali kot pravi Maruška: »Mnoge mame so mi povedale, da je mleko pomagalo otrokom pri premagovanju njihovih težav z bronhitisom, astmo, alergijami.«

Da je pomembno ohranjanje kakovosti izdelkov, se zaveda sirarka, ki meni, da zato nima smisla načrtovati širitve.

Njun življenjski slogan se tudi ne ujema z megalomanskimi projekti. »Če imaš življenje takšno, kot da bi bil vsak dan na dopustu, tega sploh ne potrebuješ,« pravi Skaš in to je njun cilj. »Večina dela celo leto za 14 dni dopusta. Najin način je zagotovo veliko manj

stresen, ko delava nekaj ur na dan to, kar nama je v veselje, ob čemer lahko počneva še druge stvari, kolesariva, greva na bližnji Žusem ...«

Ko ju sprašujejo, če se takšen način dela splača, odgovarjata, da sta na začetku morda res zaslužila le za plačilo ene položnice, a imela sta cilj in vedela, da se to splača. »Vse je v glavi. Če misliš, da potrebuješ kar naprej nove stvari, delaš le še za odplačilo kreditov, da lahko vzdržuješ vse to,« je prepričan sogovornik, ki je dokazal, da je mogoče tudi drugače.

Za skupnost vseh generacij

Tri leta že gostita prostovoljce, »vuferje« iz cele

Skaš: »Vsi me sprašujejo, kako je z dopustom. Če delaš lepo sproščeno, greš na kolo, se še v svojem bazenu malo skopaš ..., ne potrebuješ še posebej dopusta.«

Evrope, največ je Nemcev in Francozov, ki pomagajo na kmetiji in dobijo za to tri obroke in prenočišče. »Vesela sva, če je kdo navdušen nad kuhanjem, saj je sicer drugod za naju dovolj dela. Pred časom sva imela na kmetiji same vegetarijance, ki so prevzeli kuhanje. Nama je bilo všeč, sin pa se je malo pritoževal ...« pove Skaš, ki je imel na začetku manj zažrčkov kot Maruška glede sprejemanja tujcev v svojo

hišo. Pri znancih na Rifniku je bila prostovoljka iz Pariza in ker je želela priti na kmetijo s kozami, sta jo sprejela in izkušnja je bila res dobra. Od takrat se vrstijo obiskovalci z vseh vetrov, kar je dobro tako zaradi pomoči pri delu kot zaradi Titovega učenja angleščine.

Ko je bil Skaš na izobraževanju v Španiji, si je ogledal tudi tamkajšnjo znano eko vas Lakabe. Gre za samooskrbno skupnostno ekonomijo, kjer je

vsak odgovoren za določeno področje, zaslužek dajo v eno malho. »Zbrali so že toliko, da lahko krijejo tudi večje zdravstvene stroške. To je najin vzorčni model,« pravi Skaš.

Na Facebookvi strani sta povabila podobno misleč, naj se jima pridružijo. »Skupnost naj bi temeljila na nekaterih načelih, ki jih je zapisala Sanja Lončar. Najtrdnjšo skupnost lahko ustvarijo ljudje, ki skupnosti ne potrebujejo, osebna drama ni dober razlog zanj, to ni prostor, kjer bi šele odkrivali, kaj želijo početi, denar ni pomemben, imeti je treba jasen cilj ...« To je le nekaj načel, ki jih je treba upoštevati pri snovanju skupnosti. Da je oblikovanje te nujno tudi zaradi varnosti v

kasnejših letih, meni Skaš. »Naš pokojninski sistem naši generaciji ne bo zagotavljal primernih pokojnin. V Španiji sem videl, da so bili del skupnosti tudi upokojeanci, ki se pri nas po upokojitvi znajdejo pred televizijo in mnogi jih odpišejo. V skupnosti pa bi bili še dejavni in bi imeli neko varnost, svoj krog ljudi, s katerimi bi se postarali.«

A te zamisli ni tako enostavno uresničiti. Mnogi so se že odzvali njunemu vabilu, a nekateri imajo napačne predstave o vsem skupaj. Verjameta, da jima bo nekoč uspelo. Njuna kmetija je dokaz, da je vse mogoče, če imaš cilj, za katerega si pripravljen delati.

Foto: Andraž Purg - Grupa

Maruška in Skaš imata delo razdeljeno. Vrt je njegova skrb.

Prostovoljka iz Nemčije potujeta po svetu že od lanskega septembra in sta bila pred tem v Izraelu. Tudi v Sloveniji sta na kmetiji že pomagala, a s kozami še nista delala. Za začetek sta obirala ringlo.

Na predstavitvi knjige: z leve dr. Borut Batagelj, direktor Zgodovinskega arhiva Celje, in mag. Peter Omersel, avtor knjige *Želeli so med zvezde*. Foto: RG

Aleksander Kerstein s svojo raketo XKER-2, 1962

O celjskih raketarjih, ki so želeli med zvezde

Zaradi njih prišla v Celje legendarna astronauta

Celjski raketarji, ki so delovali v okviru Astronavično raketnega kluba Celje, so v teh dneh s knjigo *Želeli smo med zvezde* dobili najlepši spomenik za svoje delo in dosežke. Zaradi teh je bilo o celjskih raketarjih slišati mnogo, mnogo dlje od dometa raket, ki so jih zasnovali. Tudi nekdanja mogočna jugoslovanska vojska jih je obravnavala z vso resnostjo in z njimi celo sodelovala. Posebno priznanje celjskim raketarjem sta namenila svetovna znana astronauta, ki sta jih počastila s svojim obiskom v Celju.

ROBERT GORJANC

»Idea za knjigo je zorela od leta 2012, ko sta pionir celjskih raketarjev Aleksander Kerstein in mag. Peter Omersel začela snovati, kako bi obeležili 50-letnico obstoja astronavično-raketnega kluba. Leta 2016 smo v arhivu prišli v stik z vodstvom društva in prevzeli bogato gradivo, nastalo v pol stoletja delovanja društva. To je bila dobra podlaga za uresničitev izdaje knjige,« je povedal dr. Borut Batagelj, direktor Zgodovinskega arhiva Celje, ki je tudi odgovorni urednik knjige in v veliki meri tudi pobudnik, da je bila bogata zgodovina celjskega raketarstva zabeležena na ta način.

Peter Omersel, zadnji predsednik društva, se je zahvalil zgodovinskemu ar-

hivu za sistematično in celovito obdelavo ter ureditev gradiva o delovanju celjskih raketarjev. »Ta dokumentacija bi sicer zagotovo izginila, v arhivu pa bo dobro hranjena in to je res velika stvar. Direktor arhiva se je tudi zelo vživel v vlogo odgovornega urednika knjige in to mi zelo veliko pomeni, ker sem tudi sam kot zadnji aktualni predsednik društva želel, da bi ostal spomin na delovanje celjskih raketarjev,« je povedal avtor knjige, ki je gradivo zbiral tudi pri klubskih kolegih.

Zares bi bila velika škoda, če bi se to dragoceno gradivo porazgubilo, da bi ostali brez te knjige in bili prikrajšani za vse te imenitne zgodbe, zara-

V astronavično-raketnem klubu, ki se je leta 1976 preimenoval v Astronavično in raketno društvo Celje, ki je formalno obstajalo do leta 1999, je v najboljših letih ob izteku šestdesetih bilo skoraj 40 aktivnih članov, sicer pa je najbolj dejavno jedro tvorilo nekaj izpostavljenih članov. Aleksander Kerstein je bil duhovni vodja, Peter Omersel je skrbel za elektroniko in računalniško tehniko, Franc Sendelbach za elektrotehniko, Vili Vengust za razvoj tehnologije motorjev, Marjan Žolnir, Ervin Zabav, Zvone Tofant so v glavnem skrbeli za konstruiranje, nekaj časa je bila v društvu aktivna sekcija modelarjev pod vodstvom Ota Planka. Z vidika razvoja kluba so pomembni še mnogi drugi člani, a pa tudi tisti, s katerimi je društvo skozi desetletja navezovalo tesne stike, to so bili tudi številni strokovnjaki z univerz in inštitutov, ki jih vse najdemo omenjene v knjigi in tudi v bogati slikovni opremi. Celjski raketarji so bili zelo dejavni tudi v okviru republiške in državne raketne zveze, z referati so se mnogi od njih udeležili številnih znanstvenih konferenc po celem svetu.

di katerih so celjski raketarji dosegli celo svetovni sloves.

V začetku šestdesetih let sta se dve skupini najstnikov, prva okrog Aleksandra Kersteina in druga okrog Petra Klinarja, združili v raketno sekcijo pri Aero klubu Celje. Po več posameznih poskusih po letu 1961 so novembra 1964 raketarji v Levcu izstrelili prvo raketo, ki je naletela na večje zanimanje v javnosti.

V znamenitem filmu Houston, imamo problem

Celjski raketarji so izvajali več programov, eden odmevnejših je bil raketni program Vega, namenjen razvijanju

motorjev na trdo gorivo. V okviru tega programa je nastala znamenita raketa Vega 3C. To je bila tudi raketa z najdaljšim višinskim dometom, ki jo je celjskim raketarjem uspelo razviti. Ob izstrelitvi septembra 1967 na Fruški gori je dosegla višino 32 kilometrov. Temu dogodku je prisostvovala tudi raketarska elita tedanjega časa, ki se je v Beogradu udeležila kongresa mednarodne astronavične federacije in razstave Kozmos miru, na kateri je bila med drugim razstavljena tudi ruska raketa Sputnik. Izstrelitev največje amaterske evropske rakete je bilo mogoče videti celo v uvodnih kadrih slovitga fikcijsko zasnovane-

Raketa Vega 3C na rampi, Fruška gora, 1967

ga dokumentarca Houston, imamo problem.

»Prevoz te rakete v Beograd je predstavljal posebno zgodbo. Seveda smo imeli zagotovljen vojaški transport, takrat nam je vojska šla zelo

na roko. Raketo smo doma napolnili s cinkovim in z žveplovim prahom in vsak njen del naložili na vojaški avto. A pred halo, kjer je bila razstava, nam organizatorji niso dovolili vstopa in tega, da bi razstavili raketo s polnilom. Zato so se kolegi, sam sicer nisem bil prisoten, morali obrniti in potem ponovno razstaviti ter sestaviti raketo, kar so storili ob Adi Ciganliji,« je prigode razlagal Peter Omersel.

Za izstrelitev na Fruški gori je bilo seveda raketo spet treba sestaviti. Ta izstrelitev je zelo odmevala, vse do domačega Celja, kjer so potem od občine dobili manjši prostor za delovanje in dotacijo, ki je bila raketarjem v veliko pomoč.

Razvoj z dosegom 140 km žal ni uspel

Najbolj ambiciozen raketni program celjskih raketarjev je bil program Sirij. Ta je bil zahtevnejši predvsem zaradi cilja, da bi uporabljali tekoče

Deli rakete Vega 3C, Vili Vengust in Marjan Žolnir v tovarni Libela, 1967

Nameščanje rakete Sirij 2 ZMAJ za izstrelitev v Levcu

Pred zadnjim poletom poštne rakete ARSC 10 D na letališču v Slivnici, 1965

gorivo za veliko močnejše motorje, ki bi poganjali rakete z dosegom 140 kilometrov, kot je bila smelo zasnovana raketa Sirij EP. Projekt Sirij je bil zaradi pionirskih postopkov vgradnje elektronike počasnejši, zahtevnejši in dražji.

»Sirij je bil program, za katerega je bil od začetka zelo zagret Aleksander Kerstein, ki je bil zelo naklonjen raketam na tekoče gorivo. Ta program se je v delovanju našega društva ves čas vlekel kot rdeča nit do konca obstoja društva. Dokler niso določene dele raket pokradli po podjetjih, kjer smo jih skladiščili. V podjetjih so rakete izdelovali do konca in če je podjetje propadlo, je potem material izginil. To je bila žal naša usoda, ker nismo imeli svojih prostorov za delovanje,« je povedal Peter Omersel, ki je še dodal, da so se programi prekrivali.

Vseeno je celjskim raketarjem v okviru tega programa uspelo izvesti izstrelitev rakete Sirij-1-INA v Slunju leta 1968, še bolj odmevna je bila izstrelitev tristopenjske rakete Sirij-2-ZMAJ leta 1970 v Libojah. Slednja prav tako prinaša zelo zanimivo zgodbo.

»Ta raketa je bila še na trdo gorivo, čeprav je elektronika že bila narejena za raketo na tekoče gorivo. Izstrelitev je bila predvidena v času, ko bi moral v vojsko v raketni šolski center v Batajnico pri Zemunu. V društvu smo zaprosili, če lahko moj odhod odložimo, saj brez mene ne bi mogli opraviti izstrelitve. Vojska je odobrila, kar se do takrat sicer še ni zgodilo. Trije najvišji predstavniki vojaškega šolskega centra so potem tudi prišli na izstrelitev v Liboje,« se je spominjal

Peter Omersel, ki je sicer izdelal elektroniko za to raketo.

Celjski raketarji so večinoma opravili služenje vojaškega roka prav v Batajnici, kjer so zasnovali tudi vojaški raketni klub Raketaš. Dobra podpora in oprema sta jim omogočali, da so tam razvijali nekaj raket. So pa tudi v okviru domačega društva zasnovali po letu 1971 program raket PR (preizkusne, včasih tudi »partizanske«), ki naj bi služil za potrebe slovenske teritorialne obrambe.

Sodelovanje z gospodarstvom

Za uspešno dejavnost celjskih raketarjev je bila zelo pomembna navezava na celjsko gospodarstvo, brez sodelovanja z industrijo ne bi mogli razvijati svojih zamisli. »Imeli smo veliko srečo, da so v Celju takrat delovali cinkarna, Libela, Emo in druga podjetja. Cinkarna je proizvajala cinkov prah. To je gorivo za naše rakete. Temu smo primešali žveplo, ki smo ga kupili v lekarnah. Cink žveplo je torej amatersko raketno gorivo. To gorivo je bilo zelo pomembno, saj je z izpopolnjevanjem postalo gorivo za naše vojaške rakete. Naša največja raketa Vega 3C, ki smo jo izstrelili na Fruški gori, je bila na primer v celoti izdelana v Libeli,« je povedal Peter Omersel.

Prva uspešno izstreljena raketa celjskih raketarjev ARSC-8 (Republika) je bila osnova za prve poštne rakete pri nas. Decembra 1964 so v Slivnici pri Mariboru izstrelili 2,2 m visoko raketo ARSC-8-A s paketom 200 pisem. Prve rakete so bile vse enostopenjske s pogonom na trdno gorivo micrograin.

»Šlo je za sodelovanje z mariborskimi in s celjskimi filatelisti in na letališču je bilo izstreljenih kar nekaj raket s pisemskimi pošiljkami, ki so uspešno prispele nazaj, včasih s padalom, včasih tudi brez. Ampak do prave uporabe raketne pošte nikoli ni prišlo,« je poskuse opisoval Peter Omersel.

Raketni program proti toči je avtor knjige označil za enega najbolj kompleksnih. V tistem času je bila obramba pred točo z raketami zelo priljubljena, v Rusiji in ostalih republikah nekdanje Jugoslavije je bila tudi zelo razširjena. »Pri nas je rakete za obrambo proti toči izdelovala smodnišnica Kamnik, a niso bile uspešne. Takrat smo v društvu že bili računalniško ozaveščeni in smo podjetju dokazali, da rakete, ki jih dobivamo iz Jugoslavije, ne letijo do višine 8 kilometrov, kot bi morale, ampak samo do višine 5 kilometrov ali še nižje. Potem smo s Kamnikom sklenili pogodbo in začeli razvijati rakete proti toči,« je povedal Peter Omersel. Kasneje so navdušili Razvojni center Celje, ki je sklenil pogodbe s posameznimi raketnimi strokovnjaki in tako so začeli razvijati raketo RCHX. »Razvoj te rakete je financiralo slovensko ministrstvo za kmetijstvo in to je bilo prvič, da je država financirala raketni program za civilne namene,« je še poudaril Peter Omersel.

Leta 1987 je bila izstreljena cela serija raket RCHX na hibridni pogon, program je bil ob koncu leta 1989 opuščen, saj v Beogradu ni bilo več mogoče pridobiti soglasja za razvoj in proizvodnjo.

Zažgali Poček

Celjski raketarji so izstrelitve raket z večjimi dometi izvajali na vojaškem poligonu, največkrat na Počku pri Postojni, ki je bil zanje neke vrste Cape Canaveral. V glavnem so poskusi minevali brez težav in incidentov, razen prvič, ko so izstreljevali vojaške rakete, so zažgali poligon. »Tam sta burja in podrast, naše vojaške rakete pa so imele v bojnih glavah cinkov prah in žveplo, da smo lahko markirali, kje je raketa padla. Tako je pri izstrelitvi nastal dim, vnel se je ogenj, plamen se je začel širiti proti vasi Bač, sprožil se je alarm, pridrveli so gasilci z avtomobili, nam so razdelili metle in skupaj nam je uspeli pogasiti požar.«

Ruski kozmonavt Aleksej Leonov pri pregledu spominskega albuma celjskih raketarjev, 1993

Peter Omersel nekoč ni imel takšne sreče oziroma je doživel nesrečo. Bilo je leta 1977. »V cinkarni smo kuhali gorivo, cink žveplo, bitumen. Tam smo naredili statično napravo. Nekoč sva s kolegom pospravljala in urejala skladišče, ki smo ga imeli v cinkarni. Tam je bilo tudi shranjeno gorivo za rakete. Takrat še nismo vedeli, da je lahko gorivo eksplozivno v določeni koncentraciji z vlago, ob aerosolih je popihal veter in prišlo do eksplozije, ki se je slišala po Celju. »Ožgalo mi je obraz in če takrat ne bi imel očal, bi oslepel. Potem so me odpeljali v cinkarniško ambulanto ter me oskrbeli. Razmišljal sem, ali naj to omenim v knjigi ali ne, a sem se odločil, da bom nekaj napisal, v poduk drugim. Šlo je za mojo neumnost, ker sem šel tisto zažigat,« se je Peter Omersel spominjal dogodka, ki je z leti seveda prerasel v zgodbo in anekdoto.

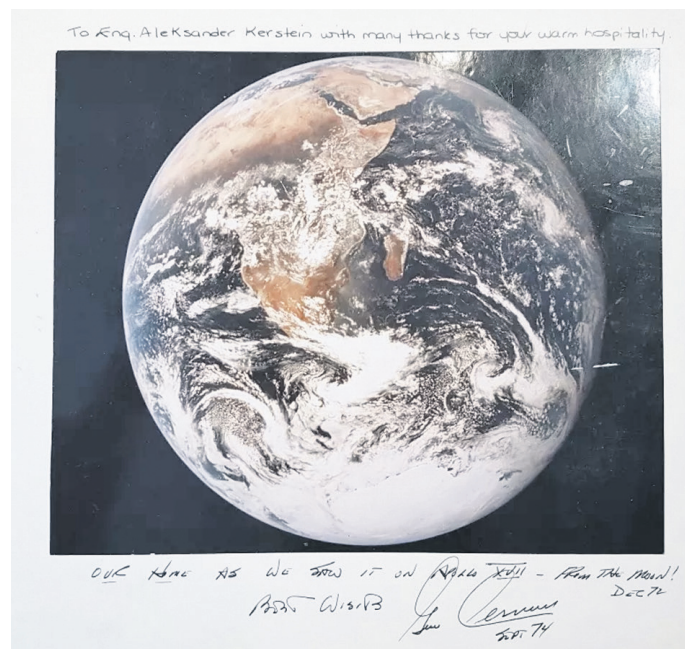
Odmevnost dosežkov in poklon

Glas o celjskih raketarjih se je razširil daleč naokoli, vse do ZDA in Rusije, ki so bile velesile tudi v osvajanju vesolja. O tem, kako pomemben pečat so pustili, velja omeniti vsaj dva dogodka. Francoski strokovnjak za raketno tehniko je Aleksandru Kersteinu po predstavitvi referata o programu raket Vega na svetovnem astronavtskem kongresu v Houstonu leta 2002 izrekel pohvalo, da je Slovenijo kot 29. državo pripeljal v svetovno zgodovino raketne tehnike. Aleksander Kerstein žal ni dočakal izida te knjige, je pa ta imeniten spomin nanj in na njegove dosežke.

Posebno priznanje so celjski raketarji doživeli, ko sta jih z obiskom Celja počastila ugledna svetovna astronava. Leta 1974 je mesto ob Savinji obiskal Američan Eugen Cernan, komandant Apolla XVII in zadnji človek, ki je hodil po Luni. Leta 1993 se je v Veliki Pirešici, kjer je bilo v preteklosti v kamnolomu in asfaltni bazi Cestnega podjetja Celje eno od središč delovanja raketarjev, ustavil ugleden ruski kozmonavt Aleksej Arhipovič Leonov. Oba sta se vpisala tudi v spominsko knjigo kluba, ki jo kot številno drugo gradivo od leta 2017 hranijo v Zgodovinskem arhivu Celje.

Zadnji človek, ki je hodil po Luni, astronaut Eugene A. Cernan na obisku v Celju, 1974

Naš dom Zemlja, kot so ga videli astonavi z Apolla 17 – posnetek je darilo pionirju celjskih raketarjev Aleksandru Kersteinu, 1974.

V Beograd z raketami na strehi »stoenke« na parado zmage nad fašizmom, 1975

O znanstveni fantastiki danes

»To, kar se je nekoč zdelo znanstvena fantastika Julesa Verna, je danes realnost. Znanstvena fantastika je danes zagotoviti denar za vesoljske programe,« je o aktualnem stanju v svetu astronomije razmišljal mag. Peter Omersel. Kot je še dejal, pri knjigi ne gre za renesanso društva celjskih raketarjev, a si želi, da bi tudi koga v novi dobi tako navdihnili osvajanje vesolja, kot je njegovo generacijo, in da bi celjski raketarji dobili naslednike na povsem novih temeljih.

Sožitje z naravo in živalmi na Ranču pri Geti

Ko srečo najdeš na konjskem hrbtu

Pomolsti kožo in spiti še toplo mleko, očistiti konjeva kopita ali pobožati petelina so doživetja, ki sedejo v srce vsakega otroka, ki življenje na kmetiji sicer opazuje le od daleč. Vse to lahko doživijo obiskovalci Ranča pri Geti v Hrastniku pri Dramljah. Druženje z živalmi in preprostost bivanja, ki ga omogoča spanje na seniku ali v pastirskem stanu, omrežita tudi odrasle. K družini Jakob tako pot najde od 200 do 300 obiskovalcev letno. Sploh tisti iz svetovnih vele mest kar ne morejo verjeti, kakšno razkošje se skriva sredi vojniških gozdov.

TINA STRMČNIK

Družina Jakob se je pred desetletjem z avtom, polnim prtljage, odpravila proti državni meji, da bi pri južnih sosedih preživela dopust, vendar do cilja ni prišla. Gregor, ki je po poklicu programer, je namreč izgubil osebno izkaznico. Proste dni je nato z ženo Tanjo, medicinsko sestro, in s hčerko Majo, specialno pedagoginjo, izkoristil za potovanje po Sloveniji. Na eni od turističnih kmetij sta se oče in hči na sedlu odpravila na ježo v naravo. »Že prej sem opravila začetni tečaj jahanja, vendar do takrat nikoli nisem jezdila v gozdu. Odkar sva z očetom doživela to izkušnjo, sva se odločila, da bova imela svoje konje,« je povedala Maja.

Najprej so Jakobovi konja imeli ob družinski hiši v Vojniku, zemljo za pašo so najeli. Ko je Maja šla študirat

v Ljubljano, so žival prodali. Po študiju se je zaposlila v Osnovni šoli Glazija v Celju, kjer je delala z otroki s posebnimi potrebami. Delo je bilo stresno in ker je potrebovala odklop, se je po pomoč ponovno zatekla h konjem. Z očetom sta plačevala ure jahanja, ki niso poceni. Za to, da bi sedela na konjevem hrbtu, sta namenila približno 300 evrov mesečno. Sčasoma so vsi člani družine spoznali, da bi bilo dobro, če bi imeli konje na svoji zemlji. Začel se je lov na ustrezno zemljišče.

Jahanje človeka opogumi

Pri stik s konji je Maja Jakob sicer imela že v otroštvu. Leta 1991 se je rodila kot nedonošenček z le malo več kot 800 grammi in 33 centimetri.

»Oče rad reče, da je s konjem manj dela kot s televizijo. Televizijo lahko gledaš na primer tudi pet ur na dan, konj pa potrebuje bistveno manj časa. A žival človeku daje veliko več kot kakršenkoli zaslon. Ko si s konjem, narediš veliko za sebe,« pravi Maja Jakob.

Maja Jakob, ki ima lažjo obliko cerebralne paralize, je ob koncu srednje šole začela kot prostovoljka delati v Osnovni šoli Glazija. Ko je spoznala tamkajšnje specialne pedagoginje in varuhinje, je želela početi enako kot one. Ves čas študija je prostovoljno pomagala na Glaziji. Strastna ljubiteljica konj je zdaj asistentka na Pedagoški fakulteti v Ljubljani.

Poleg tega je po rojstvu imela možganske krvavitve, zaradi česar ima lažjo obliko cerebralne paralize. Čeprav je bila v osnovni šoli priljubljena med sošolci, je ti nikoli niso izbrali v svojo ekipo za košarko ali za igro med dvema ognjema, saj v teh športnih ni ravno blestela. Ko je sedla v sedlo, je bila uspešna, pridobila je samozavest. »Jahanje je individualen šport in je zato primerno tudi za otroke, ki zaradi vedenjskih težav ne morejo sodelovati pri skupinskih športnih. Poleg tega je krasen občutek, ko otrok obvlada približno 500 kilogramov težko žival. To je zelo opogumljajoče,« je pojasnila. Medtem ko so se ji elektrostimulacije in fizioterapije v

otroštvu zdele dolgočasne, je s pomočjo ježe poravnala medenico, hrbtenico in raztegnila mišice nog.

Živali so otrokovo ogledalo

V hlevu sta glavni »šefici« dve islandski kobili, in sicer šestletna Tisa in osemletna Brina. Obe sta usposobljeni za terapevtski kobili. Pogoj za to so najprej fizične lastnosti, na primer primer na višina, dovolj širok hrbet, mehek hod. Izjemnega pomena je značaj konja, je pojasnila sogovornica. »Konj mora biti »flegma«, to pomeni, da niti ne trzne, ko se zgodi karkoli. Lahko mu stoodstotno zaupaš in je tvoj partner pri terapiji. Naši

»Zelo dobro se odzivam na učence s čustvenimi in z vedenjskimi težavami. Z njimi se res ujamem. Zagotovo je to delo, za katerega sem bila v življenju poklicana. Zdaj ko sem zaposlena na fakulteti, pogrešam stik z otroki. Vesela sem, če obišejo naš ranč in se srečam z njimi.«

kobili sta navajeni na zvok strojev, motorja, alarma, česarkoli. Ko nanju posedemo otroke, so varni. Ta je naša prva skrb.«

Maja, ki je zaključuje tečaj za terapevta s pomočjo konja, je pojasnila, da lahko ta žival pomaga otrokom z gibalnimi težavami, a tudi otrokom, ki imajo težave z vedenjem in s čustvovanjem. To pa zato, ker

je žival človekovo ogledalo. »Vsak otrok od živali dobi tisto, kar potrebuje. Otroci, ki imajo težave pri izražanju čustev in vedenjske izzive, se tu najdejo. Potrebne odziva ne prejmejo le od konja, ampak tudi od koze ali psa.« Tako je Maja z mešančkom Maksijem v Osnovni šoli Glazija eno šolsko leto skupaj še z eno sodelavko pripravljala pasje urice.

Za mnoge je preprosta lesena hišica vse, kar potrebujejo za umirjen dopust. Ker je ranč pravzaprav turistična kmetija z nastanitvijo, lahko tam unovčijo tudi turistične bone.

Kobila Tisa ima zelo rada ljudi in komaj čaka, da se ji približajo.

Namesto na vzmetnici gostje spijo na slami.

Na Ranču pri Geti lahko srečate tudi lamo po imenu Belko. Vaščani Bovš, kjer družina Jakob sicer živi, so Belka podarili Majinemu očetu za 50. rojstni dan.

Otroci so malega kosmatinca oboževali, on je bil po dveh urah druženja z njimi povsem izmučen, je opisala. Dodala je, da prav zaradi osebne izkušnje bolje razume otroke s posebnimi potrebami, predvsem razume tudi to, kaj doživljajo njihovi starši.

Od negotovosti do prijetne izkušnje

Eden od ciljev lastnikov ranča je, da otrokom omogočijo pozitivne izkušnje. Slednjih ne manjka že pri stiku z živalmi, ko se jih ročice dotaknejo, občutijo dlako in toplino štirinožnih prijateljev. Nekateri se tam prvič približajo domačim

in hlevskim živalim ter izvedo marsikaj zanimivega. Večina otrok na primer ne ve, da je mleko, ki ga da koza, po molži toplo. Ali da je čiščenje konjevih kopit podobno čiščenju umazanih za našimi nohti.

Pomemben del obiska ranča je gibanje na prostem. Maja, ki je po zaposlitvi v Osnovni šoli Glazija dobila povabilo za delo asistentke na Pedagoški fakulteti v Ljubljani, opaža, da je majhnim otrokom izziv že to, da hodijo po pesku, zemlji ali travi. Težave imajo pri dvigovanju nog, pri tekanju. Vse to je najbrž posledica tega, da vedno več časa preživijo pred najrazličnejšimi napravami,

»Delo s študentkami specialne in rehabilitacijske pedagogike mi je v veselje. V času koronavirusa smo naredile Facebook stran in Youtube kanal Znam sam. Objavljamo posnetke, kako naj otroci sami naredijo uporabne stvari, od peke kruha do skrbi za živali, pranja perila in podobnega.«

zaradi česar se slabše telesno razvijajo. »Telesni razvoj je povezan z mišljenjem. Če se mali na debudneži premalo gibajo, bodo imeli težave pri učenju,« je dejala. Pred časom, ko je na ranču gostila poletni tabor, je ugotovila še, da se otroci ne znajo več igrati. »Nogometa

na primer niso igrali, če jih nisem ves čas spodbujala in se igrala z njimi. In to se mi zdi zaskrbljujoče.«

Poklon Geti

Ranč, ki ga imajo Jakobovi v lasti tri leta in kjer razvijajo tudi turistično dejavnost, še

nima končne podobe. Tam že stoji lesena hišica, imenovana pastirski stan. Mnogi prišleki radi prespijo nad hlevom, kjer si spalno vrečo razgrnejo kar po slami. »Turisti so navdušeni. Ne moti jih, da je na posestvu parkiran bager ali da še nismo postavili škarpe. Sploh tisti, ki prihajajo iz betonskih vele mest, so navdušeni nad naravo. Medtem ko je Slovenecem to, da imamo ob svoji hiši gozd ali travnik, povsem samoumevno,« je dejala Maja.

Kdo je Geta, po kateri ranč nosi ime? To je bila prva kobila, ki so jo kupili Jakobovi. Kmetijo so po njej poimenovali, da bi ohranili spomin na njo in se poklonili vsemu, kar so se od nje naučili. Največje zadovoljstvo namreč najdejo prav v jahanju. Še en poseben občutek, ki se ga ne da opisati z besedami, je, ko na konjev hrbet posadijo otroke in lahko opazujejo samozavest, veselje in iskrice navdušenja v njihovih očeh.

Foto: SHERPA

»Otroci si želijo delo in izzive v naravi. Ko jim to omogočimo, vsi na ranču doživimo notranje zadovoljstvo.«

Na ranču je prva prespala učiteljica z Japonske. Doslej se je v knjigo gostov vpisalo ogromno tujcev. Nekateri strani polepšajo tudi z risbami in tako izrazijo hvaležnost, ker lahko na počitnice pridejo v zeleno oazo sredi gozdov.

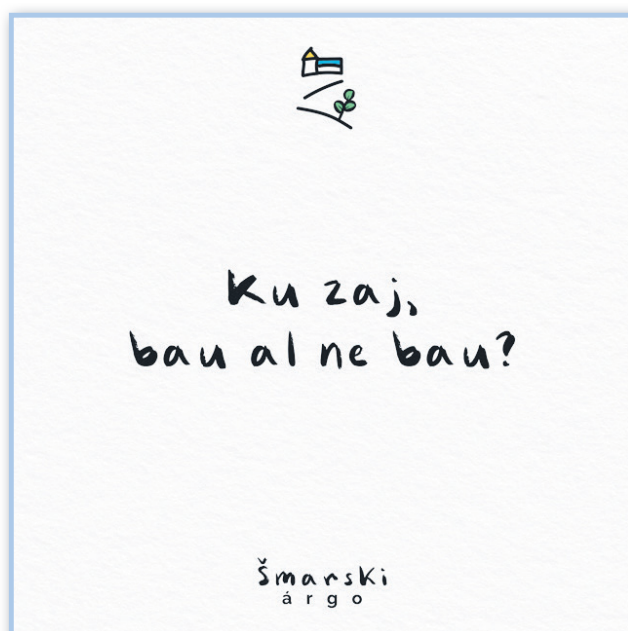
Majin oče Gregor si je umislil tudi kozi po imenu Helga in Belka. Ko se Gregor odpravi na dopust, gresta na dopust tudi kozi, in sicer k sosedom v Bovše.

O vedno bolj priljubljenem šmarskem argoju

Čarovnija se zgodi na Halerjevem hribu

»Kuot fugec si kuo gouba, kuo fpije f sjebe fsje, kar na vuhe povlejšče!« Tako sta ustanovitelja skupine Šmarski argo pojasnila, kako se v mislih domačinov zasidrajo šmarski pregovori in anekdote, ki na družbenem omrežju Facebook iz dneva v dan privabljajo več ljudi. Značilna šmarska govorica je iz sence v ospredje stopila v obdobju epidemije koronavirusa. Cilj dveh prijateljev – povezati, razbremeniti in razvedriti Šmarčane v času krize, da vsaj za trenutek pozabijo na skrbi, in ob tem negovati svojo pristno jezikovno bogastvo – je vsekakor dosegel svoj namen. Skupina ima že več kot 3.500 članov, ki objavljajo, komentirajo in pridno delijo zapise.

TINA STRMČNIK

Kdor odrašča na šmarskem podeželju, ga pristna domača govorica spremlja vse življenje. Mladi jo srkajo od starejših, ki govorijo najbolj pristno in izvirno. Do izraza pride predvsem, ko je govora o vremenu, hrani, pijači, kmetijskih opravilih in kmečkih modrostih. Razprave se širijo spontano – doma med bližnjimi, v službi in na pijači s prijatelji.

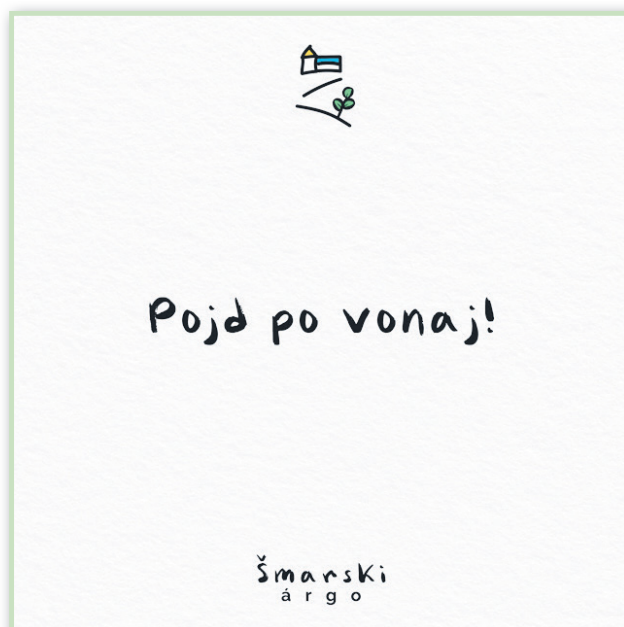
Kljub zanimivemu narečju so bili Šmarčani glede svoje govorice doslej morda nekoliko zadržani. Tistim, ki ne prihajajo iz tamkajšnjih krajev, je namreč težko razumljiva in tako pogovor v njej nekako ne steče, opažata prijatelja iz mladosti.

Njima je domači dialekt uspelo popularizirati in to predvsem med mladimi, na kar sta zelo ponosna. In ne, to nista kakšna zakrknjena jezikoslovca, temveč »živijnnozdravnik oz. tiror« **Žiga Petek** ter študent varstvoslovja na fakulteti za varnostne vede **Janez Čakš**, ki pravi, da študira predvsem »na balše cajte« in je zaposlen v podjetju Avto Krka. Poznata se že dolgo, saj sta bila vrsto let daljna sosedata. »Najinuo prijateljstvuo jje zrasluo iz maliga, utrauškiga, f strašno velko, pristno,« sta pokomentirala.

Če se Šmarčani v drugih krajih s svojim dialektom držijo nekoliko ob strani, je povsem

Ideja, da bi objavljala domislice, stavke in šale v šmarskem argoju, je v mislih Žige Petka in Janeza Čakša rojila že dolgo. Ko je koronavirus spremenil družabno življenje v občini, sta vedela, da je napočil čas za njeno uresničitev. (Foto: Tomaž Žnider)

drugače, ko se vrnejo domov. Čarovnija se zgodi že, ko se »spustijo duol po Halerjevem brejgi« in gredo na obisk k svoji družini. Žigovo partnerko tako vedno znova navduši preskok na čisto Šmarščino. Vedno se nauči kaj novega, čeprav prihaja iz sosednje občine. »Ko pride Šmarčan domav, začne klamoterit po naše,« je opisal Janez.

Skupina ne združuje le domačinov, temveč tudi ljudi izven meja občine in tiste, ki so se tja preselili. Kot opaža argojevski tandem, so številni navdušeni. Priseljenci se s pomočjo strani lažje in hitreje navajajo na tamkajšnjo »špraho«. Šmarčani, ki živijo po svetu, s

pomočjo skupine ohranjajo stik s svojim maternim narečjem in obujajo spomine na mladost.

Vodi ju zdrava kmečka pamet

Dvojec, ki skrbi za skupino Šmarski argo, si je opravila razdelil zelo prijateljsko, pri nalogah se prilagajata »puo zdruavi šmarski kmječki puameti,« je pojasnil Žiga. Najbolj dobrodošli so citati v pristni šmarščini in zanimive šmarske anekdote ter seveda aktualno dogajanje v občini. Nezaželeni so sovražni govor, žaljivke in podobno, kar fanta tudi sproti »pospuca-ta«. A dodajata, da je slednjega na srečo zelo malo.

da so po eni strani fsi člani skupine strici iz ozadja, kajti moramo vedeti, da brez njih skupina ne bi bila to, kar je,« je poudaril Janez, ki izvira iz Šerovega.

Od zabave do prepoznavnosti

Domislice objavljata v posebni grafični podobi, pri ustvarjanju katere so seveda največ pripomogli šmarski »pubeci« Žiga Šraml, Žiga Anderlič in Peter Čakš. Čeprav je skupina Šmarski argo na prvi pogled videti predvsem šaljiva, je fantoma uspelo zasnovati tudi nekatere zamisli, ki sodijo na področje lokalnega marketinga in so lahko tudi kamenček v turistični ponudbi kraja. V eni od kavarn je na primer na voljo šmargo špricer. Recept zanj izvira iz študentskih let. »Je narbaultši daleč naokauli,« je zatrdil Janez. Tudi Žiga je nad njim navdušen. »Kauštajte ga, ne buo vam žau! Če buote luačni, pa mate v eni od pivnic na vaulo tut šmargo pico.«

Dovtype v šmarskem argoju lahko med drugim preberemo na lesenih obeskih in magnetih, ki nastajajo izpod rok lokalnih obrtnikov. Tandem je s citati popestril plakat občine ob občinskem prazniku in majice košarkarskega kluba Jelša. Med drugim je tik pred izidom z argojem začnjen knjižni projekt. In kot je povedal Janez, jima domislic ne manjka. »Vesela sma, da deri pride do naji in ima kakšno vnulšek idejo. Js pravim: ideja da idejo.«

Šmarski komik Aleš Novak ju je letos povabil na tradicionalni Stand up Jelšingrad. Zelo vesela in počaščena sta bila, da sta si oder lahko delila s Tadejem Tošem. »Zaj čuakama, če buoma še derem interesantna,« je razložil Žiga. »Mislim, da mama garantirano kariero sit downa in pričakujema klic Avdiča,« je dodal Janez. In kakšen je njun najljubši citat? »Ti lješko greš vuon iz Šmarja, samuo Šmarje pa ne maure vuon iz tjebe!«

Foto: osebni arhiv

Nad dejavnostjo članov sta zelo zadovoljna, saj objavljajo marsikaj. Nekateri so res zelo pridni in izvirni, je pohvalil Žiga, ki je doma iz Dola pri Šmarju. Dejala sta, da ima šmarski argo tudi svoje strice iz ozadja, nevidne, a pomembne sodelavce. Številni Šmarčani namreč sodelujejo s svojimi predlogi. Skupino podpirata še tamkajšnja občina in zavod za turizem, šport in mladino. »Lahko bi rekel,

Janez Čakš: »Dobro se je zavedati pomena svojega narečja in se ga ne sramovati, kjerkoli človek že je. Šmarsko narečje mi je kot materni jezik in zavedam se njegove vrednote in pristnosti.«

Janez Čakš: »Namen skupine je bil povezati mlade in stare ter na nek način spraviti slabo voljo in skrb fstran.«

Takšno je (bilo) življenje v Aličini čudežni deželi.

Lep pozdrav iz Laškega

Tudi brez tradicionalnega festivala v Laškem živahno

Čeprav Piva in cvetja letos ni, duh tradicije živi

Zaradi epidemije je letos odpadel festival Pivo in cvetje. Da bi vsaj malo pričarali utrip največje slovenske turistične prireditve, so v Stiku Laško minuli konec tedna z nekaterimi dogodki in ureditvijo mesta vsaj simbolično zaznamovali duh tradicionalne turistične prireditve.

ROBERT GORJANC

...tale bo pa najlepši

Takih gob velikank v gozdu ni mogoče najti.

»Glede na okoliščine smo veseli, da se s tem dogajanjem tradicija Piva in cvetja ohranja tudi letos, čeprav smo imeli veliko željo, da bi nekakšno namodestno prireditev pripravili v malo večjem obsegu, in sicer s poudarkom na kulinariki in večernih akustičnih koncertih,« je povedala **Tina Belej**, direktorica Stika Laško.

Kot je povedala **Simona Oset**, dolgoletna programska vodja festivala iz Pivovarne Laško Union, ki je zadnja leta predvsem v vlogi glav-

nega pokrovitelja festivala, so verjetno najbolj razočarani obiskovalci. »Razmišljati o tem, zakaj je do tega prišlo, nima smisla, osredotočiti se moramo na to, kako to situacijo čim lažje premostiti, in misli usmeriti v prihodnost ter razmišljati o prireditvi prihodnje leto.«

V knjigo Laščanov se je bilo mogoče vpisati od minulega četrta, ko so v Stiku pripravili manjšo slovesnost, do sobote, torej ne le en večer, ob tradicionalnem dnevu Laščanov.

»V veliki meri gre za simbolno gesto, ki je bila v preteklih letih namenjena Laščanom, ki so vsa ta leta potrpežljivo sprejemali obiskovalce v dneh veseljačenja v mestu. Letos smo k vpisu povabili vse, ki se počutijo kot Laščani, in so ob tem tudi prejeli posebno polnitev piva Laščan. Letos je ta posvečen lepota Slovenije. S tem obiskovalci dobijo občutek laškega gostoljubja,« je še dejala Tina Belej.

Pivo je stalnica v Laškem, saj si obiskovalci pri domačih gostincih vedno lahko privoščijo vrček laškega piva, na vrtovih v tem poletnem času še posebej prija. Da je dogajanje res tudi v znamenju piva, so se spet potrudili v Muzeju Laško, kjer so odprli razstavo Mojstri piva, ki so jo pripravili z Društvom pivovarjev in sladarjev Pivovarne Laško. Več o tem v prispevku na kulturni strani.

Letos v času nesojenega Piva in cvetja v Laškem je glavna pozornost namenjena cvetlični ureditvi mesta, za katero sta poskrbela Hortikulturno društvo Laško in skupina Chic corner v sodelovanju s Komunalo Laško. Pripravili so cvetlične točke po mestu, ki bodo vabile k ogledu celo poletje. Pravljичno podobo so si nadeli Črni most, travnika pri Pivnici Savinja in kulturnem centru ter srce pred Thermo-

Laško. V sklopu te cvetlične postavitve je na vrtu hotela Savinja na ogled tudi slikarska razstava domačega fotografa Borisa Vrabca, ki prikazuje cvetoče Laško.

»Letos je cvetlična razstava bolj ambientalno doživljajska, ne gre toliko za klasično sveže cvetje, ampak smo morali dodati tudi nekaj umetnega cvetja, saj bo razstava na ogled do konca avgusta. O značilnosti letošnje cvetlične razstave še posebej nazorno priča vrt poleg hotela Savinja, ki je v stilu Alice v čudežni deželi, saj letos mineva dvesto let od rojstva ilustratorja knjige in 155 let od prve izdaje knjige,« je povedala **Barbara Penič** iz skupine Chic corner.

Vsako leto ima pomembno vlogo pri cvetlični ureditvi in siceršnji lepi in čisti podobi mesta Komunala Laško. »Za nas je letos res nekoliko manj dela, a zaradi tega tudi delni izpad prihodka. Prireditve Pivo in cvetja nam je bila vsa leta velik izziv, vedno so bile novosti in temu primerno smo se v Komunali Laško tudi opremljali z mehanizacijo, delovnimi stroji, zato so bile naše storitve že kar na visoki ravni. Seveda se tudi letos trudimo, da je mesto čisto,« je povedal **Tomaž Novak**, direktor Komunale Laško.

Foto: Andraž Purg – Grupa

Tudi okrašene gume so lahko priročno cvetlično korito.

Za pivo je v Laškem priložnost vsak dan v letu

Botanični vrt Univerze v Ljubljani

Na sprehod po »Vrtu domovinske flore«

Če v teh dneh iščete možnosti, kam kljub letos omejenim možnostim pobegniti na dopust ali vsaj na krajši izlet, in vas pot zanese mimo glavnega mesta, vam toplo priporočam, da se ustavite v Botaničnem vrtu Univerze v Ljubljani. To ni zgolj najstarejša znanstveno-raziskovalna in izobraževalna ustanova v Sloveniji, ampak je mesto, kjer je doma pristna ljubezen do rastlin in narave. Ključna skrb vrtu predanih posameznikov je namreč namenjena ohranjanju domačih, slovenskih rastlinskih vrst. In če vas bo katera še posebej zamikala, si jo lahko omislite tudi na domačem vrtu.

MARJETKA R. LESJAK

Le nekaj minutk vožnje potrebujete, da se z avtoceste zapeljete do Ižanske ceste 15 na Rudniku, kjer vas bo pričakala prava zelena oaza. »Botanični vrt je bil ustanovljen leta 1810, v času Ilirskih provinc, kot Vrt domovinske flore v okviru takratnih visokih šol. Zasnoval ga je botanik Franc Hladnik, ki je bil njegov prvi ravnatelj in učitelj v visoki šoli,« je z gledno urejen ljubljanski botanični vrt predstavila raziskovalka, biologinja dr. Blanka Ravnjak, namestnica vodje botaničnega vrta v Ljubljani. »Hladniku so za namen botaničnega vrta ponudili dve možni mesti, in sicer območje današnjega parka Tivoli in območje, kjer je vrt zdaj. Iz povsem praktičnih razlogov – na tem mestu so bile takrat njive krompirja, ki so ga gojili za potrebe vojske – se je Hladnik odločil za to mesto. Veliko lažje je bilo urediti grede na mestu, kjer je bila zemlja že pripravljena kot začetni povsem iz nič v Tivoliju, ki je bil takrat porašče-

Skozi botanični vrt je speljana pot, ki jo uporabljajo občani za sprehod ali vožnjo s kolesom.

no območje,« pripoveduje dr. Ravnjakova. Takrat je bil vrt umeščen izven središča mesta. »O tem so takrat kar veliko razpravljali, češ da je vrt malo predaleč. 210 let ka-

»Smo infrastrukturni center, ki povezuje različne študije znotraj univerze, druge deležnike in lokalno skupnost. Pri nas so koncerti, razstave v avli rastlinjaka in druge prireditve.«

sneje je središče mesta samo prišlo do vrta.«

Le leto po ustanovitvi ljubljanske univerze (1919) je vrt prišel pod njeno okrilje, kjer deluje še v današnjem času v okviru oddelka za biologijo na biotehniški fakulteti. Ob osamosvojitvi Slovenije je bil vrt zavarovan kot spomenik oblikovane narave na lokalni ravni, leta 2008 je dobil status spomenika državnega pomena. Velja za najstarejši botanični vrt v jugovzhodnem delu Evrope. V evropskem merilu spada med srednje stare vrtove. Glede na to, da že 210 let deluje na istem mestu, se ga uvršča med pomembnejše stare evropske vrtove, v katerem danes raste približno pet tisoč različnih rastlinskih vrst – tako domačih kot iz različnih drugih delov sveta.

Namen botaničnega vrta je varovanje rastlinskih vrst

na nadomestnem, a tudi na naravnem rastišču. V ta namen imajo na robu Ljubljane v najemu dva hektarja velik travnik, na katerem varujejo rastline na naravnem

rastišču. »Določene rastlinske vrste so na seznamu ogroženih rastlin in jih lahko ohranjamo s pravilnimi ukrepi. Takšen ukrep je, da cvetoči travnik kosimo zgolj enkrat letno, in sicer v drugi polovici avgusta. Gre za tip sušnega travnika. Rastline imajo čas, da zacvetijo, semenijo, odvržejo semena in se tako ta naravna semenska banka sama obnavlja.« Da bi ohranjali avtohtone rastlinske vrste, strokovnjaki iz botaničnega vrta ozaveščajo in izobražujejo lastnike zemljišč o pomenu pozne košnje. »Opravljamo tudi svetovalno vlogo, na primer, kako odstranjevati invazivne rastline, svetujemo, da je treba redno kositi samo robove travnikov. Veseli nas, da naši nasveti padajo na plodna tla. Tako zadnjih nekaj let že opažamo, da posamezniki na primer previdno obko-

dr. Blanka Ravnjak, namestnica vodje botaničnega vrta v Ljubljani

sijo ivanjščice. Marsikje so namreč že povsem izginile s travnikov.«

Vrnitev rastlin na izvorna mesta

Veliko pozornost namenja-jo endemitom, to je rastlinskim vrstam, ki so samo v Sloveniji. Čeprav naj bi jih bilo 64, dr. Ravnjakova meni, da jih je malo več. Upa, da jih bodo nekoč uspeli predstaviti v publikaciji. V vrtu med drugimi rastejo žički grobeljnik, juvanov netresk, pironova

Do botaničnega vrta lahko pridete z različnimi prevoznimi sredstvi. Če se boste pripeljali z vlakom, izstopite na postaji Rudnik. Iz središča mesta se lahko pripeljete z ladjico ali s turističnim vlakcem do Špice. V bližini ustavlja tudi mestni avtobus. Botanični vrt je dostopen za invalide.

meteljka, rebrinčevolista hladnikija in fleischmannov rebrinec. »Hladnikija nosi ime po ustanovitelju vrta Hladniku. Je edini rodovni endemit pri nas, ki raste v okolici Trnovskega gozda. Fleischmannov rebrinec je bil odkrit na grajskem griču v Ljubljani, a je v 2. polovici 19. stoletja izginil, bodisi zaradi zaraščanja bodisi zaradi zbirateljev. Na srečo je preživel v botaničnem vrtu. Z ljubljanskim gradom smo ustanovili tudi učno pot – Pot fleischmannovega rebrinca, ki vodi od rastline, zasajene na gredici v botaničnem vrtu, do dvorišča na ljubljanskem gradu, kjer smo ga ponovno zasadili. To je primer uspešnega umeščanja rastline na-

ne vrste izredno medovite. Če jih pravilno ohranjamo, imajo čebele vso sezono dovolj paše. Zato čebelarje osveščamo, o teh izzivih predavamo, delimo semena medovitih rastlin.«

Tujci so navdušeni

Dr. Blanka Ravnjak, ki je vrtu predana ne zgolj z rokami in umom, ampak tudi z dušo in s srcem, je prepričana, da je naša država s kar 3.500 rastlinskimi vrstami lahko »vroča točka« v Evropi. »Prav zato je tako pomembno, da v našem vrtu Slovincem pokažemo, da smo lahko ponosni na te izjemne zaklade v naši naravi.« V botanični vrt sicer radi prihajajo tudi tujci. »Priha-

»Pomembna dejavnost je izdajanje knjig. Še vedno so zanimive, naročajo jih tudi tuje založbe. Naše publikacije so vse dvojezične, slovensko-angleške.«

zaj na izvorno zemljišče.« O fleischmannovem rebrincu so v botaničnem vrtu izdali tudi monografijo.

Avtohtone slovenske vrste lahko v botaničnem vrtu tudi kupite. »Te rastline so lepe, hortikulturno zanimive, če jih namesto tujerodnih zasadimo v svoje vrtove, je manj verjetnosti, da bi tujerodne vrste postale invazivne.«

Posvetili so se tudi popularizaciji medovitih vrst. »Čebelarji so v želji po zasaditvi medovitih rastlin žal zasadili tudi nekaj invazivnih. Pri nas želimo pokazati, da so tudi nekatere naše avtohto-

jajo na ogled, na izmenjave semen in radi nam priznajo: »Ne veste, kaj imate!« Biologinja meni, da je nujno ozaveščanje o tem, da je pri nas že narava sama po sebi odlična turistična ponudba. »Ni treba, da imamo velike in sijajne hotele. Slovenija lahko trži pristno neokrnjeno naravo, eko butični turizem.« To dokazujejo tudi pomembni obiskovalci, ki si radi ogledajo naš »domovinski« vrt. »Preden si je skupina vrtoljubcev iz Društva kraljevih vrtarjev iz Anglije prišla ogledat naš vrt, so poslali »izvidnico« delegacijo, ki je

Palma ribjega repa z »dreadlocki«

ocenila, ali je Slovenija sploh vredna obiska. »Izvidnica« je ocenila, da smo, pripravili smo jim vodenje ne zgolj po našem vrtu, ampak tudi po naravnih rastiščih, in odšli so navdušeni. Lani je bila pri nas več dni na obisku sku-

V sobivanju z lokalnim okoljem

Filozofija botaničnega vrta je povezava z lokalno skupnostjo. »Vrt ni samo znotraj svojih ograj, ampak njegovo delovanje sega izven območja vrta. Zato dobro sodelujemo

pašo za čebele, čebele in učni čebelnjak, ki je na zemljišču, ki nam ga je odstopilo mesto. Tam smo uredili sonaravni vrtniček medovitih rastlin. Gradnjo čebelnjaka je prav tako financiralo mesto,« pripoveduje namestnica vodje vrta, ki je zadovoljna s sodelovanjem z mestno oblastjo in s Krajevno skupnostjo Rudnik. Manj navdušena je nad mačehovskim odnosom države do financiranja botaničnega vrta. »Naše delovanje zgolj do tretjine financira država, ostalo moramo pridobiti s tržno dejavnostjo. To je »unikum«, ko se primerjamo z botaničnimi vrtovi drugod. Za osnovno dejavnost in plače zaposlenih drugod poskrbi država.«

Pri rehabilitacijskem centru Soča so uredili terapevtski vrt, kjer so zasadili rastline, ki ne potrebujejo posebej zahtevne nege in s

pomočjo katerih lahko ugotavljajo, kdaj bolniki po hujših poškodbah spet začnejo zaznavati različne strukture. »Namesto da to ugotavljajo s plastičnimi predmeti, smo z delovnimi terapevti predlagali, da bi uporabili žive rastline. To je za bolnike nedvomno bolj primarna in prijetna izkušnja.« Še en primer uspešnega sodelovanja je strešni vrt, ki so ga uredili na strehi ene od večjih bank v mestu. Tam so zdaj nakladni panji za čebele in medoviti vrt, ki so ga zasadili po načrtu strokovnjakov iz vrta.

Tropski vrt

Poleg varovanja avtohtonih rastlinskih vrst v ljubljanskem botaničnem vrtu gojijo tudi eksotično rastlinje. V rastlinjaku se lahko med tropskimi lepoticami sprehodite kar med krošnjami.

Zasaditev je zasnovana po posameznih celinah: Amerika in Karibi, Azija, Avstralija, Afrika. Na sredini, kjer je rastlinjak najvišji, so palme in njim podobne rastlinske vrste. V rastlinjaku je zasajenih približno tristo rastlinskih vrst, izbor zasaditve je temeljil na tem, da so zanimive za obiskovalce. »Nad rastlinjakom, ki je džungla v malem, se najbolj navdušujejo šolarji. Zato se trudimo ob izstopajočih rastlinah povedati kakšno zanimivost ali zgodbo, saj si

značilnosti rastlin tako veliko bolj zapomnijo. Veliko občudovanja požanjejo bananovec, palma ribjega repa s socvetji, ki spominja na »dreadlocke«, cimetrovci ...« Odlika rastlinjaka sta visoka vlaga in to, da ni betonskih tal, ampak živa zemlja, zato lahko rastline korenine prosto širijo. Rastlinje zalivajo najprej z deževnico, ki jo zbirajo v cisterni, zatem porabijo vodo iz vodnjaka, šele zatem pride na vrsto voda iz pipe.

Foto: Andraž Purg - Grupa

Čebelnjak ima podest, na katerem si lahko obiskovalci na eni strani skozi steklo ogledajo čebele in na drugi strani čebelarja pri delu. Čebelnjak so zasnovali študenti arhitekture, skrbnik je prof. dr. Janko Božič, ki je zaposlen na oddelku za biologijo.

pina vrtnarskih navdušencev iz dendrološkega društva iz Belgije. Zaradi tega, kar so videli in doživeli pri nas, so že napovedali še več obiskov,« se prihodnjih obiskovalcev veseli biologinja, ki ocenjuje, da je Slovenija, vsaj kar se vrtnarjenja tiče, v tujini visoko cenjena.

z Mestno občino Ljubljana, ki se obrne na naše strokovnjake, ko namerava urediti zasaditve ob mestnih ulicah ali rešuje druge konkretne situacije.« Vrt je umeščen tudi na Čebeljo pot po Ljubljani, ki povezuje različne partnerje v sklopu promocije mesta, prijaznega čebelam. »Imamo

Miren prostor za počitek ob jezeru

Trije kralji so izhodišče za številne poti, po vrnitvi se boste v tamkajšnjem hotelu lahko dobro okrepčali.

V senci pohorskih gozdov

Po lesenih brveh k Črnemu jezeru

Ste za pohod? Prevroče je, boste odvrnili. Če se odpravite pod goste veje pohorskih smrek, boste varni pred žgočim soncem, zaradi več kot tisoč metrov nadmorske višine pa bo temperatura že sicer nekoliko nižja kot v dolini. Zreški dol Pohorja je morda bližji našim krajem in bolj znan, a za odkrivanje novih zanimivih delov naše dežele se je dobro odpraviti še na drug konec tega obsežnega hribovja. Tokrat smo šli na jugovzhodni del, kamor lahko najhitreje prispemo iz Slovenske Bistrice, lahko pa se tja odpravimo tudi skozi Zreče in naprej proti Oplotnici.

TATJANA CVIRN

Cilj so Trije kralji, ki so izhodišče za številne kraje in daljše poti. Tista, ki vodi do Črnega jezera in naprej do Osankarice, je primerna za vsakogar, edini vzpon je na začetku, ko je treba mimo cerkve ob smučišču do izhodišča poti. Če boste izbrali krožno Urško pot, boste hodili približno tri ure. Podobno kot na poti do Lovrenških jezer je tudi tu del poti močvirnat in zato speljan po lesenih brveh. A obiskovalcev vsaj na julijsko soboto na tem koncu ni bilo veliko, kar je bilo pravo olajšanje ob spominu na kolone, ki so se ponavadi vile od Rogle do Lovrenških jezer in kjer na cilju ni bilo niti metra prostora za to, da bi lahko posedel ob vodi. Ob Črnem jezeru je drugače,

prostora je veliko in gneče ni. V miru lahko občudujete temno vodo jezera in nad njo prelete kačjih pastirjev.

Na poti do tja lahko ob spominskem križu in s pomočjo telefonske aplikacije spoznate usodo Urške, ki naj bi po legendi pred več kot dvesto leti iz Okoške Gore nesla hrano svojemu možu, ki je delal na planini. Na poti jo je zajel snežni vihar, tako da je omagala in zmrznila. Dobro označene in široko vrezane poti, opremljene s smerokazi, so zdaj varne za križarjenje po Pohorju, a pozimi je zagotovo previdnost še vedno pomembna.

Če boste pred prihodom do Črnega jezera, ki ima zaradi barve upravičeno takšno ime, zavili proti slapu Šumik, boste tja hodili še približno uro.

Črno jezero, največje na Pohorju, si zasluži svoje ime. Voda v njem je sicer kristalno čista, vendar se na dnu kopičijo organski odpadki rastlin in živali ter ustvarjajo debelo plast temnega mulja, ki daje jezeru značilno barvo.

Mi smo se odločili, da bomo šli tja kdaj drugič, saj je bil po deževnih dneh zadnji del poti nevaren in drseč. Raje smo se od jezera napotili proti Osan-

karici, si mimogrede ogledali gozdno učno pot, ki je lahko zanimiva za otroke, ter se nato sprehodili še do lepo urejenega pomnika zadnje

bitke Pohorskega bataljona. Od tam je mogoče pot nadaljevati in po približno uri zagledati še manjše Tiho jezero ali izbrati drug cilj oziroma

vrnitev k Trem kraljem. Dan boste lahko v vsakem primeru lepo preživeli, karkoli boste izbrali.

Foto: TEJA PODGORŠEK

Pomnik zadnje bitke Pohorskega bataljona pri Treh žeblih

Lesene brvi vodijo k Črnemu jezeru in naprej proti Osankarici, kjer tamkajšnji planinski dom pred dnevi ni bil odprt.

Značilna pohorska veduta pohodnih poti v zavetju krošenj

Kaj je vzrok za rak želodca?

»Do želodca smo pogosto neprijazni!«

Tokrat nadaljujemo sklop treh prispevkov o onkoloških obolenjih prebavil. Pretekli teden smo pisali o raku požiralnika, ki je ena redkejših vrst raka, a je kljub temu zelo nevaren, če znakov in simptomov ne zaznamo dovolj hitro. Zaradi raka želodca pa zboli vsako leto v povprečju 450 ljudi, kar predstavlja približno pet odstotkov vseh novoodkritih bolnikov z rakom. Razveseljuje podatek, da pojavnost te vrste raka upada. Najpogostejše zbolevalo ljudje, starejši od 60 let. Če je ta rak odkrit dovolj zgodaj, so napovedi za bolnika boljše. Danes v Sloveniji medicina zelo dobro napreduje tudi na področju zdravljenja raka želodca, zato je – če je rak odkrit zgodaj – strah odveč.

SIMONA ŠOLINIČ

Ključno: hitro odkritje

Dejavniki tveganja za nastanek raka želodca so predvsem prekomerno uživanje močno začinjene hrane, dimljenega in slanega mesa, kajenje ter okužba z bakterijo *helicobacter pylori*. »Kar 90 odstotkov primerov raka želodca naj bi nastalo pri tistih, ki so okuženi s to bakterijo,« pravi prim. Zdenko Kikec, dr. med., specialist internist iz Splošne bolnišnice Slovenj Gradec. Kikec že vrsto let sodeluje z Združenjem Europacolom Slovenija, ki ponuja pomoč bolnikom z onkološkimi obolenji prebavil.

»Ta okužba je lahko popolnoma asimptomatska, lahko povzroča gastritis, hudo obliko vnetja želodca, rano na želodcu ali dvanajstniku, pojavijo se lahko tudi krvavitve ali rak. Tvegana dejavnika sta tudi nezdrav način prehranjevanja in hrana s preveč ogljikovih hidratov ter premalo vlaknin. Svoje dodajo še prevelika telesna teža, cigareti in alkohol,« pojasnjuje Kikec. Dodaja, da smo ljudje dokaj »neprijazni do želodca«. Predvsem na področju prehrane: »V življenju premalokrat pomislimo, da je želodec organ, ki ves čas dela, in ljudje se ne zavedamo, kaj vse damo vanj.«

Sodobna diagnostika

Znaki raka želodca so zlasti na začetku bolezni neznatni, a z napredovanjem bolezni se pojavijo težave, kot so tiščanje v predelu žličke, občutek zgodnje sitosti, odpor do mesa, motnje požiranja, bruhanje, bruhanje krvi. Ko bolezen napreduje se pojavijo hujšanje, nabiranje tekočine v trebušni votlini, povečane bezgavke v levi nadključnični loži, povečane bezgavke v levi pazduhi, jetrne metastaze, pljučne metastaze, širjenje raka po možganskih ovojnicah ali metastaze v kosteh.

»Pri vsakem raku je zelo pomembno, da ga odkrijemo v zgodnjem obdobju, kajti če

ga odkrijemo hitro, je 100-odstotno ozdravljiv,« pojasnjuje Kikec. Pri tem omenja, da sta v medicini na razpolago sodobna diagnostika in tehnologija, s katerima uspešno odkrivajo bolezni in zdravijo, le vsak posameznik mora biti na simptome pozoren in mora pravočasno poiskati pomoč.

»Osnovna diagnostična preiskava je gastroskopijski pregled zgornjih prebavnih poti z endoskopom, s katerim pregledamo sluznico požiralnika, želodca ter dvanajstnika in lahko tudi odvzamemo vzorce tkiva za preiskavo. Poleg tega pri bolniku opravijo krvne preiskave. Ob tem so za zamejitev bolezni potrebni še dodatni pregledi. V primeru odkritja raka operativne posege opra-

vljajo v dveh centrih, prvi je v Ljubljani, drugi v Mariboru, nekaj posegov opravljajo tudi drugje. Če je rak odkrit zelo zgodaj, lahko kirurg odreže samo del sluznice, če je že razširjen, so predvideni kemoterapija, operativni poseg in ponovna ponovna terapija. Na žalost pogosto rak želodca pri ljudeh odkrijemo, ko je že razširjen,« še razlaga specialist.

Ko se rak razširi ...

Več kot dve tretjini bolnikov ima namreč ob postavitvi diagnoze lokalno napredovalo ali metastatsko bolezen in polovica bolnikov ni primernih za operacijo. Bolnikom, ki so primerni za operacijo, odstranijo želodec delno ali v celoti ter odstranijo pripadajoče po-

dročne bezgavke. Če rak želodca zajema sosednje organe, je treba te organe odstraniti delno ali v celoti. Kadar tumorja kirurško ni možno odstraniti, bolnike zdravijo s kombinacijo obsevanja in kemoterapije, če se tumor toliko zmanjša, da ga je možno odstraniti, sledi še operacija. Metastatsko bolezen zdravijo s kemoterapijo, v nekaterih primerih z obsevanjem ali operativnim posegom. S posegom predvsem lajšajo težave, ki nastanejo zaradi zasevkov.

Vsaka bolezen in vsak operativni poseg sta za bol-

nika hud udarec, saj mora spremeniti način življenja, predvsem prehrano. Bolnike po zdravljenju zdravniki spremljajo še pet let. Prvi dve leti bolniki prihajajo na kontrolne preglede na tri mesece. Pri njih opravijo klinični pregled in osnovne krvne preiskave, kjer določijo tudi tumorske označevalce. Enkrat letno pri bolnikih opravijo tudi UZ ali CT trebuha, RTG pljuč in endoskopski pregled zgornjih prebavil.

Po dveh letih bolniki prihajajo na pregled na šest mese-

cev, po petih letih spremlja bolnika prevzame splošni zdravnik. In tudi pri rehabilitaciji po raku želodca je ključna prehrana, tudi v tem primeru obstajajo zdravstveni strokovnjaki s področja diet, ki bolniku svetujejo. Obstajajo tudi posebni dodatki, ki jih predpiše zdravnik za krepitev organizma, če bolnik zaradi terapije ali operacije ne more še normalno uživati hrane ali je izgubil apetit oziroma težo. Te dodatke predpiše zdravnik na recept, delno so v nekaterih primerih tudi plačljivi.

DO ZDRAVNIKA, KO GA POTREBUJETE

ZAVAROVANJE ZDRAVSTVENA POLICA

Zdravstvena polica je najpopolnejše zavarovanje za zdravstvene storitve v mreži zasebnih izvajalcev, ki omogoča:

- hiter dostop do specialističnih storitev in operativnih posegov
- asistenco zavarovalnice
- obisk zdravnika na primarni ravni
- sklenitev tudi za otroke (paketa Junior in Junior Plus)

Dr. Posvet
ZDRAVNIK 24/7

NOVO

- storitev, ki vam pripada ob sklenitvi zavarovanja

080 20 60
vzajemna.si

**VARUH
ZDRAVJA**
VZAJEMNA

Sodobna medicina ponuja različne oblike zdravljenja raka in pomaga tudi pri hitrem okrevanju.

Prihodnji teden bomo pisali o raku črevesa. Gre za obolenje, ki je v Sloveniji v porastu.

O čem smo pisali v poletju sredi sedemdesetih let prejšnjega stoletja

Hala Golovec za sejem, šport in rekreacijo

V tokratnem zgodovinskem pregledu pisanja Novega tednika smo se posvetili temam, o katerih smo pisali julija sredi sedemdesetih let. Glede na poletni čas in vsebine v takratnih številkah našega časopisa bi težko rekli, da je šlo za poletno mrtvilo ali čas kislh kumaric, kot temu radi rečemo.

ROBERT GORJANC

Najbrž je razlog tudi, da je Občina Celje takrat obeleževala občinski praznik in da so se tudi zaradi tega takrat vrstili številni dogodki, da so mestne oblasti predajale namenu nove pridobitve ...

V Celju je bilo julija 1976 v ospredju težko pričakovano odprtje Hale Golovec, ki je bila namenjena sejamski dejavnosti, športu in rekreaciji. Legendarna dvorana je svoj ognjeni krst doživela že pred

uradnim odprtjem, 1. julija s kvalifikacijsko tekmo proti mostarskemu Veležu, v kateri so rokometiški Celja zmagali z dovolj visoko prednostjo in se iz takratne II. zvezne lige uvrstili v prvo jugoslovansko rokometno ligo. Kot prizorišče vrhunskih športnih dogodkov je Hala Golovec svojemu namenu služila kar 37 let, vse do odprtja nove dvorane Zlatorog na Hudinji leta 2003, medtem ko sejamski in rekreativni dejavnosti služi še danes.

V Hali Golovec je bilo nekaj legendarnih športnih do-

godkov, med katere lahko na primer zagotovo štejemo nepozabne epske dvoboje celjskih rokometišev v evropski ligi prvakov z rokometiški Barcelone in Zagreba, mladinsko evropsko prvenstvo v košarki leta 1980, svetovno prvenstvo v kegljanju leta 1998. Dvorana Golovec je nekaj let gostila tudi prav tako некоč izjemno priljubljen

festival Slovenska popevka ter koncerte najboljših jugoslovanskih skupin. V letu odprtja dvorane je tako nastopila tudi legendarna skupina Bijelo dugme. Kot smo takrat pisali v Novem tedniku, so se ob uradnem odprtju dvorane v njej sestali tudi delegati vseh treh zborov tedanje celjske skupščine.

CELJE

GOLOVEC ZAŽIVEL

Za praznik tudi hala Golovec, vsekakor najvažnejši objekt, ki je rezultat solidarnosti celjskih delovnih ljudi. Hala, ki je bila tolikokrat na tapeti, tolikokrat predmet raznih ugibanj in podobno. Toda, delo je teklo in prvi objekt v okviru turistično rekreacijskega centra Golovec je tu. Lep in ponosen. Toliko bolj, ker je zrasel s prispevki delovnih ljudi. Je torej naš in sredi okolja, ki je z njim pridobil prvi večji objekt te vrste. Po prvotnem načrtu naj bi za ta dela, skupaj z načrti in inženiringom, odšteli nekaj nad 59 milijonov dinarjev. Po podražitvi, 7,5 odstotni (malenkostni za današnje razmere) in drugih popravkih, so znašale potrebe za skupna investicijska sredstva 62,7 milijona dinarjev. Do konca junija pa so znašala porabljena sredstva za Golovec v celoti 53,6 milijona dinarjev. Skupaj doslej zbrana sredstva, prav tako do konca junija, pa so do-

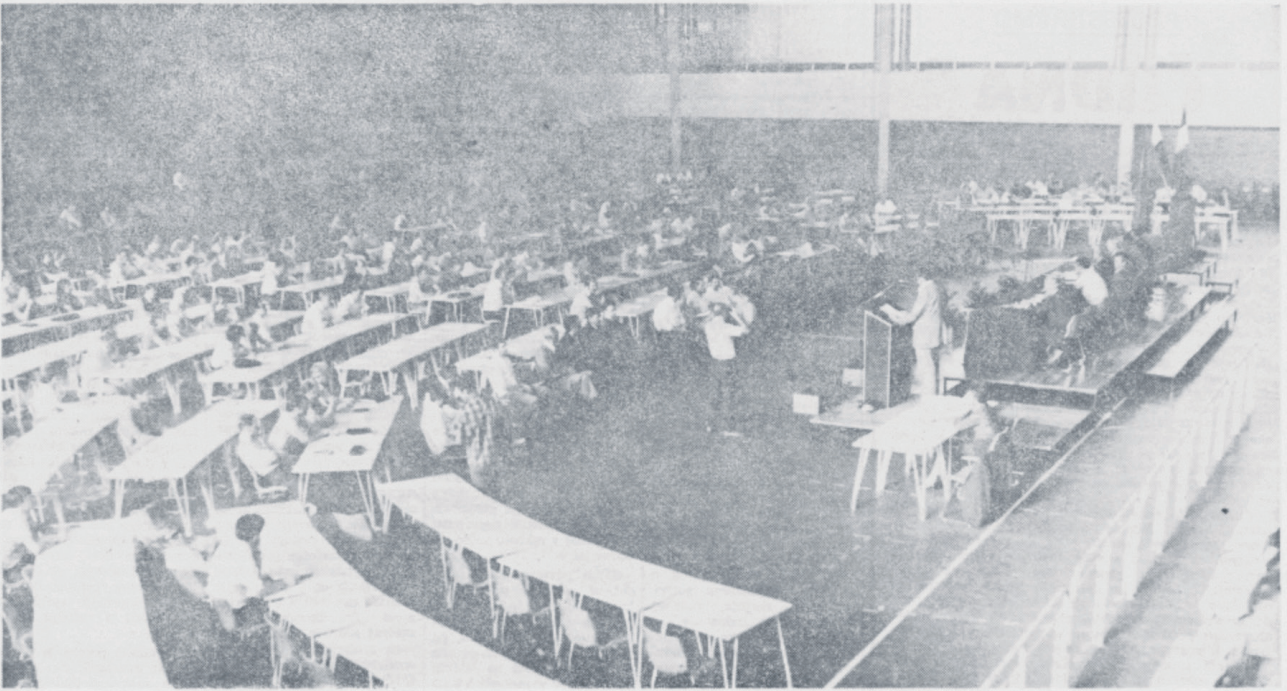
segla višino 51,6 milijona dinarjev. Po besedah inž. Draga Čeha, predsednika izvršilnega odbora skupnosti za izgradnjo objektov posebnega družbenega pomena, sredstva v redu dotekajo. Zato lahko pričakujemo, da bo moč letošnji načrt v celoti izpeljati do konca. Načrti za objekt je izdelal Zavod za napredek gospodarstva, odgovorni projektant pa je bil inž. Jože Kopitar. Sicer pa so ta dela angažirala vsega skupaj 22 strokovnih delavcev zavoda. Glavni izvajalec del je celjski Ingrad. Število soizvajalcev pa znaša 21. V glavnem so to samo celjski kolektivi. Povsem razumljivo. Dali so sredstva in zato imajo tudi pravico, da gradijo tak objekt. Kvaliteta dela je dobra in ne samo Ingrad, zlasti zavod za napredek gospodarstva si je s svojim deležem pridobil na ugledu. Hala pod Golovcem ima 5.000 kv. metrov uporabne

površine, tloris osnovnega prostora v dvorani pa je 2.500 kv. metrov. Tribune zavzemajo 1.400 kv. metrov, ostali prostori skupaj pa 1.400 kv. metrov. V dvorani je sedežev na tribunah tisoč, sicer pa bo lahko za družbene prireditve sprejela 2.000 ljudi, za športne pa 3.000. Na raznih manifestativnih prireditvah pa bo lahko pod streho tudi 1.100 kv. metrov. Za sejamske prireditve bo na voljo 4.000 kv. metrov pokritih in nekaj več odprtih prostorov. Razen tega je v dvorani sto telefonskih priključkov, 200 električnih itd. Svoj stalni kotiček bo imela Ljubljanska banka (tudi za potrebe krajanov). V hali bo tudi bife, medtem ko je za pošto zaenkrat še odprto vprašanje. Skratka vse pod eno streho, vse za večnamensko uporabo izredno pomembne pridobitve za Celje.

M. BOŽIČ

Velika dvorana prireditvene hale Golovec je bila prejšnji teden polna. V njej so zasedali vsi trije zbori občinske skupščine in vse skupščine vseh interesnih samoupravnih skupnosti, kjer so na skupni seji sprejeli srednjeročni družbeni načrt razvoja v občini.

Foto: D. Medved

OTVORITEV HALE GOLOVEC

Na posnetku: zadnje dejanje pri uradni otvoritvi hale Golovec. Delavec EMO, Vladislav Adamič, reže vrvico in izroča novi objekt namenu. Sicer pa je na slavnostni otvoritvi o gradnji, pomenu hale in centra ter veliki solidarnostni akciji celjskih delovnih ljudi govoril predsednik izvršnega sveta občinske skupščine, Marjan Ašič. Takoj zatem se je v dvorani začel zanimiv kulturni in zabavni program, za katerega je škoda le to, da ni bil povsem celjski, da niso bili vsi izvajalci iz mesta ob Savinji ali občine, skratka, da ni bila uresničena pobuda, ki je bila dana pravočasno. Seveda, pa to ne pomeni, da bi vrata drugim zapirali. Ne. Toda, otvoritev objekta, ki ga Celje več kot potrebuje in na katerega je težko čakalo, je vendarle dogodek, ki daje slehernemu izvajalcu programa veliko priznanje.

Št. 29 — 21. julij 1976

NOVI TEDNIK — stran 5

HALA GOLOVEC

KAKO V BODOČE

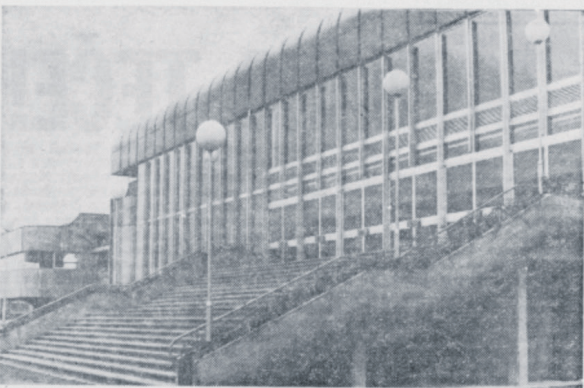
Prvi objekt v okviru rekreacijsko-turističnega centra Golovec je odprt. Prireditvena hala. Ob tem uspehu, ki za Celje in njegove delovne ljudi velika pomeni, se nehoti poraja vprašanje, kako pa naprej. Eno je na dlasti. S to halo je Celje dobilo lepe, da ne rečemo idealne pogoje za prirejanje gospodarskih sejmov, za druge podobne gospodarske prireditve, za družbeno in politično dejavnost in ne nazadnje za športno in rekreativno življenje. Temeljni za vse to so zdaj tu. Treba jih bo izkoristiti. Pametno in preudarno, da bo zlasti za doščeno tistim, ki so dali sredstva za ta objekt. Po besedah inž. Draga Čeha, predsednika izvršilnega odbora skupnosti za izgradnjo objektov posebnega druž-

fizioterapevtskim oddelkom. Ne gre samo za kopanje, za plavanje, marveč tudi za terapijo, predvsem preventivno. Prav tako je v načrtu urediti najrazličnejša igrišča za športne igre pa tudi za otroke. Pomemben za celotni predel, kjer center stoji, bo tudi gostinski objekt. Vse kaže, da se bo investor odločil za manjši hotel z okoli šestdesetimi ležišči. Lokacija takšnega objekta je v naši primerna, še zlasti zaradi cestne vpadnice. Ima torej vse pogoje, da bi lahko dobro delal in posloval.

V programu je tudi velika hala. Je pa seveda vprašanje, ali bo sploh prišlo do nje ne graditve. Zaenkrat je ni še črtali iz načrta. Sicer pa bo življenje samo pokazalo, ali jo potrebna ali ne.

nost, tudi ta ne bo zastoj. Za eno uro rekreativne dejavnosti v hali bo treba odšteti 300 dinarjev. Če upoštevamo, da je v hali več igrišč za košarko in odbojko, eno za rokomet, da bodo lepe možnosti za namizni tenis pa tudi za tenis in druge pa noge, potem ta cena, če se bo porazdelila na več interesentov ostroma uporabnikov, najbrž ne bo pretirana.

Uprava hale pa je še pripravila okvirni načrt nekaterih prireditev do konca leta. V tem spisku je več zanimivih družabnih nastopov, v drugi polovici avgusta tudi večji avstrijski cirkus, ki pa bo postavil svojo areno na odprtem prostoru. Sicer pa so predvideni nastopi ansambla »Bijelo dugme«, brazilsko skupine, opere itd. Konec avgusta, ko bo hali namenjen prvi

To pa je izhod iz velike hale pod Golovcem

ŠENTJUR

IKREPI ODI OŽENI

ZGODBE IZ DOMOZNANSKE KAMRE

Rubriko pripravlja Osrednja knjižnica Celje.

Vedute, zvesti posnetki naših krajev v 19. stoletju (3)

Rogaška Slatina, neznan avtor, ok. 1830, bakrorez, Stara Kaiserjeva suita, napis: Tüffer Bad in Cillier Kreise in Untersteier. (Pokrajinski muzej Celje)

Fredrik Backman: Babica vas pozdravlja in se opravičuje

Nič ni narobe, če si drugačen

Ste imeli kdaj občutek, da se vaši starši bolj posvečajo svojim vnukom, vašim otrokom, kot so se vam? Da so z njimi veliko bolj potrpežljivi in da jim tako neposredno izkazujejo ljubezen, kot je vam niso? Niste edini. S tem spoznanjem se srečujejo mnogi starši, ko opazujejo odnos dedkov in babic do vnukov. A eno drži: tovrstni odnosi so nekaj posebnega in za otroka neprecenljiva popotnica za življenje. To je tudi eno od sporočil knjižne uspešnice *Babica vas pozdravlja in se opravičuje*. Avtor se je usidral v srca bralcev že s prvim imenom *Mož z imenom Ove* (razžalostil in nasmejal nas je tudi v filmski podobi), odtlej se serija uspešnic nadaljuje.

Glavni lik v romanu je sedemletna Elsa, bistra in radovedna deklica, drugačna od vrstnikov, saj rada bere in odkriva nove besede v Wikipediji. Zato tudi nima prijateljev, prej obratno, v šoli mora pogosto bežati pred nasilnimi vrstniki. Doma živi z mamo in očimom, kar tudi težko sprejema, saj je mama poleg tega noseča in bo dobila Polovičko, kot poimenuje polsestro oziroma polbrata. Njena

»Samo drugačni ljudje spreminjajo svet; nihče normalen ni še nikoli dosegel nobene ušive spremembe.«

najboljša prijateljica je babica, ki tudi ni čisto takšna, kot so običajno babice. Skupaj počneta različne nenavadne stvari, zaradi katerih se kdaj znajdeta tudi na policijski postaji, na primer ko skušata ponoči splezati čez ograjo v živalski vrt.

Elsi pomaga skozi vsakdanje težave babičin svet nenavadnih pravljič, v katerih je vsak lahko drugačen in s tem ni nič narobe. A babica zboli in umre. Še prej ji naloži pomembno nalogo, in sicer mora najti zaklade v obliki pisem, ki jih je napisala babica, in jih dostavi naslovnikom, članom družine in sosedom v hiši. V vseh jih pozdravlja ter se jim opravičuje zaradi napačnih stvari, ki jih je naredila ali jih kako drugače prizadela. Elso seveda zanimata vsebina in ozadje pisem in tako postopoma odkriva življenjske zgodbe vseh prejemnikov pisem, ob tem pa tudi babičino. Prepričanje, da je bila babica kljub svojim »norostim« popolna, se nekoliko zamaje. Pismo za mamo in zgodba ob tem ji pokažeta, da se je babica razdajala na vse strani in kot zdravnica reševala življenja po svetu, a je ob tem žal zanemarila lastno hčer. Na stara leta je skušala to popraviti in se odkupiti s popolno predanostjo vnukinji.

Elsa ob pismih spozna tudi povezave med sosedi in bolje razume njihovo ravnanje. Dogajanje sicer nima čisto srečnega konca, tako kot to velja za babičine pravljičice, a Elsa na koncu spozna, da ni narobe, če si malo drugačen.

Topla in zabavna pripoved nas spomni, da je življenje prekratko, da bi ga trčili za spore in zamere ter pozabili na pomembne stvari, kot so ljubezen, prijateljstvo, družina.

TC

O avtorju

Fredrik Backman (1981) je švedski kolumnist, blogger in pisatelj. Leta 2012 je s svojim prvim romanom *Mož z imenom Ove* postal svetovno znan. Napisal je več romanov, pet je prevedenih tudi v slovenščino.

Mozirje, neznan avtor, ok. 1832, kolorirana litografija, Stara Kaiserjeva suita, napis: Markt Praßberg im Cillier Kreise. (Pokrajinski muzej Celje)

ALBUM S CELJSKEGA

Odprtje letnega bazena v Šmarju pri Jelšah, 1930

V Šmarju pri Jelšah so že v prvi polovici prejšnjega stoletja poletno vročino preganjali v bazenu. Letni bazen je zgradilo Olepševalno društvo Procvit na pobudo zdravnika dr. Viktorja. (Razglednica, ki jo hrani Knjižnica Šmarje pri Jelšah, je bila odposlana leta 1931.)

Dr. Viktor Lorger je bil dejaven tudi na političnem področju. Od leta 1934 do 1936 je bil predsednik občine Trg Šmarje pri Jelšah in predsednik krajevnega šolskega obora, katerega član je bil več let. Pod njegovim načelstvom

je bila leta 1936 ustanovljena vodovodna za druga z omejeno zavezo, v okviru katere so zgradili zajetje za vodovod v Šmarju pri Jelšah.

Na portalu www.kamra.si objavila Knjižnica Šmarje pri Jelšah.

Rubriko pripravlja: Domoznanski oddelek Osrednje knjižnice Celje

Info: srecko.macek@knjiznica-celje.si

Medijski pokrovitelj: Novi tednik

Letošnji diamantni maturant ŠSGO Gašper Polak Rožič z ravnateljem Petrom Rozmanom in razredničarko Polonco Glojek

Z leve: Simon Konečnik, ravnatelj ERŠ, Lenart Golob, diamantni maturant, in Sašo Gnilšek, razrednik

Dva diamantna in dvanajst zlatih maturantov

Dijaki srednjega strokovnega izobraževanja v Šolskem centru Velenje so uspešno opravili poklicno maturo.

V Šoli za strojništvo, geotehniko in okolje ŠCV je bilo v programu Avtoservisni tehnik uspešnih vseh pet dijakov, ki so opravljali poklicno maturo. Uspešen je bil tudi geotehnik Jakob Ločan. V programu PTI Strojni tehnik je poklicno maturo opravilo sedemnajst od dvanajstih dijakov. Poklicno maturo je opravlja-

lo tudi deset dijakov programa Okoljevarstveni tehnik. Devet jih je bilo uspešnih. Od tega sta dve zlati maturantki: Zala Kač in Nina Ocvirk. Poklicno maturo je opravljalo tudi vseh sedemindvajset dijakov 4. letnika programa SSI Strojni tehnik. Vsi so poklicno maturo uspešno opravili. Vse možne točke so dosegli Andraž Brunšek, Marko Hrovat, Nejc Pritrznik in Luka Ramšak. Izredno ponosni smo na našega diamantnega maturanta Gašperja Polaka Rožiča.

V Elektro in računalniški šoli ŠCV je bilo na poklicni maturi od 90 prijavljenih uspešnih 81 dijakov. Letošnji maturantje so bili tudi zelo uspešni po številu točk, saj imamo kar štiri zlate maturante. To so Aljaž Ring in Miha Medved iz 4. ET-oddela, Vid Pejovnik iz 4. TM-oddela in Tilen Kelc iz 4. TRB-oddela. Letos se lahko pohvalimo tudi z dijakom, ki je na poklicni maturi zbral vse točke, to je dijak 4. TRB-oddela

Lenart Golob, in s tem pridobil naziv diamantni dijak.

V Šoli za storitvene dejavnosti ŠCV smo imeli dva zlata maturanta, to sta Urška Nerat in Žan Kreft, ki sta pri vseh štirih predmetih poklicne mature ocenjena z oceno odlično. Tudi ostalih 43 maturantov je dokazalo, da dosegajo standarde znanj, ki so določeni s cilji izobraževalnih programov.

Šolski center Velenje

Izjemen uspeh na poklicni maturi

Poklicno maturo v Srednji zdravstveni šoli Celje je od vseh programov skupaj (Zdravstvena nega, Kozmetični tehnik in poklicno-tehniškega izobraževanja) opravljalo 215 rednih dijakov. Opravilo jo je 208 dijakov, kar znaša 97 odstotkov.

Uspešni dijaki so pridobili naziv srednja medicinska sestra/srednji zdravstvenik ali kozmetična tehtnica/kozmetični tehnik.

Zala Koštomaj-Valenčak, Sara Marija Poharc, Nina Deželak, Fazli Gashi, Nuša Gračnar, Anja Kotnik, Miha Aravs, Jasmina Merdanović, Matic Omerzu, Laura Žagar in Ajda Žerovnik so poklicno maturo opravili z izjemnim učnim uspehom, z doseženimi 22 točkami.

Vseh 23 točk so dosegli naslednji dijaki: Matic Jelen, Kim Abo-uda, Barbara Brzović, Slavko Grašič, Ema Pikl, Matic Pinter in Anja Žveglič.

Da je bilo s poklicno maturo vse tako, kot mora, sta poskrbeli tajnica poklicne mature Maja Basle in pomočnica tajnice Andreja Čeperlin.

PETRA MRZDOVNIK
Foto: Danijel Berden

Dijakinje in dijaki, ki so prejeli 22 ali 23 točk.

Madeira – eksotični vrt Atlantika

Brigita Štih je na zelo zanimiv način stanovalkam in stanovalcem predstavila raziskovanje Madeire, ki sta jo z možem obiskala ob obletnici poroke. »Če želite pristati na Madeiri, vas ne sme biti preveč strah višine, saj pristajanje zahteva več poskusov, pristajalna steza pa je na stebrih,« je povedala.

Ilustrativno je prikazala eksotični vrt Atlantika, Pico do Areeiro (1.818 m), spektakularne poglede v osrčje najvišjih gora, sprehod po zimzeleni goščavi lovorovih dreves, značilne »alpske« hiške, ki smo si ji lahko poglobili pogledali v obliki spominka. Veliko so hodili, tudi po vodnih kanalih. Na Madeiri je 1.200 km namakalnih kanalov, za kar bi potrebovali tri mesece, da bi jih prehodili. Peljali so se na Cabo Girao, drugi najvišji obmorski klif na svetu, ki se spušča 580 m v morje. Pod njim so vasice in če vržemo kamenček, ta pade naravnost nanje. Posebnost je tudi leseno sankanje. Otok ima prijetno pomladno podnebje celo leto, a žal tam ni plaž, je pa veliko eksotičnega sadja in zelenja. Otok je vulkanskega izvora in tudi Brigita nam je prinesla vulkanski kamen.

Z zanimanjem smo spremljali potopis in Brigita je za konec poskrbela še za presenečanje, saj smo med poslušalci izžrebali tri nagrade: eksotični šopek, ananas in razglednice Madeire. To še ni bilo vse. Kuhinja je pripravila še pečene banane in sadni napitek. Hvala za domiselno poročilo ter lep prikaz nepoznane dežele.

MATEJA FIDLER, delovna terapevtka

Obisk predstavnika veleposlaništva Ruske federacije v Štorah

Predstavniki veleposlaništva Ruske federacije iz Ljubljane našo občino Štore obiščejo praviloma dvakrat letno. Prvič 9. maja ob dnevu zmage nad fašizmom in nacizmom, ki je v Rusiji največji državni praznik, in drugič konec oktobra pred dnevom spomina na mrtve. V naši občini imamo namreč grob neznanega vojaka ruske Rdeče armade. Člani OZSČ Štore, veterani in člani ZZB za vrednote NOB za grob zelo lepo skrbimo.

Občinsko združenje slovenskih častnikov Štore organizira spominsko slovesnost ob njegovem grobu redno vsako leto. Letos smo zaradi znanih razmer nekatere že načrtovane dejavnosti nekoliko prestavili. Tako smo se v ponedeljek, 22. junija, člani domoljubnih organizacij in predstavnik ruskega veleposlaništva iz Ljubljane zbrali pred spomenikom in opravili krajšo slovesnost v spomin na padlega vojaka in na obdobje druge svetovne vojne

ter na grob položili cvetje in prižgali sveče. S praporom in z zastavo smo se poklonili njegovemu spominu.

Kakšna nepojmljiva usoda spremlja nekatere ljudi v času življenja ... Omenjeni vojak je vsekar imel svoje ime in priimek. Vojne grozote so ga po golem naključju pripeljale v naše kraje. Bil je vojni ujetnik in je pobegnil s transportnega vlaka, ki je bil namenjen v koncentracijska taborišča po Evropi. Usoda ali naključje ga je pripeljalo v partizanske vrste. Padel je na Javorniku nad Štorami 25. marca 1945. Na bližnjo kmetijo je želel priti po nekaj hrane. Padel je v nemško zasedo in bil ubit. Lani je umrl tudi človek, ki se ga je dobro spominjal in mi ga je pred časom podrobno opisal in pokazal pot, od koder je prišel na to področje. Seveda sta na žalost ime in priimek šla v pozabo.

SREČKO KRIŽANEC,
predsednik OZSČ Štore

Otroci zbirali za živali

Preden so se zaprla šolska vrata, smo bili obveščeni, da učenci Osnovne šole Lava zbirajo prostovoljne prispevke hrane in priborov za manj srečne živali v Celju in okolici. Predajo zbrane sta opravila ravnateljica Marijana Kolenko in učitelj Bojan Poznič.

Članici DPMŽ Celje, ki sva donacijo prevzeli, sva se iz srca zahvalili, saj nas vodstvo omenjene šole večkrat preseleti in osreči na takšen način. Celjsko društvo je najstarejše takšno delujoče društvo v Sloveniji, registracija sega v leto 1970.

Donacija je zelo dobrodošla, saj se že pozna začetek dopustov in »korone«, zaradi česar je donacij manj. Nekako poskušamo pomagati, da nahranimo nekaj prostoživečih muck na določenih krajih. Moramo pa poskrbeti in pomagati tudi tistim, ki posvojijo več rešenih muck ali so te nameščene v začasnih domovih.

VERA ŠTANTE,
SAMANTA KÖNIG,
članici Dpmž Celje

Ekipe Žalca na državno tekmovanje

Medobčinsko društvo invalidov Žalec je na balinarskih igriščih v Športnem centru Žalec pripravilo v soboto, 4. julija, regijsko ekipno tekmovanje v balinanja.

Zbrane sta v uvodu pozdravila predsednik MDI Žalec Janez Meglič in podžupan Občine Žalec Marjan Vodeb ter udeležencem tekmovanja zaželela dobre športne rezultate in prijetno počutje v Žalcu.

Tekmovanja se je udeležilo 17 ekip, od tega 10 moških in 7 ženskih, vsaka ekipa pa je štela štiri člane. Pri članih je zmagala ekipa Žalca pred Dravogradom in Gornjo Radgono, pri ženskah prav tako ekipa Žalca pred Ljutomerom in Mursko Soboto. Zmagovalni ekipi se bosta udeležili državnega tekmovanja, kje in kdaj bo, se še ne ve.

TT

Savinjski vinogradniki so praznovali

Praznik vina, ki so ga člani Društva savinjskih vinogradnikov pripravili v dvorani KUD Svoboda v Grižah, so praznovali 2. julija.

Udeležence je v imenu župana Občine Žalec Janka Kosa pozdravil podžupan Marjan Vodeb, ki je čestital članom društva za ves trud, ki prinaša tudi uspehe pri pridelavi vina in prepoznavnosti naših vinogradnikov. Udeležence je pozdravil tudi predsednik društva Silvo Marič. Poudaril je, da so savinjski vinogradniki tudi lani pridelali odlična vina, ki dosegajo visoke ocene ne samo na društvenem ocenjevanju, ampak tudi na ocenjevanju letnika vinorodne dežele Podravje v Mariboru.

V nadaljevanju so ob vođeni degustaciji specialista za vinogradništvo in vinarstvo Radojka Pelengiča ponudili v pokušino 14 odličnih vin, in sicer bio penino Romana in zweigelt Silva Mariča, modro frankinjo Vilija Vengusta, laški in renski rizling Adolfa Sevnčnikarja, zeleni silvanec in beli pinot Jožeta Drameta, kerner Mar-

tina Kodreta in Rudija Trobiša, renski rizling družine Krašovec, sivi pinot Aleša Božjaka, sauvignon Slavka Pižorna in rumeni muškata Emila Medveška.

Med prireditvijo so podelili tudi zlate in srebrne diplome za vina, ocenjena na društvenem ocenjevanju. Zlate diplome so prejeli Aleš Božjak za belo vino zvrst in sivi pinot, Martin Kodre za kerner, Rudi Trobiš za kerner, Rudi Divjak in Vili Vengust, Silvo Marič za bio modro frankinjo, bio chardonnay in bio penino Romana, Slavko Pižorn za modro frankinjo, kerner in sauvignon, Jože Drame za zeleni silvanec, Turistična kmetija Mlinar za chardonnay, Krašovčevi za chardonnay, renski rizling in rumeni muškata, Emil Medvešek za rumeni muškata in Adolf Sevnčnikar za renski rizling.

Prireditve je povezoval David Sopotnik, vinske napitnice sta zaigrala in zapela Viki Ašič in Andrej Bremec. Vsi skupaj so poskrbeli še za prijeten večer.

TT

Podelitev zlatih diplom

Tudi letos številni otroški nasmehi

Tuš ponosno stopa v 18. leto dobrodelnega projekta Pričarajmo nasmeh. Letos bo podjetje morske počitnice ob pomoči partnerjev in kupcev omogočilo 250 otrokom iz socialno ogroženih družin iz vse Slovenije. Otroci bodo v Mladinskem letovišču in zdravilišču Rdečega križa Slovenije na Debelem rtiču preživeli teden dni, poln brezskrbnih morskih radostih, pridobivali nova znanja in spoznavali nove prijatelje. V okviru projekta bodo letos še 400 otrokom zagotovili šolske potrebščine, ki jih bodo potrebovali septembra. V 18 letih projekta bodo v Tušu tako skupaj pričarali že skoraj 9 tisoč poletnih nasmehov.

V Tušu že 18. leto v sodelovanju s partnerji in kupci skr-

bijo, da otroci iz socialno ogroženih družin iz vse Slovenije na morju preživijo brezskrben teden, poln radosti, smeha, veselja in prijateljstva. »Polnoletnost projekta nas navdaja s ponosom in hvaležnostjo. Le redkokdo, ki vsako leto odide na počitnice, si predstavlja, kaj pogled na morje in okus slane vode pomenita otroku, ki morje pozna le s televizije,« razlaga vodja dobrodelnega projekta Pričarajmo nasmeh v Tušu Anja Marjetič.

Naučijo se tudi plavati

Strokovni sodelavci in animatorji Rdečega križa Slovenije vsako leto za otroke pripravijo pester program, kjer se v tednu bivanja na morju zvrstijo ustvarjalne, športne, izobraževalne, kreativne in

zabavne dejavnosti oz. delavnice. »Prav vsi otroci so glede na preteklo znanje vključeni v plavalne tečaje, tako da uživajo v vodi in nadgrajujejo svoje plavalne veščine. Pridobljeno plavalno znanje se nam zdi ena ključnih vsebin, ki jim jo ponudimo v okviru letovanja, saj je to znanje in izkušnja za vse življenje,« dodajajo v Tušu. Ob tem opozarjajo, da je letos, ko je bila šola povsem drugačna, kot so je bili otroci vajeni, odločitev za novo leto projekta nujna, a ob spoštovanju okoliščin: »Ponosni smo, da bomo nepozaben morski teden pričarali otrokom iz socialno ogroženih skupin iz vse Slovenije. V duhu trenutnih razmer

bomo prvič še 400 otrokom zagotovili prepotrebne šolske potrebščine, s katerimi bodo lažje in brez skrbi zakorakali v novo šolsko leto,« še dodajajo.

Debeli rtič je z Mladinskim letoviščem in zdraviliščem Rdečega križa Slovenije postal sinonim za brezskrbne morske počitnice otrok iz vse Slovenije. V okviru dobrodelnega projekta Pričarajmo nasmeh bodo otroci, ki bodo tam letos letovali v dveh terminih, s sabo domov odnesli spomine na izjemno prijateljsko vzdušje, odlične animatorje, zdravo in okusno hrano, na nova znanja in veščine ter predvsem kopanje. »Ne morete si predstavljati,

Otroke, ki se v okviru dobrodelnega projekta Pričarajmo nasmeh odpravijo na letovanje, vsako leto na podlagi objektivnih meril izbere partner projekta Rdeči križ Slovenije z regionalni centri za socialno delo, socialnimi službami v osnovnih šolah in območnimi združenji Rdečega križa. »V 18. letu smo sodelovanje še okrepili, saj bomo poskrbeli za 650 otrok in želimo si, da bi bili navdih še komu. Prav je, da si v teh časih pomagamo in da nikoli ne pozabimo na naše najmlajše,« dodajajo v Tušu, kjer večino svojih družbeno odgovornih projektov že vrsto let namenjajo predvsem otrokom in mladostnikom.

kako srčne in iskrene odzive dobivamo od otrok. Zato jim toliko bolj želimo ponuditi priložnost sprostitve, sprejetosti in povezanosti s sovrstniki. Po izkušnji z ukrepi med epidemijo, šolanjem na daljavo in samoosamo prav

vsí potrebujejo počitnice, bolj kot kadarkoli. Še posebej otroci, ki jim družine ne predstavljajo varnega okolja in jim je treba nameniti posebno pozornost,« pravijo v Rdečem križu.

AM, foto: Matjaž Očko

Otroci v družbi Celjskega mladinskega centra neizmerno uživali

Celjski mladinski center v sodelovanju z Mestnimi četrtmi Dečkovo naselje in Nova vas, Slavka Šlandra, Hudinja ter v sodelovanju z Mestno občino Celje vsako leto med poletnimi počitnicami organizira kreativne počitnice za otroke. Letos so prvič tudi v Mestni četrti Celje – Center.

V začetku julija so mladinski delavci in prostovoljci Celjskega mladinskega centra obiskali Mestni četrti Dečkovo naselje in Nova vas, kjer so v parku pred sedežem obeh mestnih četrti izvajali ustvarjalne delavnice, športne ter družabne igre.

Letos se je Celjskemu mladinskemu centru pridružilo tudi celjsko območno združenje Rdečega križa Slovenije, ki bo otrokom na zanimiv in prijazen način predstavil osnove prve pomoči. Pridru-

žili so se jim tudi ustvarjalci Kulturno-umetniškega društva Galiarda, skupina za obujanje starinskih plesov in glasbe, ki so prikazali, kako so se otroci igrali nekoč. Otroci so neizmerno uživali v hoji s hoduljami, metanju podkve, pletenju obročev, balinanju z lesenimi krogli in metanju krogle na lestev. Tudi vreme jim je bilo izjemno naklonjeno, tako da ni manjkalo različnih športnih iger na prostem. Pod vodstvom mladinskih delavcev in prostovoljcev so otroci poleg športnih iger tudi risali, ustvarjali, barvali, igrali karte, ogromen človek, ne jezi se ter namizne igre.

Vsekakor je bil cilj Celjskega mladinskega centra dosežen, saj so privabili ogromno otrok z namenom, da aktivno preživijo prosti čas, saj mladi preveč

časa preživijo ob gledanju televizije in uporabi socialnih omrežij. Dejavnosti za otroke so tako želeli približati mladim v njihovem okolju, saj so želeli, da bi se jih otroci lažje udeležili.

Celjski mladinski center bo kreativne počitnice izvajal cel julij še v treh mestnih četrtih. Ta teden do 17. julija bodo prostovoljci obiskali Mestno četrt Celje – Center, od 20. do 24. julija Mestno četrt Slavka Šlandra in od 27. do 31. julija še Mestno četrt Hudinja. Dejavnosti bodo pripravili vsak dan med od 10. do 13. ure v prostorih mestnih četrti.

Zaradi velikega zanimanja za kreativne počitnice so obvezne predhodne prijave na samanta.hadziczavski@mc-celje.si.

PF, foto: MCC

Rekel mi je, da bom
živela v hiši z bazenom

Ste slišali kako dobro šalo?
Pošljite nam jo na Novi tednik,
Prešernova 19, 3000 Celje in če
se bo tudi nam zdela smešna,
jo bomo objavili.

Nič hujšega

Ona: »Dragi, doma sem. Kupila sem ti pivo. Kaj bi jedel za večerjo? Zvečer lahko povabiš prijatelje in skupaj gledate tekmo. Po koncu lahko greš z njimi še na kakšno pijačo v bife.«
On: »A je hudo?«
Ona: »Niti ne, malo je poškodovan blatnik, levi žaromet je odpadel in vetrobransko steklo je počeno.«

Ups

Jože je prišel iz službe in medtem ko se je preoblačil, je Micka že preverjala njegov mobilni telefon. Jože otrpne, a se dela, da je miren, vzame pivo in sede na kavč. Micka lista po imeniku in nenadoma vpraša: »Kdo pa je ta šofer Miha?«
Jože mirno spi požirek in zamahne z roko: »Ah, ena, ne poznaš je.«

Nasvet

»Potrebujem nasvet o zelo pomembni zadevi. Že dlje časa sumim, da me moje dekle vara. Na to kaže več znakov. Ko jo kličem na mobilni telefon, ona večkrat prekine ali pa se sploh ne javi. Ko

sva skupaj in če se oglasim na njen telefon, velikokrat druga oseba takoj prekine. V zadnjem času veliko hodi okrog s »prijateljicami«, ko pa jo vprašam, s katerimi, vedno navede osebe iz službe ali druge, ki jih ne poznam. Zvečer, ko hočem videti taksi, s katerim je prišla, mi nikoli ne uspe. Vedno slišim avto kakih 100 metrov proč, vendar ona zmeraj pride peš. Mogoče sploh ni taksi? Pred nekaj dnevi sem vzel njen telefon, da bi pogledal, koliko je ura, ona pa je začela vreščati, da se vtikam v njeno zasebnost. Kakorkoli, odločil sem se se soočiti s svojimi slutnjami, čeprav mogoče globoko v sebi ne želim izvedeti resnice. Včeraj sem zbral pogum in se odločil priti stvari do dna. Skril sem se za svoj avto, od koder imam pregled nad celo ulico, da vidim, s kom bo zvečer prišla domov. Ko sem se skrival za avtom, sem opazil, da se je na celotnem zadnjem desnem blatniku pojavila rja z notranje strani. Sedaj me zanima, ali mislite, da bi bilo bolje zamenjati cel blatnik ali samo odstraniti rjo in morda premazati s kakšnim silikonskim lakom?«

Ne vem, katero bi jutri imela.

ZARADI VELIKEGA
ZANIMANJA
PODALJŠUJEMO
GOSTOVANJE!

Težko je reči: »Ljubim te!«
Še težje: »Oprostí!«
Najtežje pa: »Ne nalivaj mi več!«

V našem zdravstvu sta dve diagnozi:
Nič vam ne manjka.
Kaj ste čakali do sedaj?

KAKO PRAVILNO
NAMAZETE
MOŽA NA PLAŽI!

Meje s Hrvaško vlada gotovo ne bo zaprla čez noč,
pravi Jelko Kacin, torej se bo to zgodilo čez dan.

»Prihaja drugi val korone? Ne grem iz gostilne pa pika! Naj me kar tu ujame samoizolacija, doma ne bom več! Natoči še enega!«

Oven

S hrepenenjem boste zrlí v prihajajoče dni in v mislih potovali skozi prejšnje. Marsikaj bi radi spremenili, vendar je prav, da imate pogled usmerjen naprej. Prepustili se boste energiji in bili pri vsem zelo uspešni, saj je vaš vladar v vašem znamenju. Ponuja vam odlične priložnosti za nove začetke in nove podvige predvsem na delovnem oziroma poslovnem področju. Poskrbite tudi za umiritev, povečan adrenalin vam lahko povzroča nemir, ki ga boste težko krotili.

Bik

Te dni boste preživeli pod okriljem ljubezni in hrepenenja ter želje, da bi se nekatere stvari spremenile. Naslednje obdobje bo vaše, zato bodo zvezde še prav posebej močno sijale na vas. Vaša vladarica vam bo v znamenju dvojčkov ponujala, da boste lažje sklepali kompromise, pri čemer vas bo vodila želja po napredovanju. Nekatere napake, ki ste jih naredili v preteklem obdobju, boste počasi, korak za korakom, popravljali in bili neizprosni v želji po uspehu.

Dvojčka

Ozirali se boste naokoli in skušali narediti nekaj zares izjemnega. No, osamljeni zagotovo ne boste, družba se vam bo ponujala na vsakem koraku. Doživeli boste kar nekaj presenečenj in dobre volje odšli naprej, novim zmagam naproti. Na delovnem področju se vam ne bo treba veliko truditi, že v preteklosti ste naredili veliko, kar boste zdaj lahko izkoristili. Vaš vladar v direktnem gibanju vam bo prinašal dober občutek za posel in iz vsega skupaj boste potegnili zares nekaj dobrega.

Rak

Najbolj varno se boste počutili pod okriljem domačega ognjišča, vendar bo tudi vas potegnilo življenje v dobro voljo in prijetno veseljačenje. Mnogi raki boste doživljali presenečenje za presenečenjem in se ob tem odlično počutili. V ospredju bo vsekakor čustveno in ljubezensko področje, saj bo v tem času čustvena energija zaradi bivanja Marsa v ovnu nekoliko bolj prodorna. Na delovnem področju se boste morebiti za nekaj trenutkov ustavili in iskali orientacijo, kaj in kako naprej.

Lev

Teden bo naelektrén in viharen za vas, bivanje Marsa v ognjenem znamenju bo tudi na vas močnejše vplivalo v smislu akcije. Iskali boste adrenalin, morebiti se spogledovali z nevarnostjo. Veliko boste imeli tudi opraviti z malenkostmi, kar vam bo nekoliko odveč v teh dneh. Dobro se pripravite na obdobje, ki prihaja, za vas utegne biti izjemno obetavno. Pazite, da ne zamudite izjemne priložnosti, ki se vam lahko obeta. Umirite svojega duha in poskrbite za fizično dejavnost.

Devica

Uredili boste tako, da vam bo lepo, in pri tem zelo uživali. Vaš vladar v znamenju raka je v direktnem gibanju in izpostavlja nekoliko bolj čustveno stran vaše narave. Skušajte ujeti svoje misli in svoje želje ter ob tem pozabiti na neprijetne izkušnje, ki so del vaše preteklosti. Priložnosti, kje boste preživeli konec tedna, bo veliko, vi pa boste presodili, katera bo prava, ki vam bo ogrela dušo in srce.

Tehtnica

Vaša prilagodljivost bo te dni nekoliko zmanjšana, vendar boste kljub temu dobili novice, ki vas bodo ponesle na oblak sreče. Lahko se vam zgodi, da boste zaljubljeni in romantično razpoloženi, vaša vladarica v znamenju živahnih dvojčkov bo poskrbela, da dolgočasno zares ne bo. Kar nekaj planetov v retrogradnem gibanju vam vrača preteklost in vas opozarja, da je še vedno čas, da sklenete nujne kompromise, da se osvobodite strahov in blokad.

Škorpion

Te dni boste delovali sistematično in zadeve pripeljali do srečnega zaključka, ne glede na to, da ste s strahom opazovali, kako se bodo zadeve končale. Čas boste preživeli z ljudmi, ki vam pomenijo veliko, kar morebiti ne bo všeč vsem ljudem, ki vas obkrožajo. V mislih boste delali načrte, kaj boste spreminjali v naslednjem obdobju, in bili pri tem neomajni in odločni.

Strelec

Dobro se boste znašli v nastali situaciji, saj bo vaša prilagodljivost tokrat na višku. Presenečeni boste nad pozitivnim odzivom nekoga iz vaše bližine. Ideje, kako preživeti težave, bodo kot strele padale z neba. Tokrat vam bo lepo. Po naključju se boste znašli v prijetni družbi, vendar boste pogrešali prisotnost nekoga. Vedite, da je vaša energičnost velika, vaš cilj pa ne tako daleč stran. Sami ste tisti, ki si krojite usodo, poskrbite, da vam bo lepo.

Kozorog

Teden bo imel ustaljen ritem, kar vam po eni strani ne bo pogodu. Nekatere bodo zelo daleč od vsega dogajanja. Preplavili vas bosta energija in velika želja po velikih dosežkih za naslednje obdobje.

Vodnar

Zasanjano in romantično boste gledali v nove dni ter veliko pričakovali od nekoga. Kar nekaj naporov boste morali vložiti, da bo vse tako, kot si boste zamislili. Nujno je, da obdržite svoj stil in svoj ritem, saj boste v nasprotnem primeru veliko energije porabili za prazen nič. Vaš vladar biva v znamenju bika, kar vam lahko pomaga, da boste z vztrajnostjo in s pridnostjo dosegli cilje, ki si jih tako zelo želite. Popazite malo na svoje zdravje, več fizičnih dejavnosti bi bilo več kot dobrodošlo.

Ribi

Tudi te dni boste posvečali glavno skrb opraviлом in pripravam na novosti, ki si jih tako želite. Vaša pričakovanja se bodo uresničila in veselo boste odplavali naprej po poteh, ki so vam usojene. Vztrajnost se vam bo tokrat obrestovala, verjeti morate samo sami vase in v to, da lahko svet obrnete na glavo in pri tem puščate za seboj samo lepe sledi. Pogum bo tisti, ki se vam bo v tem času obrestoval.

HOROSKOP JE PRIPRAVILA ASTROLOGINJA GORDANA.

Astrologinja **GORDANA** je dosegljiva na **041 404 935** in na Facebookovi strani **Astrologinja Gordana**.

Astrologinja **DOLORES** je dosegljiva na **041 519 265, 090 64 30** in na Facebookovi strani **Dolores Astro**.

novi tednik

Vedno z menoj!

Nagradni razpis

1. do 3. nagrada: knjiga Kuharske bukve – zdravilna zelišča, čaji in čajne mešanice in majica NT&RC

Pri žrebanju bomo upoštevali kupone s pravilnim geslom, ki ga dobite iz oštevilčenih polj. Rešitve nam pošljite na naslov: NT&RC, Prešernova ulica 19, 3000 Celje, do torka, 21. julija.

Geslo iz številke 28: Počitnice doma so najlepše.

Izid žrebanja

1. do 3. nagrada, knjigo Kuharske bukve – zdravilna zelišča, čaji in majico NT&RC, prejmejo: **Kaja Turk iz Celja**, **Eva Božnik iz Nove Cerkve** in **Polona Podlesnik iz Lesična**.

Nagrajencem čestitamo. Nagrade jim bomo poslali po pošti.

KUPON

1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21			

Ime in priimek:

Naslov:

..... Telefon:

Obkrožite: a) sem naročnik b) občasni bralec Novega tednika

Podpis:

S podpisom tega kupona dovoljujem, da upravljalec podatkov, podjetje NT&RC, uporablja in shranjuje posredovane osebne podatke v skladu z veljavnim zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov, in s splošno uredbo EU o varstvu osebnih podatkov. Sodelujoči dovoljuje, da NT&RC navedene podatke obdeluje v svojih zbirkah za namen pridobivanja novih naročnikov. Sodelujoči v primeru, da je izžreban, dovoljuje objavo svojega imena, priimka in kraja bivanja v Novem tedniku. Navedene osebne podatke lahko NT&RC hrani in obdeluje do pisnega preklica privolitve sodelujočega. Na podlagi veljavne uredbe lahko posameznik kadarkoli preklicije soglasje za obdelavo podatkov, zahteva popravek ali izbris podatkov, in sicer pisno na naslov: NT&RC, Prešernova 19, 3000 Celje ali na tednik@nt-rc.si.

Upoštevali bomo samo rešitve na kuponu, ki ga lahko pošljete po pošti ali prinesete v uredništvo.

90,6 95,1 95,9 100,3

radio celje

Vedno z menoj!

Za vse ljubitelje italijanskih križank

1. številka že v prodaji

NOVO

www.trik.si

ZARADI VELIKEGA ZANIMANJA PODALJŠUJEMO AKCIJO!

Poletje 2020 na morju

v družbi Novega tednika in Radia Celje in turistične agencije ATP

Simonov zaliv

Vabljeni - uživajte poletje z nami!

Vsi, ki želite letos poleti preživeti dan v pravi družbi, bodite naši prijatelji in obljublamo vam čudovite trenutke v Simonovem zalivu pri Izoli.

Vsako soboto do 29. 8. 2020 vas bomo odpeljali na nepozaben kopalni dan na slovensko morje. Za vas smo s turistično agencijo ATP pripravili posebna doživetja.

Enodnevna sprostitev na morju bo stala **15 evrov**, pri čemer za naročnike Novega tednika velja nižja cena, **10 evrov**. Prijave na 070-244-150.

Posebno ponudbo smo pripravili za tiste, ki se boste v teh dneh naročili na Novi tednik. Brezplačno boste lahko uživali vse poletne sobote na morju (do 29. 8. 2020).

Če torej želite brezplačno in brezskrbno uživati na morju, postanite novi naročniki Novega tednika.

Vsem tistim, ki boste z nami čez poletje potovali najmanj petkrat, bomo v soboto, **5. 9. 2020**, podarili brezplačni kopalni dan v Simonovem zalivu s pogostitvijo, dobro glasbo in druženjem z voditelji in novinarji Novega tednika in Radia Celje.

S SKLENITVIJO NAROČNIŠKEGA RAZMERJA PRIDOBITE TUDI DRUGE UGODNOSTI:

- vsak teden brezplačno prilogo STOP SPORED
- vse posebne priloge Novega tednika
- 4 brezplačne oglase v Novem tedniku (do 10 besed)
- 2 čestitki s 50-odstotnim popustom na Radiu Celje
- 15-odstotni popust pri objavi osmrtnic in zahval v Novem tedniku
- Avtobus zvestobe (izbrani izleti po ugodnejših cenah)
- praktična darila za nove in obstoječe naročnike
- druge ugodnosti

RESNIČNO SE SPLAČA POSTATI NAROČNIK NOVEGA TEDNIKA!

NAROČILNICA ZA novi tednik

Ime in priimek: _____

Naslov: _____

Telefon: _____ E-naslov: _____

Datum naročila: _____ Podpis: _____

Naročnino bom plačeval: ☐ mesečno ☐ na 3 mesece ☐ na 6 mesecev ☐ letno

Račun mi pošiljajte na e-naslov: ☐

S podpisom potrjujem naročilo Novega tednika do pisnega preklica, vendar za najmanj 12 mesecev. Hkrati potrjujem, da zadnjih 6 mesecev nisem bil naročnik.

NT & RC, d.o.o.
Prešernova 19
3000 Celje

novi tednik

radio celje

Do nagrade ste upravičeni novi naročniki, ki pred tem vsaj 6 mesecev niste bili naročeni na Novi tednik in se zavežete, da boste naročnik ostali vsaj eno leto.
Pogoji in spletna prijava: <https://www.novitednik.si/postanite-narocnik>. E-pošta: narocnine@nt-rc.si, telefon: 03-42-25-171.